

**YABANCI DİL ÖĞRETMENLERİNİN DENETİMİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLARA İLİŞKİN
MÜFETTİŞ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

“Elazığ İli Örneği”

AYSUN ŞAHİN

**İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav
Yönergesi' nin**

**Eğitim Bilimleri
Anabilim Dalı İçin Öngördüğü
BİLİM UZMANLIĞI TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.**

Malatya-2008

**İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Müdürlüğüne**

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı (Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı)'nda BİLİM UZMANLIĞI TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Battal ASLAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÜSTÜNER

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ (Danışman)

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

/...../2008

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Yüksek lisans tez çalışması olarak sunduğum ‘Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müfettiş Ve Öğretmen Görüşleri’ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir,bunu onurumla doğrularım.

Aysun ŞAHİN

İ.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

EYD Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖNSÖZ

Bu araştırma ile yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair ilköğretim müfettişleri ve yabancı dil öğretmenlerinin görüşlerini saptamak amaçlanmıştır. Denetim sorunlarının uygulayıcılar tarafından nasıl algılandığını bilmenin sorunların çözümlenmesine ve eğitim öğretimin kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

Bu çalışmanın yürütülmesi ve araştırma raporunun hazırlanmasında emeği geçenleri anmak bana gurur verecektir.

Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında yapmış olduğum yüksek lisans öğrenimim boyunca eğitimime katkıda bulunan bölümdeki bütün öğretim üyelerine teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Çalışmamın her aşamasında her türlü desteklerini benden esirgemeyen biricik aileme, eşime, dostlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans öğrenimim ve araştırmamın her aşamasında her zaman en büyük destekçim sevgili danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ'a ilgi ve yardımları için teşekkürlerimi sunmayı bir borç biliyorum.

Malatya-2008

Aysun ŞAHİN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim okullarında yabancı dil öğretmenlerinin denetimi esnasında karşılaşılan sorunlara dair denetmenlerin ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın alt amaçları ise öğretmen görüşlerinin cinsiyete, yaşa, kıdeme, mezuniyete, pedagojik formasyon alma ve denetim görme sayısına göre; denetmen algılarının branşa, kıdeme, mezuniyete ve yaşa göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir.

Araştırmanın çalışma evrenini, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Elazığ ili merkez ilçe sınırları içerisinde bulunan 57 resmi ilköğretim okulunda görev yapan 116 yabancı dil öğretmeni ve il teftiş kurulunda görev yapan 33 ilköğretim müfettişinin tamamı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan 77 yabancı dil öğretmeni ve 33 denetmene denetim sorunları anketi uygulanmıştır.

Yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair öğretmenlerin ve denetmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada bağımsız değişkenler göz önüne alındığında denetim sorunları anketinin alt boyutlarına göre ulaşılan bazı sonuçlar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

- Denetim öncesi alt boyutuna ilişkin denetmen algılarının öğretmen algılarından daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin denetim görme sayısı değişkeni açısından 7 kez ve üzeri denetim gören öğretmenlerin bu alt boyuta dair puanlamalarının daha yüksek ve algılarının daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.
- Denetim esnasında alt boyutuna ilişkin denetmenlerin öğretmenlerle ilgili sorunlara; öğretmenlerin de denetmenlerle ilgili sorunlara daha yüksek düzeyde puanlar verdiği belirlenmiştir. Bu alt boyutta öğretmenlerin

mezuniyet değişkeni açısından açık üretim fakültesi mezunu üretmenler ‘yabancı dil üretiminin amaçlarının üretmenler tarafından bilinmemesi’ sorununu en yüksek düzeyde puanlamışlardır. Denetim görme sayısı değişkeni açısından hiç denetim görmemiş retmenlerin diğer gruplara oranla kendilerine olan güvenlerinin daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Denetmenlerin yaş değişkeni açısından 51-60 yaş grubu denetmenler bu alt boyutta ‘denetlenecek yabancı dilin üretim tekniklerinin bilinmemesi’ sorununu en yüksek düzeyde puanlamışlardır. Denetmen ve retmen görüşleri karşılaştırıldığında denetim esnasında alt boyutunda üretmenler ‘denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme’ yi en yüksek düzeyde sorun olarak algılamak denetmenler ‘sınıfa retmenle birlikte girilmemesi’ ni en yüksek düzeyde sorun olarak algılamaktadır.

- Denetim sonrasında alt boyutuna ilişkin retmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorunun ‘retmene yabancı dil üretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması’ olduğu denetmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorunun ise ‘denetim sonunda denetim ile ilgili olarak retmene yeterince dönüt verilmemesi’ olduğu belirlenmiştir.
- Denetim genel alt boyutuna ilişkin denetmen ve retmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorun ‘branş uzmanı retmen olmaması’ dır. Denetmenlerin yaş değişkenine göre 51-60 yaş grubu denetmenler ‘denetim sürecinin işbirliğine dayanmaması’, ‘retmen teftiş formlarının yabancı dil retmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması’ sorunlarını diğer gruplara göre daha yüksek düzeyde sorun olarak gördükleri belirlenmiştir. Kıdem değişkeni açısından 21 yıl ve üstü kıdeme sahip denetmenler ‘denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması’ sorununu diğer gruplardan daha yüksek düzeyde sorun olarak algıladıkları belirlenmiştir.
- retmen görüşlerine bakıldığında cinsiyet ve pedagojik formasyon alma değişkenleri, denetmen görüşlerine bakıldığında ise branş ve mezuniyet değişkenleri açısından istatistiksel olarak bir fark bulunamamıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Her branştan yeteri kadar denetmen yetiştirilmelidir
- Her branş için ayrı ders gözlem formları oluşturulmalıdır
- Denetim etkinlikleri öğretmenle birlikte planlanmalıdır.
- Denetimin amacı, önemi, gerekliliğine ilişkin öğretmenler bilgilendirilmeli ve işbirliğine özendirilmelidir.

SUMMARY

The purpose of this study is to investigate the perceptions of inspectors of elementary school and teachers of English for the problems encountered during the lesson inspection of teachers of English. The sub-problems of this study are whether the teachers' perceptions differentiate from gender, age, seniority, graduation, having pedagogical formation and the numbers of the inspections the teachers have experienced and whether the inspectors' perceptions differentiate from branch, seniority, the graduation and age.

The scope of the research consists of 116 teachers of English who work in 57 public elementary schools in Elazığ in the academic year 2006-2007 and 33 of all inspectors of elementary school in City Inspection Committee. The questionnaire on problems of inspection is applied to 77 teachers and 33 inspectors who are the sampling of the research.

At the end of this study which aims to investigate the perceptions of inspectors of elementary school and teachers of English for the problems encountered during the lesson inspection of teachers of English, when the independent variables are looked in generally the results according to the sub-dimensions of the questionnaire on problems of inspection can be summed up like these:

- The sub-dimension of pre-inspection; It is determined that the perception of inspectors is at a higher level than the perceptions of teachers. Moreover, it is concluded that for this sub-dimension, the variable of the teachers the number of inspections is looked in, teachers who experience inspection 7 times and more, give higher points and have more positive perceptions.
- The sub-dimension of while-inspection; It is determined that the teachers give points at high levels for the problems related to inspectors and inspectors give points at high levels for the problems related to teachers. In this sub-dimension when the variable of the graduation is looked in, teachers who graduate from the open university give points at higher level than the other groups for the problem of the teachers' not knowing the aims of teaching the foreign language. When the variable of the number of inspection is looked in, the teachers who experience inspection ever, has less self-confidence than the other groups have. When the variable of inspectors' age is looked in, the group of 51-60yrs old inspectors give the highest points for the problem of not knowing the foreign language that is inspected. When the perceptions of teachers and inspectors are compared for this sub-dimension, it is determined that the teachers perceive inspectors not knowing the foreign language that is inspected as the problem at the highest level and inspectors perceive not entering the classroom with the teacher as the problem at the highest level.

- The sub-dimension of after-inspection; It is found that the teachers perceive being not sufficiently qualified as to guide teachers in the subject of foreign language teaching as the mostly encountered problem; the inspectors perceive not giving enough feedback about the inspection after the period of inspection as the problem at the highest level
- The sub-dimension of inspection in general; The problem perceived by the teachers and the inspectors at the highest level is lack of branch professional inspectors. When the variable of inspectors' age is looked in; 51-60yrs old inspectors perceive the problems of inspection period is not based on cooperation and the forms of observation lesson inspection is not suitable for the inspection of the teachers of English at a higher level than the other groups. When the variable of seniority is looked in; the inspectors who work 21yrs and more, it is determined that they perceive the time given to the inspection period as insufficient at a higher level than the other groups.
- When the teachers' perceptions is looked at; teachers' gender and having pedagogical formation, there are not many difference; when the inspectors' perceptions is looked at; inspectors' branch and graduation variables do not make meaningful differences.

Based on the findings obtained with the research, some recommendations may be expressed like that:

- Enough number of inspectors who are branch professionals in every branch should be educated
- Different forms of observation lesson inspection for each branch should be formed.
- Teachers should be informed about the aim, the importance and the necessity of inspection and should be caused to try to cooperation.
- Inspection activities should be planned with teachers.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ONAY	I
ONUR SÖZÜ	II
ÖNSÖZ	III
ÖZET	IV
SUMMARY	VII
İÇİNDEKİLER	IX
TABLolar	XV
ŞEKİLLER	XXV

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.Problem Durumu	1
1.1 Denetim	1
1.1.1 Denetimin Amaçları	2
1.1.2 Denetimin İlkeleri	3
1.1.3 Denetimin Öğeleri	4
1.1.4 Denetim Sisteminin Yasal Dayanakları	5
1.1.5 Denetim Türleri	6
1.1.5.1 Kurum Denetimi	6
1.1.5.2 Ders Denetimi	6

1.1.5.2.1 Öğretimsel Denetim	8
1.1.5.2.2 Kliniksel Denetim	8
1.2 Denetmen	9
1.2.1 Denetmende Bulunması Gereken Yeterlikler	10
1.2.1.1 Teknik Yeterlikler	10
1.2.1.2 İnsancıl Yeterlikler	11
1.2.1.3 Karar Yeterlikleri	11
1.2.2 Denetmen Nitelikleri	11
1.2.2.1 Kişisel Nitelikler	12
1.2.2.2 Denetmende Aranılan Uzmanlık Nitelikleri	13
1.2.2.3 Denetmende Aranılan Liderlik Nitelikleri	13
1.2.3 Denetmen Görev Yetki ve Sorumlulukları	14
1.2.3.1 Rehberlik ve İşbaşında Yetiştirme	15
1.2.3.2 Teftiş ve Değerlendirme	15
1.2.3.3 İnceleme	17
1.2.3.4 Soruşturma	17
1.2.3.5 Araştırma	18
1.3 Öğretmen	19
1.3.1 Öğretmenlik Rollerini	20
1.3.2 Öğretmen Nitelikleri	20
1.3.2.1 Kişisel Nitelikler	21
1.3.2.2 Mesleki Nitelikler	22

1.3.2.2.1 Ders İşlemeye İlişkin Nitelikler	22
1.3.2.2.2 Öğrenme Ortamına İlişkin Nitelikler	24
1.3.3 Öğretmenin Ödev ve Yükümlülükleri	24
1.3.3.1 Öğretmenlerin 657 Sayılı Devlet Memuru Olmaları Nedeniyle Yükümlülükleri	24
1.3.3.2 Öğretmenlik Mesleğinin Ödev ve Yükümlülükleri	24
1.4 Denetim Sorunları	25
2.Problem Cümlesi	28
3.Alt Problemler	28
4.Sayıtlar	29
5.Sınırlılıklar	30
6.Tanımlar	30

BÖLÜM II

KURAMSAL YAYINLAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Yurtiçinde Yapılmış Araştırmalar	31
2.2 Yurtdışında Yapılmış Araştırmalar	40

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli	44
3.2 Evren	45

3.3 Örneklem	45
3.4 Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi	48
3.5 Verilerin Çözümlemesi	50

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ile İlköğretim Denetmenleri Tarafından Denetlenmeleri Anketi Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	53
4.1.1. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ile İlköğretim Müfettişleri Tarafından Denetlenmeleri <u>Öncesi</u> Bölümüne İlişkin Bulgular ve Yorum.....	54
4.1.2. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ile İlköğretim Müfettişleri Tarafından Denetlenmeleri <u>Esnasında</u> Bölümüne İlişkin Bulgular ve Yorum.....	60
4.1.3. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ile İlköğretim Müfettişleri Tarafından Denetlenmeleri <u>Sonrasında</u> Bölümüne İlişkin Bulgular ve Yorum.....	75
4.1.4. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ile İlköğretim Müfettişleri Tarafından Denetlenmeleri <u>Genel</u> Bölümüne İlişkin Bulgular ve Yorum.....	83
4.2. İlköğretim Müfettişlerinin Demografik Özellikleri ile Yabancı dil Öğretmenlerinin Denetlenmesi Anketine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	95
4.2.1. İlköğretim Müfettişlerinin Demografik Özellikleri ile Anketin <u>Denetim Öncesi</u> Bölümündeki İfadeleri Algılamalarına İlişkin Bulgular	

ve Yorum.....	96
4.2.2. İlköğretim Müfettişlerinin Demografik Özellikleri ile Anketin	
<u>Denetim Esnasında</u> Bölümündeki İfadeleri Algılamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	99
4.2.3. İlköğretim Müfettişlerinin Demografik Özellikleri ile Anketin	
<u>Denetim Sonrasında</u> Bölümündeki İfadeleri Algılamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	109
4.2.4. İlköğretim Müfettişlerinin Demografik Özellikleri ile Anketin	
<u>Denetim Genel</u> Bölümündeki İfadeleri Algılamalarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	115
4.3. Yabancı Dil Öğretmenleri İle İlköğretim Müfettişlerinin Denetim Anketi Maddelerine Verdikleri Puanlara İlişkin Bulgular ve Yorum.....	123

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç	143
5.1.1 Öğretmen Görüşlerinin Analizine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Sonuçlar	143
5.1.2 Denetmen Görüşlerinin Analizine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Sonuçlar	146
5.1.3 Öğretmen ve Denetmen Görüşlerinin Karşılaştırmalı Analizine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Sonuçlar.....	147
5.2 Öneriler	149

KAYNAKÇA	151
EKLER	154
EK-1	155
EK-2	157
EK-3	161
EK-4	164

TABLolar

No	Sayfa
1.Yabancı Dil Öğretmenlerinin ve Denetmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Frekans Dağılımları.....	46
2. Denetimde Karşılaşılan Sorunlara Ait Dört Boyut Ve Bu Boyutlarda Yer Alan Madde Numaraları.....	50
3. Denetim Boyutlarına Ait Maddelere Öğretmen Ve Denetmenlerin Katılma Puanları.....	50
4. Öğretmenlerin Denetim Öncesi Maddelerine İlişkin Algılarının Analiz Sonuçları.....	54
5. Öğretmenlerin Anketin Denetim Öncesi Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	55
6. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	56
7. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Kıdem’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	57
8. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Kıdem’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	57
9. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Mezuniyet’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	58
10. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Pedagojik Formasyon’ Alma Değişkenine	

Göre Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	58
11. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim 6ncesi’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Teftiş G6rme Sayısı’ Değişkenine G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	59
12. 6đretmenlerin Denetim Esnasında Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri (Ss)	60
13. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Cinsiyet’ Değişkenine G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	62
14. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Cinsiyet Değişkenine’ G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	63
15. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Yaş’ Değişkenine G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	64
16. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Kıdem’ Değişkenine G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	66
17. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Mezuniyet’ Değişkenine G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	68
18. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Mezuniyet’ Değişkenine G6re Anlamli Bir Farklilik G6sterip G6stermediğini Belirlemek ¼zere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	70
19. 6đretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ B6l¼m¼ Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Pedagojik Formasyon Alma’	

Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan t Testi Sonuçları.....	71
20. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Pedagojik Formasyon Alma’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	72
21. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	73
22. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Esnasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	75
23. Öğretmenlerin Denetim Sonrasında Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri (Ss)	75
24. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Cinsiyet’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan t Testi Sonuçları.....	76
25. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Cinsiyet’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	77
26. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Yaş’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	77
27. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Kıdem’ Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	78
28. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Mezuniyet’ Değişkenine	

Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	79
29. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Mezuniyet’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	80
30. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Pedagojik Formasyon Alma’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	81
31. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	82
32. Öğretmenlerin Denetim Genel Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri (Ss)	83
33. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Cinsiyet’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	84
34. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Cinsiyet’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	85
35. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Yaş’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	86
36. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Yaş’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	87
37. Öğretmenlerin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Kıdem’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gosterip Gostermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	87

38. Öğretmenlerin Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	89
39. Öğretmenlerin Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	91
40. Öğretmenlerin Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının Pedagojik Formasyon Alma' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	91
41. Öğretmenlerin Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının Pedagojik Formasyon Alma' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	92
42. Öğretmenlerin Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Teftiş Görme Sayısı' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	92
43. Öğretmenlerin Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Teftiş Görme Sayısı' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	94
44. Denetmenlerin Denetim Ölçeğinin Denetim Öncesi Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri(<i>Ss</i>)	96
45. Müfettişlerin, Anketin 'Denetim Öncesi' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Branş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	96
46. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Öncesi' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Branş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	97

47. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Öncesi' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	97
48. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Öncesi' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	97
49. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Öncesi' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	98
50. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Öncesi' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	99
51. Denetmenlerin Denetim Ölçeğinin 'Denetim Esnasında' Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri (Ss)	99
52. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Branş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	101
53. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	103
54. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	104
55. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	105

56. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	106
57. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	107
58. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	109
59. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Esnasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	109
60. Denetmenlerin Denetim Ölçeğinin Denetim Esnasında Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri (Ss)	109
61. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Branş' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	111
62. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Branş' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	111
63. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	112
64. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem Değişkenine Göre' Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	112

65. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	113
66. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	114
67. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Sonrasında' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	115
68. Denetmenlerin Denetim Ölçeğinin Denetim Genel Maddelerine İlişkin Algılamalarına Ait Ortalama Puanlar (\bar{X}) Ve Standart Sapma Değerleri (<i>Ss</i>)	115
69. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Branş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	117
70. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	118
71. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Kıdem' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	119
72. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Mezuniyet' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	120
73. Denetmenlerin, Anketin 'Denetim Genel' Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının 'Yaş' Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklilik Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Ve LSD Testi Sonuçları.....	121

74. Denetmenlerin, Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddelerine Verdikleri Puanlarının ‘Yaş’ Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	122
75. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	125
76. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Öncesi’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	125
77. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Esnasında’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	125
78. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Esnasında’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	126
79. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Sonrasında’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	135
80. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan <i>t</i> Testi Sonuçları.....	140
81. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetlenmesine İlişkin Anketin ‘Denetim Genel’ Bölümü Maddeleri Puanlarının Öğretmen-Denetmen Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip	

Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	141
82. Denetim Sorunları Anketinin Alt Boyutlarını Değerlendirmede Denetmen Ve Öğretmenlerin Verdikleri Puanlar Arasında Anlamlı Bir İlişki Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi Sonuçları	141

ŞEKİLLER

NO		SAYFA
1.	Öğretmen Teftiş Formu	165

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu ve araştırma konusu hakkında bilgi verilmekte, problem cümlesi, alt problemler açıklanmakta, sayılılar, sınırlılıklar, tanımlar yer almaktadır.

1.Problem Durumu

Bu başlık altında denetimin ne olduğu, amacı, ilkeleri, öğeleri, türleri, denetmen yeterlikleri ve nitelikleri ile denetmen görev ve sorumlulukları ile öğretmen, öğretmenlik rolleri, öğretmen nitelikleri, öğretmenin görev ve yükümlülükleri ve denetim sorunları yer almaktadır.

1.1 Denetim

Belli bir amacı gerçekleştirmek adına bir araya gelmiş insanlar için denetim bir gerekliliktir, yönetsel bir ihtiyaçtır. Yönetim aşamalarının sonuncusu ve vazgeçilmezi değerlendirme sürecidir. Denetim süreci denetlenenlere yardım sürecidir. Teftiş yapılan çalışmaları denetlemek ve değerlendirmek, daha verimli hale getirilmelerini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmak kurumlardaki personele çalışmalarında ve yetişmelerinde rehberlik yolu ile yardımda bulunmak gibi geniş bir hizmet alanıdır (Taymaz, 2002:4). Denetim örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci olarak düşünülebilir (Aydın, 1993:1).

Denetim nesnel bir gözlem ile çalışanların amacı gerçekleştirme düzeylerini belirler ve onlara mesleki rehberlik sağlar. Başaran'a (1996)göre denetim 'planlanan örgütsel amaçlardan sapmayı önlemek için, örgütün işlemlerini izlemek ve düzeltmek sürecidir'.

Denetim, örgütün gerçekleştirdiği iş başarımı ile önceden yapılan plan ve programlara göre gerçekleşmesi istenen sonuç arasındaki farklılığı saptamak ve bu ilişki arasındaki uygunluğu sağlamak için yapılan her türlü yönetsel eylem dizisi olarak anlaşılmaktadır (Ertürk, 2004:57).

Bursalıoğlu'na (2002)göre 'Teftiş; kamu yararı adına davranışı kontrol etme yöntemi olarak tanımlanabilir'. Teftiş; bağlı olduğu yönetici adına, o yöneticinin denetim alanında bulunan kurumların ve personelin yaptığı çalışmaların, kurum için saptanmış amaçlara ve kurallara uygunluk derecesini değerlendirmek ve gelişme için önerilerde bulunmaktır (Sağlamer, 1975:26).

Denetim ve teftiş, örgütün daha iyi bir yönetimle işlemlerini sağlayan, varsa aksaklıkları ve iyi yönleri gören bir yönetim sürecidir (Binbaşoğlu, 1983:52). Önceden kararlaştırılmış eğitim ve öğretim amaçlarının gerçekleşme derecesini bulmaya yarar (Bursalıoğlu, 2002:126). Denetim; karar ve uygulama arasında bir köprü kurarak gelişim, değişim, düzeltme ve planlama etkinliklerine yol gösterir. Denetim her türlü kamu kurumunda çalışanların davranışlarının kurumun amaçları ile bağdaşması için ortak ölçütleri oluşturur. Denetim ya da teftiş, düzeltme-geliştirme amaçlı etkinlikler bütünüdür (Başar, 2000:8).

1.1.1 Denetimin Amaçları

Yönetime yön veren denetim, amaçlı etkinlikler bütünüdür. Yönetimde değerlendirmenin amacı; örgütün amacına başarıyla ulaşıp ulaşmadığını anlamaktır (Binbaşoğlu, 1983:52). Eğitim örgütlerinde denetimin amacı; eğitsel amaçların gerçekleştirilmesidir. Denetimin amacı; eğitimi üreten okulun etkililiğini sağlamak ve sürdürmektir (Başaran, 1996:47). Teftişin genel amacı okul programlarını geliştirmek olduğu için kaliteli bir eğitim-öğretimi sağlamak çabasıdır (Sağlamer ,1975:12). Denetim, özel olarak hazırlanmış okul adı verilen bir örgüt ortamında, daha etkili bir öğretme ve öğrenme işinin gerçekleştirilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesini amaçlar (Aydın, 1993:14). Teftişin hedefi, öğretimin amaçlarına en uygun değer ve işlemleri bulmaktır (Bursalıoğlu, 2002:127).Denetimin amacı,

öğrencilerin daha iyi öğrenebilmelerini sağlayacak kaliteli eğitim programlarının sağlanması çabalarını sürekli kılmaktır (Aydın, 2005:118).

Denetimin amacı okulların öğrencinin akademik başarısına daha etkili bir şekilde katkı yapma kapasitesini ve olanağını arttırmaya yardım etmektir (Sergiovanni ve Starratt, 2002:6). Denetimin amaçları kalite kontrol, uzmanlık gelişimi ve son olarak çoğunlukla göz ardı edilen fakat uzun vadede öneme sahip öğretmenin motivasyonunun sağlanmasıdır (Sergiovanni, 2006:281).

Denetimin hedefi; çalışmaların örgüt amaçlarına ve hukuk kurallarına uygunluğunu araştırmak suretiyle gelişmeye ve yeniden düzenlemeye kılavuzluk etmek, amaçlardan ve hukuk kurallarından sapmaları önlemeye yardım etmek, örgüt içinde istikrar, denge, bütünlük ve devamlılığın sağlanmasına hizmet etmektir (Sağlamer, 1977:28).

Değerlendirmenin asıl amacı uygulamayı izlemek ve uygulamanın gerektirdiği tedbirleri karar ameliyesinde dikkate almaktır. Böylece karar ve uygulama arasında bir köprü kurulması ve uygulama sonuçlarına göre sistemde değişiklikler yapılması sağlanmış olur (Ortaç, 1977:147).

Teftişin ilk hedefi, öğretmenin kendine mesleksi yön verecek bir duruma getirmektir (Bursalıoğlu, 2002:128). Teftiş çok yönlü ve karmaşık bir süreç olup tüm kurum personelinin ortak bir ürünü, görevi ve sorumluluğudur (Taymaz, 2002:8).

1.1.2 Denetimin İlkeleri

Denetimin örgütler için gerekliliği, yararlarının önemi, onun büyük bir titizlikle uygulanmasını gerektirmektedir. Denetimin amaçlarına ulaşması için uyulması gereken ilkeler; amaçlılık, planlılık, süreklilik, nesnellik, bütünlük, durumsallık, açıklık, demokratiklidir (Başar, 2000:9).

Taymaz'a göre teftiş bazı temel ilkeler doğrultusunda düzenlenirse başarı sağlanır Bu ilkeler doğrultusunda denetim planlanmış bir etkinliktir, geliştirilmiş bir

liderlik kavramına dayanır, kurumun amaç ve fonksiyonları ile ilgisi yönünden anlam ve önem kazanır, müfettişlerin dışında ilgili personel tarafından benimsendiği oranda başarılı olur ve denetim etkinliği oluşturulan ve devam ettirilen etkileşim ile doğrudan ilgilidir (2002:39).

Başaran'a (1996)gore eğitim yönetiminde denetimin amaçlarını gerçekleştirebilmesi için kimi temel ilkeler şunlardır: Denetim, planlı ve sürekli olan bir süreçtir,eğitim işgörenleri değerlidir, denetim, bir takım çalışmasıdır,denetimde demokratik liderlik geçerli olmalıdır, denetim, her üyeye kendini geliştirme ve kanıtlama, işinde başarılı olma olanağı sağlamalı,eğitim işgörenlerinin bireysel ayrılıklarının gelişmesine yardım etmelidir.

Aydın (1993), denetimin sadece uygulamada değil planlanmasında da bazı ilkelerin ışığında hareket edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu ilkeler aşağıdaki gibidir Denetim, amaçlı bir girişimdir, Denetimde demokratik liderlik vardır,Denetimde hareket noktası, varolan yapı ve koşullardır, Denetim, öğrenme ve öğretme ortamını bir bütün olarak ele alır, Denetimde programının hareket noktası, eğitim ortamının ivedilik taşıyan sorunlarıdır, Denetim, işbirliğine dayanır, Denetim, grup yaklaşımını öngörür, Denetimde sorumluluk paylaşılır, Denetim, modelleştirilmiş bir süreç değildir, Denetim, öğretmenlere kendilerini kanıtlama olanağı tanınır, Denetimde bireysel farklılıklara inanılır, Denetimde olumlu insan ilişkileri yaklaşımı izlenir, Denetimde etkileşim önemlidir, Denetim programında bir sıra ve süreklilik vardır, Denetimde başarıda görüş birliğinin önemine inanılır,Denetimde sürekli bir araştırma geleneğine inanılır.

1.1.3 Denetimin Öğeleri

Sağlamer'e (1977) göre etkili bir teftiş programının öğeleri şu şekilde sıralanabilir: Gelişmeye en çok ihtiyaç gösteren alanları tespit etmek için öğretim programının dikkatli bir şekilde incelenmesi ,Teftiş programına yön verecek amaçların tespiti, Öğretim programının belli bir alanını geliştirmek için konulan amaçlara uygun faaliyetlerin tespiti,Gelişmenin derecesini ölçmek için

değerlendirme kriterlerinin tespitidir. Başar'a (2000) göre denetimin öğeleri durum saptama, değerlendirme, düzeltme ve geliştirme etkinlikleridir. Denetim birbirine bağımlı olan ve çembersel olarak işleyen bu üç öğenin bir araya gelmesiyle oluşur

1.1.4 Denetim Sisteminin Yasal Dayanakları

Eğitim sisteminde denetimin temellerini oluşturan yasa maddelerinin başlıcaları aşağıda sıralanmıştır.

'Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim eğitim esaslarına göre devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz' (Anayasa,1982, Madde 42).

Milli Eğitim Temel Kanununun 17.maddesinin 2.paragrafı 56. ve 58. maddesinde teftiş alt sistemi ile doğrudan ilişkili aşağıdaki hükümler bulunmaktadır (Kanun no.1739, 1973).

'Resmî, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitim ile ilgili faaliyetleri Milli Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimine tabidir'.

'Eğitim ve öğretim hizmetlerinin, bu kanun hükümlerine göre devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur'.

Teftiş kurulunun ve müfettişlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usulleri tüzükle düzenlenir. Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğünde Teftiş Kurulunun Görevleri başkan ve müfettişlerin çalışma esas ve usulleri, denetlenenlerin yükümlülük ve sorumlulukları maddeler halinde sıralanmıştır (Resmî Gazete, 9 Şubat 1993,sayı.21501)

1.1.5 Denetim Türleri

Eğitim sisteminde denetim, yöntem açısından klasik, modern ve klinik denetim olarak üçe ayrılabilir. Klasik denetim; klasik yönetim kuramları etkisinde kontrol ve rapor hazırlamaya dayalı, durum saptamayla sınırlı denetim türüdür. Modern denetim; insan ilişkilerine yönelik yönetim kuramlarının etkilerini taşıyan denetim türüdür. Klinik denetim; denetim eylemlerinin etkililiğini arttırmak amacıyla özellikle öğretimde planlı işbirlikçi gözlem, incelemeye ve davranış değiştirmeye yönelik denetim türüdür (Başar, 2000:17). Eğitim sisteminde yapılan denetim ve değerlendirme alanına göre kurum ve ders denetimi olmak üzere iki gruba ayrılır (Taymaz, 2002:28)

1.1.5.1 Kurum Denetimi

Bir eğitim kurumunun amaçlarını gerçekleştirmede insan ve madde kaynaklarının sağlanma, yararlanılma durumunun gözlenmesi, kontrol edilmesi ve ölçütlere göre değerlendirilmesidir. Bakanlık müfettişleri Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki bütün birimlerin, orta dereceli eğitim kurumlarının, ilköğretim müfettişleri il sınırları içinde resmi ve özel ilköğretim okulları ile bakanlığa bağlı kurumların ve valiliğin uygun göreceği birimlerin kurum teftişini yaparlar (Taymaz, 2002:141).

1.1.5.2 Ders Denetimi

Ders denetimi, okullarda genel teftişler sırasında ya da bunlardan ayrı olarak yapılan öğretmenlerin kendi aralarındaki yetişkinliği çalışmasını, uyguladığı yöntemleri, bunları uygulamadaki yeterliliğini, öğrencilerin yetişme düzeylerini inceleyip değerlendirmeye yönelik bir denetim türüdür. Ders denetiminde öğretmenin öğretim yapma ve ders vermedeki başarısını değerlendirmenin yanı sıra öğretmenin eksikliklerini giderme, yeteneklerini geliştirme, mesleğe ve çevreye uyumunu sağlama, yenilik ve değişikliklerini de kapsar (Taymaz, 2002:159). Öğretmenin dersane içinde yaptığı çalışmaların planlı olarak gözlenmesi ve gözlem

sonuçlarının işlenmesi için eğitim sistemimizde ilköğretim müfettişleri tarafından öğretmen teftiş formu kullanılmaktadır (Bkz. Şekil.1 – s165). Müfettiş normal koşullarda öğretmenin ders verirken uyması gereken genel kuralları ve öğretimdeki becerisi hakkında, önceden kabul edilen bareme göre başarı derecesini saptar ve formdaki hanesine puanları yazar (Taymaz, 2002:167).

Ders denetiminin amaçları:

Ders denetiminin amaçları denetimin genel amaçları içinde yer alır ve şu şekilde sıralanır: Öğretmenin öğretimdeki başarı derecesi hakkında bilgi edinmek, Öğretmenin özellikle iyi ve ümit verici karakteristiklerini saptamak, Öğretmenin öğretimdeki eksik yönlerini belirlemek, giderici önerilerde bulunmak, Öğretmenleri, görevlerini en iyi şekilde yapmaya özendirmek ve teşvik etmek, Okulda yapılan öğretimde birlik sağlamak üzere yardımcı olmak, Öğretmenlere yapılan yardımlarda denetim programlarına güvenlerini arttırmak, Okulda öğretmenlerin uyguladıkları öğretim metotlarını geliştirmek, Öğretim amaçlarının sağlanması ve uygulanmasında yardımcı olmak, Öğrenci başarısının bilimsel yöntemlerle ölçülmesi ve değerlendirilmesinde yardım etmek, Öğretmenin karşılaştığı sorunları çözümlenmede yol göstermek (Taymaz, 2002:160).

Öğretmenlere sağlanan örgütsel desteğin temel amacı, hiç kuşkusuz daha etkili bir eğitimin gerçekleştirilmesidir. Böyle bir yardımın planlı ve programlı olması, kurumlaşması örgütsel bir zorunluluktur. Söz konusu yardımın amacı; öğretimi geliştirmek olduğuna göre amaca yönelik eylemlerin hareket noktasının öğretme ve öğrenme etkinliklerinin fiilen yürütüldüğü ortam olması doğaldır; bilimsel bir zorunluluktur. Bu durum, okullarda sınıf denilen birimlerde olup bitenlerin planlı ve programlı olarak gözlemlenmesini, denetlenmesini gerekli kılmaktadır (Aydın, 1993:28).

Ders denetimi olarak nitelendirilen sınıf içi etkinliklerin denetimi için 'öğretimsel denetim' ve 'klinikselle denetim' kavramları kullanılmaktadır (Taymaz, 2002:168).

1.1.5.2.1 Öğretimsel Denetim

Öğretimsel denetim, amacı öğretme ve öğrenme sürecini geliştirmek ve etkili kılmak olan sınıf içi etkinlikler üzerinde odaklaşan planlı ve programlı eylemler bütünüdür (Aydın, 1993:29). Sınıf içi ortamında öğretme ve öğrenme sürecini geliştirmek ve etkili kılmak üzere yapılan denetimdir. Bu denetimde öğrencinin amaçlara uygun öğrenim yapmasını sağlayacak gerekli öğretim ortamını ve sürecini geliştirmek üzere tüm ilgililer görev alır (Taymaz, 2002:169). Öğretimsel denetim, profesyonel bir anlayış ve olumlu bir tutum içinde öğretim sürecinde ortaya çıkan sorunların tanımlanması ve çözümlenmesi yolu ile öğretmenlerin sürekli mesleki gelişmelerine katkıda bulunur (Aydın, 2005:37).

1.1.5.2.2 Kliniksel Denetim

Sınıf içi öğretimde öğretmenin daha etkili kılınmasını sağlamak ve öğretimdeki yeterliliğini arttırmak amacıyla yapılan denetimdir (Taymaz, 2002:170).

Kliniksel denetim amacının gerçekleştirilmesi, önemli ölçüde, okul denilen kurumda bulunan tüm bireylerin orada bulunuş nedenlerini doğru ve tam olarak bilmelerine, orada bulunmak istemelerine, programa ilişkin önemli sorunlara ilgi duymalarına, içinde buldukları ortamda kendi varlıklarından haberdar olmalarına ve kendi bireysel varlıklarının yanında, etrafındakilerle bir grup ruhu oluşturmalarına bağlıdır.

Kliniksel denetim, ‘gözlem öncesi görüşme’, ‘gözlem aşaması’, ‘analiz’, ‘gözlem sonrası görüşme’, ‘görüşme sonrası analiz’ den oluşan bir etkinlikler bütünü olarak ele alınmaktadır (Aydın, 1993:33). Kliniksel denetimin amaçları; öğretimlerinin niteliği konusunda öğretmenlere objektif geri bildirim sağlamak, öğretimsel sorunların saptanması ve çözülmesi, öğretmenlere öğretim stratejilerinin kullanma becerileri konusunda yardım edilmesi, öğretmenin yükselmesi, görev

süresinin uzatılması ve diğer kararlarda temel olması, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişim konusunda olumlu bir tutum geliştirmelerine yardım edilmesidir (Aydın, 2005: 42-43).

1.2 Denetmen

Değerlendirme; farklı amaçlarla farklı yöntemler kullanılarak farklı kişiler tarafından gerçekleştirilebilir. Eğitim sisteminde denetleme, müfettiş adı verilen değerlendirme yapmak amacıyla özel olarak görevlendirilmiş kişiler tarafından yapılır (İlgar, 1996:49). Denetmenler okulun belirlenmiş amaçları gerçekleştirmesine yardım eden okul sistemi personelleridir (Olivia ve Pawlas, 2004:39)

Denetmen: Sistemlerin alt sistemleri arasında bütünleşmenin sağlanması ve her birine amaçlar doğrultusunda, bütünlüğü bozmadan rehberlik yapan ve denetim hizmeti gören elemandır (Kapusuzoğlu, 1986:34). Eğitim sisteminde denetim birimleri öğretim kademelerine uygun biçimde üç ayrı kurul olarak örgütlenmiştir (Taymaz, 2002:11).

1.Yükseköğretim Denetleme Kurulu: Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri ve bağlı birimlerinin etkinliklerini denetleyen Yükseköğretim Kuruluna bağlı bir kuruluştur.

2.Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı: Milli Eğitim Bakanlığı adına bakanlığın merkez örgütü birimlerini, İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin, resmi ve özel lise ve dengi okulların denetimini yapan, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir kuruluştur. Teftiş Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esas ve usulleri Teftiş Kurul Tüzüğünde ve Yönetmeliğinde maddeler halinde yazılmıştır.

3.Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı: İlköğretim müfettişleri ve yardımcılarını il ve bağlı ilçelerde İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği ve İlköğretim Kurumları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi hükümlerine göre grupla denetim görevini yerine getirirler. İlköğretim Müfettişleri Kurulu Başkanı, yeteri

kadar Başkan Yardımcısı, İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Müfettiş Yardımcıları ile teftiş bürosu personeli görev almaktadır.

1.2.1 Denetmende Bulunması Gereken Yeterlikler

Yeterlik, bireylerin görevleri ile ilgili rollerini, amaçlara uygun olarak yerine getirebilmeleri için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve tutumların düzeyidir (Başar, 2000:98). Yeterlik boyutları tür, alan, düzey olarak incelenmektedir.

Denetçi yeterliklerinin düzey boyutu, hangi iş ve eylemlerin ne düzeyde gerçekleştirilmesi gerektiğine bakılarak, 'bilme' veya 'tanıma' dan 'değerlendirme'ye kadar, çeşitli basamaklar halinde düzenlenebilir (Doğan, 1979:71; Bursalıoğlu, 1981:22; Taymaz, 1981:83). Bu düzenlenişin üç temel basamağı, bilgi düzeyindeki yeterlikleri kapsayan, bilme, bilgilerin eylem olarak gösterilme düzeyini veren uygulama, çözümlenme ve birleştirmeyi de içeren değerlendirme olarak verilebilir (Başar, 2000:101).

Alan boyutunda, denetçinin görev alanları, bu alanlara giren işler ve işlemlerle ilgili yeterlikler bulunur. Bu boyuta giren yeterlik alanları, ders denetimi, kurum denetimi, araştırma, soruşturma olarak belirlenebilir. Ders denetimi, dersle ilgili hazırlıklardan dersin değerlendirilmesine kadar olan süreçlerin betimlenmesi, değerlendirilmesi, düzeltilip geliştirilmesi etkinliklerini içerir. Kurum denetimi, eğitim örgütlerinin yönetimine ilişkindir. Eğitim denetçilerinin araştırma görevi, yalnızca incelemelerin değil bilimsel araştırmaların da yapılmasını gerektirir (Başar, 2000:100).

1.2.1.1 Teknik Yeterlikler

Göreve ilişkin etkinlik alanlarındaki teknik bilgi becerilerdir. Teknik bilgi ve becerilerin, denetim düzeyi yükseldikçe daha az gereksindiğı görüşü eğitim denetçileri için geçerli değildir. Yönetimsel rolleri olmakla birlikte denetçi bir uzmandır ve uzmanlık alanlarındaki teknik yeterliklere üst düzeyde sahip olmalıdır (Başar,

2000:102). Teknik beceriler belirli görevlerin yürütülmesi için gerekli bilgi, yöntem ve teknikleri kullanma yeteneğini ifade eder (Aydın, 1993:21).

1.2.1.2 İnsancıl Yeterlikler

İnsancıl yeterlikler, birey ve grupları anlama ve güdüleme becerileri olarak da kabul edilebilir (Başar, 2000:105). Etkili çalışma ve ortak çaba oluşturabilme, başkaları hakkındaki varsayım, inanç ve tutumları, bunların kullanılış yöntem ve sınırlarını görebilme, bireysel farklılıkları gözetme, insan ilişkilerine yönelik özellikler olarak görülmektedir (Taymaz, 2002:49).

İnsan ilişkileri, birlikte çalışma sürecindeki karşılıklı tutum ve davranışların yönetimine ilişkindir. Kişiler arası ilişkiler, insan ögesinin ağırlığı nedeniyle, eğitim örgütlerinde daha önemli rol oynar.

1.2.1.3 Karar Yeterlikleri

Bu alana giren yeterlikler için kavramsal, örgütsel, yönetsel, yeterlikler de denilmektedir. Olayları bir bütünlük içinde görebilme ve anlayabilme yeteneğini ifade eden becerilerdir (Aydın, 1993:30).

Karar yeterlikleri yalnızca kararın verilmesine kadar olan aşamayı değil kararların uygulanması, izlenmesi, sonuçları ile birlikte değerlendirilmesi aşamalarını da kapsar (Başar, 2000:107). Amaçları gerçekleştirmek üzere yapılacak çalışmalarını tasarlama, karşılaşılan sorunlara çözüm yolları bulma, etkinliklerin sonunda amaçlara ulaşma derecesi hakkında yargıya varma sürecidir (Taymaz, 2002:49).

1.2.2 Denetmen Nitelikleri

Dolay(1956); bir denetmende aranacak vasıfları fiziki vasıflar, zihni ve manevi vasıflar, mesleki vasıflar, ahlaki vasıflar olarak dört grupta toplamıştır. İyi bir eğitim denetmeninde aranan nitelikler: eğitim, öğretim ve yönetimin her evresinde bilgi ve yaşantı sahibi olan, Ayrıca iyi bir lider ve kişisel niteliklere sahip, başkalarına yardım

etme duygusu ile dolu, demokratik liderde bulunması gereken özellikleri üzerinde taşıyan, bireysel özellikleri, ayrılıkları anlayabilen ve ortaya çıkarabilen kişidir (Binbaşıoğlu, 1983:53).

Geniş bir temel eğitim ve kültüre sahip olmak, denetmenliğin gerektirdiği hizmet öncesi eğitim yönetimi ve denetimi eğitiminden geçmiş olmak, meslekle ilgili yasalar hakkında bilgili olmak, liderlik niteliklerine sahip olmak, insan ilişkileri, rehberlik ve danışmanlık konularında bilgili ve becerili olmak, yansız ve hatasız değerlendirebilmek, denetmenlerin kendilerinden beklenen görevleri başarı ile gerçekleştirebilmeleri ve eğitim düzenine olumlu katkılarda bulunabilmeleri için taşımaları gereken mesleki niteliklerden bazılarıdır (Kaya, 1993:186).

Taymaz'a(2002) göre denetmen nitelikleri; kişisel, uzmanlık, liderlik olarak sınıflandırılmıştır.

1.2.2.1 Kişisel Nitelikler

Denetmende aranılan aşağıdaki kişisel nitelikler toplumun değer yargılarıyla bağımlıdır ve bu niteliklerin çoğunluğu duyuşsal alanla ilgili olduğundan, ölçütlerini de koymak oldukça zordur. İşi ile kişiliğini her zaman bağdaştıran, İşinde azimli, ciddi, sadık ve sabırlı olan, Ortama uyum sağlayan, hakim olan, ikna eden, Sır saklayan, yapıcı, iyimser, planlı çalışan, Araştıran, çalışkan, enerjik ve dikkatli, Dürüst, disiplinli, fedakar ve güler yüzlü, İnsan haklarına ve inançlara saygılı, iyi niyetli, Erdemli, cömert, nazik, insalcıl, ilişki kurabilen, İyi huylu, sıcak kanlı, yerine göre nüktedan, Değer biçmede ve değerlendirme yapmada hatasız, Etik ilkeleri benimseyen, kibar ve titiz, Yeniliklere açık, zamanı iyi kullanan, Rehberlik yapan, yardım eden, sorumluluk alan, Düzenli, giyim ve kıyafetine önem veren, Kendine güvenen ehliyetli ve liyakatlı, Güven ve saygı kazanmak yeteneğine sahip, İşini benimseyen, seven, gayretli ve hevesli, İnceleyici, gözlemci, araştırmacı ve bulucu, Sempatik, duygulu ve işlerinde kararlı, Samimi, hisli ve iyi alışkanlık kazanmış, Davranışlarını duruma göre biçimleyebilen, Yerinde konuşan, dinleyen ve değer biçen, Kendini değerlendiren ve sürekli geliştiren, Sağlığı ve fiziksel yapısı teftişe

uygun olan, Kurumda, işinde ve çevresinde kaynak şahıstır (Taymaz, 2002:51).

1.2.2.2 Denetmende Aranılan Uzmanlık Nitelikleri

Denetmen, denetlediği kurumda bir alan uzmanı olarak rol oynayacaktır. Bu nedenle bir denetmende aranılan uzmanlık nitelikleri aşağıdaki gibidir: Kapsamlı bir genel eğitim ve kültür sahibi, Denetimin amaç ve politikasını anlamış, Denetimin sistemdeki yerini ve önemini kavramış, Kurumun faaliyet alanıyla ilgili bilgi sahibi, Denetmenliğin gerektirdiği uzmanlık eğitimi görmüş, Meslekle ilgili yasalar hakkında bilgi sahibi, Denetim araç ve yöntemlerini uygulayan, geliştiren, İnsan ilişkilerini sağlayan ve geliştirilmesine rehberlik eden, Yeniliklere açık, araştırmacı, yapıcı ve bulucu insan, Analiz etme ve sentez yapma becerileri olan, Kararları doğru, isabetli ve objektif olarak veren, Aydınlatıcı bilgi veren, bireye kılavuzluk eden, Hataları ve önleyici tedbirleri bulan, öneren, Personelin moralini yükselten, yerinde güdüleyen, Personel değerlendirmesini tarafsız ve hatasız yapan, Şahsi çalışmalarını ve davranışlarını değerlendiren, Suç sayılan faaliyetleri gören, bulan ve tanımlayan, Denetim ile sistemin gelişmesine katkıda bulunan, Denetim ve soruşturma raporlarını eksiksiz, hatasız yazan, (Taymaz, 2002:52).

1.2.2.3 Denetmende Aranılan Liderlik Nitelikleri

Denetmen değişen, gelişen bir ortamda çalışır. Bu nedenle yenilikleri yakından izlemeli, değişme ve gelişmelerin öncüsü, önericisi, deneticisi ve değerlendiricisi olmalıdır. Eğitimde liderlik 'kurumun eğitim amaçlarına ulaşmak üzere yapılacak çalışmalarda şahıs ve grupları yöneltme, kendi ile birlikte çalışmalarını sağlama hareketi ve alışkanlığıdır.' Denetmende aranılan liderlik özellikleri aşağıdaki gibidir: Yapacağı işin gerektirdiği teknik yeterliliğe, teknik bilgiye, beceri ve tutuma sahip, Başkaları ile birlikte çalışacağına göre sosyal yeterlik, sosyal konularda bilgi ve alışkanlıklar edinmiş, Samimi, güven verici, başkalarının iyiliğini isteyen, namus ve haysiyetine düşkün insan, Girişken, başkalarına kolay yaklaşabilen, konuşan, inandıran, ikna eden, yüreklendiren, doğru yolu gösteren insan, Personele karşı yardımcı, çalışmaya istekli, motive edici ve arkadaşça davranış gösteren, Personelin

düşünce ve görüşlerine, inançlarına, haklarına ve değer yargılarına saygılı, Kimlerle birlikte çalışacağı, ilişki kuracağı ve iş birliği yapacağı hakkında bilgiye sahip, Kurumun politikası, yararları hakkında başkalarını aydınlatmaya yetenekli ve gönüllü, Personelin yetki ve sorumluluğunu anlamada, yetenekli ve bilgili, Personelin hatalarını ortaya koymada, kıskançlık duygu ve hasetlerine karşı uyanık ve dikkatli davranan, Personelin daha iyi yaşaması ve gelişmesi için gerekli olanakları sağlamaya hevesli ve gayretli, Amaçlara ulaşmak için plan ve programlar hazırlama bilgisi ve becerisine sahip, Görevleri tamamlamak ve amaçlara ulaşmak üzere iyi organize bilgisi ve becerisine sahip, Liderlik dinamizmine dair yeterli bilgi ve uygulama becerisi kazanmış, Alternatifler arasından çabuk ve doğru karar verme yeteneğini geliştirmiş, Kararlarda sağlam olmak üzere esas delilleri elde eden ancak inat etmeyen insan, Verilen kararları, koşulları göz önünde bulundurarak uygulama yeteneği kazanmış, İşleri tamamlama, iş usullerini geliştirme ve sonucu değerlendirme kapasitesine sahip, Personeli güdüleyen, moral veren, prestij ve statü konularına dikkat eden, Sistemin politika ve organizasyonuna ilişkin çalışmalarda katkı sağlayandır (Taymaz, 2002:54).

1.2.3 Denetmen Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Milli Eğitime bağlı kuruluşların denetim işleri iki kanaldan yürütülür.

- Bakanlık Teftiş Kurulu
- İlköğretim Müfettişliği (Sağlamer, 1975:1).

2505 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliğinde İlköğretim denetmenlerinin görev, yetki ve sorumlulukları (1)Rehberlik ve işbaşında yetiştirme, (2)Denetim ve değerlendirme, (3)İnceleme, (4)Soruşturma, (5)Araştırma başlıkları altında belirtilmiştir (Ekim 1999).

1.2.3.1 Rehberlik ve İş Başında Yetiştirme

- Her öğretim yılı başında ve sonunda, ayrıca gerektiğinde öğretim yılı içinde öğretmenlerle mesleki toplantılar düzenlemek, eğitim-öğretim ve yönetim ile ilgili ortak problemlerin tespitinde ve çözümünde rehberlik etmek.
- İlköğretim kurumlarının teftişinden sonra öğretmen ve yöneticilerle toplanmak. Eğitim-öğretim ve yönetimle ilgili problemler varsa çözümüne rehberlik etmek.
- Mesleki yayınları ve meslekle ilgili gelişmeler ile mevzuat değişikliklerini takip etmek, bu konuda bölgesindeki öğretmen ve yöneticilere rehberlikte bulunmak.
- Stajyer öğretmenlerin yetişmelerine ve mesleğe hazırlanmalarına rehberlik etmek. Stajyer öğretmenlerin stajyerliklerinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan komisyonlara başkanlık etmek.
- Anaokulu ve anasınıfı, uygulama sınıfı, alt özel sınıf öğretmenleri, birinci sınıf öğretmenleri, birleştirilmiş sınıf öğretmenleri ve meslekte yetersiz görülen öğretmenler ile vekil öğretmenlere öncelik vermek suretiyle, teftişi ile yükümlü buldukları bütün öğretmenlere mesleki yardımlarda bulunmak ve iş başında yetişmelerine rehberlik etmek.

1.2.3.2 Teftiş ve Değerlendirme

Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkelerine uygun olarak İlköğretimin Amaçlarını gerçekleştirmek üzere gerekli çalışmalara katılmak ve katkıda bulunmak. Bunun için;

- Türk Milli Eğitiminin Genel Amaç ve Temel İlkeleri ile İlköğretim Amaçlarına göre öğrencilerin yetişme durumlarını, yetenek, bilgi ve becerilerini,
- İlköğretim kurumları ile ilköğretim seviyesindeki kurs ve dershanelerdeki eğitim-öğretim görevlilerinin, yürürlükteki mevzuata göre çalışmalarını,

- Atatürk İlkeleri ve İnkılaplarının, İstiklal Marşı'nın, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin ve Öğrenci Andı'nın, öğretilme ve kavratılma durumunu,
- Bayrak törenleri ile anma ve kutlama törenlerinin usulüne uygun şekilde yapılıp yapılmadığını,
- Üst makamlardan gelen genelge, tebliğ ve emirlerin yerine getirilip getirilmediğini,
- Her yönü ile eğitim-öğretim ve yönetim çalışmalarını,
- Kurumun ve kurumdaki personelin kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve programlarda belirtilen amaçlara ne dereceye kadar ulaştığını,
- Eğitim-öğretim ve yönetim görevlilerinin çevre ile karşılıklı münasebet ve etkilerini,
- Kurumdaki personelin yeterlilik ve verimliliklerini,
- Öğrenci devamsızlığı konusunda gerekli işlemlerin yapılıp yapılmadığını,
- Okul ve sınıf kitaplığının mevzuatına uygun olarak çalıştırılıp çalıştırılmadığını,
- Okul-aile birliği, okul kooperatifi ve kantininin kuruluş ve çalışmalarının mevzuatına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini,
- Eğitici çalışmaların, yönetmeliğe uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini,
- İlköğretim kurumlarına ait bina ve tesislerin amacına ve projesine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını,
- Uygulama bahçesi ve okul arazisinin amacına uygun olarak işletilip işletilmediğini,

Teftiş etmek ve değerlendirmek. Teftiş ve değerlendirme sonucunda tespit edilen hususları, tavsiyeleri ile birlikte kurumun 'Teftiş Defteri' ne yazmak, ayrıca teftiş raporu düzenleyerek kurul başkanlığına vermek.

- Teftiş ettikleri kurumlarda yönetici, öğretmen ve diğer personel hakkında teftiş raporu düzenlemek,
- 'Devlet Memurları Sicil Yönetmeliği'ne göre sicil amiri oldukları personel hakkında sicil raporu düzenlemek,

1.2.3.3 İnceleme

Kurul başkanlığınca verilen veya teftiş sırasında karşılaşılan aşağıdaki belirtilen konularla ilgili incelemeler yapmak üzere müfettişlere şu görevler verilmiştir:

- Okul, öğretmen ve diğer personel ile ders araç ve gereçleri gibi ihtiyaçları tespit ederek kurul başkanlığına bildirmek,
- ‘İlköğretim Kurumlarının Açılması ve Kapatılması Hakkındaki Yönerge’ hükümlerine uygun olarak okullar ile dershanelerin açılma ve kapanmalarına dair inceleme raporu düzenlemek,
- Bölgesinde okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebeplerini araştırarak, devama engel maddi ve manevi sebepleri tespit etmek, giderilmesi yönünde tekliflerde bulunmak,
- İlköğretim kurumlarındaki teftiş sisteminin, eğitim-öğretim metotlarının, teftiş ve değerlendirme raporlarının, diğer basılı defter ve kayıtların geliştirilmesi için çalışmalar yapmak, konu ile ilgili görüş ve teklifleri kurul gündemine aldirmek üzere kurul başkanlığına bildirmek,
- İlköğretim kurumları ile ilgili mevzuatın ve programların uygulanması sırasında görülen aksaklıkları, karşılaşılan güçlükleri tespit etmek ve görüşlerini kurul başkanlığına bildirmek,
- Özel eğitime muhtaç çocukların tespitinin mevzuata uygun şekilde yapılıp yapılmadığını inceleyerek kurul başkanlığına bilgi vermek,

1.2.3.4 Soruşturma

Müfettiş ve müfettiş yardımcıları, İl İdaresi Kanunu hükümlerine göre, valilikçe verilecek soruşturma emirleri ile ilköğretim kurumları ile ilköğretim kurumları dışında kalan resmi ve özel eğitim-öğretim kurumlarında görevli öğretmen, yönetici ve diğer personel hakkında soruşturma yapmaya yetkilidir. Bu kapsamda şu görevler yerine getirilir;

- Bu yönetmeliğin ‘Görev Alanları’ bölümünde belirtilen kurumlarda çalışan öğretmen, yönetici ve diğer personel ile ilgili olarak kendilerine verilen

konularda soruşturmaya başlamak ve süresi içinde tamamlayarak tekliflerini fezleke veya rapora bağlayıp kurul başkanlığına vermek.

- Bir olayın soruşturmasını yaptıkları sırada, aynı konuda başka muhakkik veya muhakkiklerin görevlendirilmesi halinde; soruşturmanın birleştirilmesi için durumu bir yazı ile kurul başkanlığına vermek.
- Başladıkları bir soruşturmayı çeşitli sebeplerle tamamlayamamaları halinde, durumu yazılı olarak kurul başkanlığına bildirmek.
- Gerekli gördükleri defter, evrak, belge ve bilgileri ilgili dairelerden istemek, görmek, incelemek ve bunların örneklerini, sübut delil teşkil edenlerin asıllarını almak, asılları alınan belgelerin yerine müfettiş mühür ve imzası ile tasdikli birer örneğini dosyasında saklamak üzere ilgili daireye vermek.
- İlgililerin muhafaza ve sorumluluğu altındaki gizlilik dereceli de olsa her türlü evrak ve defterleri, para ve para hükmündeki senet, demirbaş eşya, ambar ve depolar ile kasa ve vezneyi görmek, incelemek, saymak ve gerekirse mühür altına almak.
- Soruşturmalarda muhbir, şikayetçi, sanık ve tanıkların celbi ve dinlenmesi gibi soruşturmanın gerektirdiği her türlü işlemlerin yerine getirilmesinde ‘Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat’ ile ‘Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’ nun hükümlerine göre hareket etmek.
- Aldıkları şikayet ve ihbar üzerine veya bizzat görmeleri halinde soruşturmayı gerektiren konularda doğrudan olaya el koymak ve soruşturma emri istemek.
- Düzenledikleri teftiş, inceleme ve soruşturma raporlarının birer nüshasını kendi dosyalarında muhafaza etmek.

1.2.3.5 Araştırma

Görev alanlarındaki kurumların eğitim-öğretim, yönetim ve öğrencilerle ilgili ihtiyaç duyulan konularda, personelinin yeterlik ve verimliliklerini araştırmak, okul ve çevre ilişkisini güçlendirmek amacıyla araştırma yapmak gibi görevleri içeriğinde barındırmaktadır. Denetçilerin araştırmacı rolünü oynaması, birlikte çalışma ve sorun çözme yoluyla, denetleyen-denetlenen ilişkilerini geliştirir, yakınlaşma ve anlaşma

sağlayarak uzaklık ve soğukluk sorunlarının çözümüne katkıda bulunur. Sisteme katkıları artan denetçilerin statüleri yükselir (Başar, 2000:77).

Bursalıoğlu'na(2002) göre denetmenin görevlerini rehberlik, koordinatörlük ve kaynaklık olmak üzere üç grupta toplamak olanaklıdır. Bu görevlerin gerektirdiği eylemler ise şöylece sıralanabilir: Öğretmen ve yöneticilerin, çocukları daha iyi anlamasına yardımcı olmak, Öğretmenin bireysel ve mesleki gelişimine destek olmak, Öğretim materyallerinin daha verimli kullanılmasında, ilgililere rehberlik yapmak, Öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinde öğretmene yol göstermek, Diğer personelin öğretmene yardımcı olmasını kolaylaştırmak, Öğretmenin öğrencilerini ve kendini değerlendirmesine kılavuzluk etmek, Öğretmenin işinde ve çevresinde kendine güven duymasını sağlamak, Eğitim girişimi ile ilgili herkese, okuldaki başarıları anlatmak ve tanıtmaktır.

1.3 Öğretmen

Öğretmen evrensel toplumun uyanık, ulusal toplumun aydın, mesleğin ise yetenekli bir üyesidir. Öğretmenlik, bireylerin ve toplumun yaşam ve gelişim biçimini şekillendiren önemli bir meslektir (Sönmez, 2000:202). Öğretmenler okul denilen sosyal sistemin en stratejik parçasını oluşturmaktadır (Bursalıoğlu, 2002:42). Öğretmenler uzmanlık gelişimi için dışsal baskıyı çok hissetmeyen ve ürünlerini değerlendirmenin zor olduğu örgütsel uzmanlardır (Sergiovanni, 2006:285). Öğretmen, insansal değerleri gelişmiş, topluma önderlik eden, bilimsel düşünen, toplumsal ve siyasal olarak etkin, insan ilişkilerinde özgecil, sorun çözmeye yatkın, öğrencilerin sosyal ve kültürel durumlarını kavrayan, varolan eşitsizlikleri sorgulayıcı ve mücadeleci, alanında uzman bir kişidir (Günlü, 2005:280). Eğitimin amacı belli kalıplar içine sıkıştırılmış vatandaşlar, bireyler yetiştirmekten çok, potansiyellerini optimum düzeyde geliştirmiş insanlar yetiştirmek olmaktadır (Başbakanlık, 1987; Doğan, 1997; Özden, 1998). Öğretmenlik, devletin eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yerine getirmekle yükümlüdürler (Sönmez, 2000:172).

1.3.1 Öğretmenlik Rollerini

Öğretim, belirli kişilerin gelişimlerinin tüm boyutlarında en son potansiyele ulaşmalarını destekleme etkinliğidir. Öğretmenler bu destekleme etkinliğini gerçekleştirirken farklı rollere sahiptirler. Bu roller öğretim uzmanı, yönetici ve danışmandır (Moore, 2000:4).

W.R.Mann'a(Akt: Ergun, 1999:74)göre öğretmen rolleri şöyle belirtilmiştir: Uzman rolü, otorite rolü, sosyalizm alanı rolü, benlik ideali rolü, bireysel şahıs rolü ve gözetleme rolüdür.

1.3.2 Öğretmen Nitelikleri

Mesleki nitelik ya da yetenek bir kavram olarak meslek mensuplarının meslekle ilgili görevi başarıyla yapabilme gücü, bilgi ve becerisidir (Sönmez, 2000:207). İyi öğretmenlerde aranan nitelikler her çağda ve toplumda farklı olmuştur. Bu nitelikler içinde bulunduğumuz bilgi toplumunun ihtiyaçlarına cevap verecek öğretmen ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (Ergun, 1999:76).

Etkili öğretim için bir öğretmende olması gereken nitelikler şu şekilde sıralanmıştır: Konu alan hakimiyeti, Öğreneni duruma katma coşkusu, İnsanların öğrenme potansiyellerine inanma, Öğrenci ile ilgili olma, bağlılık, İnsan olarak duyarlı, sıcak ve doğru olma, Öğrenci başarısını özenle değerlendirme (Taşpınar, 2004:156).

Alkan'a(Akt:Sönmez, 2000:207)göre öğretmenin sahip olması gereken nitelikler; genel kültür(yerel, ulusal, evrensel olmak üzere üç boyutlu), öğretim alanı (disiplin, mesleki öğretim), eğitim bilimleri eğitim teknolojisi ve uygulama, mesleki yapılanma (örgütlenme) ve bu beş alandaki niteliklerin bütünleştirilmesinden meydana gelir

Cross'a (Akt: Aydoğan ve Çilsal, 2007:180)göre ideal bir öğretmenin profili dört ana özellikten oluşur. Bunlar, iyi eğitilmiş olması, alanına hakim olması, profesyonel yeterliği yani pedagojik bilgisi, olumlu tutum ve görüşleri, hal ve tavırlarıyla öğrencilerde etki uyandırabilmesi ve öğrencilere iyi bir model olmasıdır.

Bir öğretmenin mesleğini etkili bir şekilde yürütebilmesi için üç alanda belirli düzeyde yeterlik sahibi olması gerekmektedir. XI. Milli Eğitim Şurası'nda bu üç alan için belirlenen yeterlik düzeyleri şöyledir:Genel Kültür: %10.4, Alan Bilgisi: % 64.6, Öğretmenlik Meslek Bilgisi: % 25 (Taşpınar, 2004:155). Öğretmenlerde aranan nitelikler kişisel ve mesleki olmak üzere iki grupta toplanabilir (Ergun, 1999:77).

1.3.2.1 Kişisel Nitelikler

Ergun'a(1999)göre öğretmenlerin kişisel niteliklerinin eğitimin etkinliği ve verimliliğinde önemli bir rolü vardır. Öğretmenler sevgi ve hoşgörü sahibi, demokratik tutumlu, öğrenmeye derin ilgili, adil ve tarafsız, ödüllendirme ve takdir kullanan, esprî duygusu yüksek, insanların sorunları ile ilgilenen, hoş bir görünüm ve tavır sahibi gibi kişisel özelliklere haiz olabilmek için gayret göstermelidir

Taşpınar'a(2004)göre öğretmenler mesleklerini başarılı bir şekilde gerçekleştirebilmek için demokratik kişilik özelliğine sahip olmalıdırlar. Bu özellikleri şöyle sıralayabiliriz: Kendisi gibi düşünmeyenlerin hatalı olduklarını iddia etmekten sakınır, Başkalarının düşüncelerine saygı gösterir, Olaylara çok yönlü bakar, Başkalarını düşüncelerinden dolayı suçlamaktan sakınır, Farklı görüşlere tarafsız bir gözle bakar ve anlamaya çalışır, Görüşlerini hiçbir etki altında kalmadan söyler, Başkalarının görüşlerini özgürce açıklamalarını engelleyecek davranışlardan sakınır, Başkalarının konuşmalarını sonuna kadar dinler,Verilecek bir kararın kendi düşünceleri doğrultusunda çıkmasını sağlamak için çevresini etkileme çabasını gösterir,Karşı fikirde olanları engellemekten sakınır, Oylamaya saygılıdır. Etki altında kalmadan oylamaya katılır. Kendi fikri benimsenmese de oylamayı engellemekten sakınır, Çoğunluğun kararlarına uyar, benimsemediği kararları eleştirir, nedenleri tartışır, Haklarını kullanır, haksızlıkları eleştirir, Yeterli kanıt ya da bilgi olmadan bir konuda karar vermekten kaçınır, yeni veriler doğrultusunda

değişmeye açıktır, Başkaları aleyhine konuşmaktan kaçınır, özel ya da bilgileri açıklamamaya özen gösterir, Grupla çalışırken sorumluluk alır, yerine getirir, bilgilerini başkaları ile paylaşır, işbirliği yapmaktan hoşlanır, Başkalarına karşı sevgi dolu ve dostça bir yaklaşım içindedir.

Sönmez'e(2000) göre öğretmenin kişiliği, formasyonu, inanç ve idealleri ile ilgili olan nitelikler; kabul edilebilir kişilik, sağlıklı olma, genel eğitim formasyonu, kendi kendine öğrenme ve gelişim, iyi bir kaynak kişi olma, açık fikirlilik, kendine inanç ve güven, mesleki ve demokratik ilkelere bağlılık, liderlik olarak sıralanmaktadır

1.3.2.2 Mesleki Nitelikler

Öğrenmeyi etkin bir şekilde gerçekleştirmek öğretmenin asıl görevidir. Bu görevi yerine getirebilmek için öğretmenin bazı mesleki yeterliliklere sahip olması gerekmektedir.Genel kültür, alan bilgisi, öğretim becerileri, program geliştirme ve değerlendirme alanlarına ilaveten öğretmen rehberlik konusunda da nitelikli olmalıdır (Ergun, 1999:82-88).

Sönmez(2000), meslekle ilgili nitelikleri şu şekilde sıralamıştır: Felsefe ve amaçlarda sorunlarla ilgili bilgili, Meslek gereksinimleri ve sorunlarla ilgili bilgi sahibi, Meslekle ilgili uzmanlık ve deneyime sahip, Mesleki kuramları uygulamaya koyma becerisine ve teknikler hakkında bilgiye sahip, Rehberlik ve danışmanlık bilgi ve becerisine sahip, Eğitim araştırmaları, yenilik, deneyim ve gelişim becerilerine sahip, Mesleği, ekonomik ve sosyal yönü ile geliştirme becerileri yüksek olmalıdır.

Taşpınar(2004), mesleki nitelikleri ders işlemeye ilişkin nitelikler, öğrenme ortamına ilişkin nitelikler olarak gruplamıştır.

1.3.2.2.1 Ders İşlemeye İlişkin Nitelikler

Öğretmenin dersi işleme esnasında dikkate alması gereken noktaları şu şekilde sıralamak mümkündür: Öğrencilere eşit ve adil davranmalı, objektif olmalı,Derse

hazırlıklı gelmeli,Derse zamanında girip zamanında çıkmalı,Öğreteceği konuyu ve derste ne yapacağını bilmeli,Kontrollü olmalı, aniden patlamamalı, iradesine hakim olmalı,Beden dilini iyi kullanmalı,Kıyafetine dikkat etmeli,Uygun örnek vermeli,Değişik bakış açıları sunmalı,Farklı ve sürekli düşündürmeye teşvik etmeli,Eleştirel bir bakış açısı kazandırmalı,Kritik düşünmeyi sağlayabilmeli,Uygun malzemeler-materyaller kullanmalı,Konuları iyi açıklamalı,Duyuşsal özellikleri dikkate almalı,Öğrencilere ismi ile hitap etmeli,Derste gerektiğinde öğrencilerin ilgisini çekebilecek şekil, grafik, resim, harita, v.b. materyalleri kullanmalı,Öğrencilere soru sorduktan sonra cevap vermeleri için belirli bir süre vermelidir (Taşpınar, 2004:158).

Alkan'a (Akt: Mehmet Taşpınar, 2002:159)göre sınıf ortamında öğrenmeyi etkin bir şekilde sağlayabilmesi için öğretmenin yüklendiği sorumluluklar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır. Öğrencinin kavramsal algı kapasitesinden haberdar olması gerekir.Öğretim materyallerini öğrencinin ilgisini uyandıracak fakat kavramsal kabiliyetinin içeriği ile çelişkili olmayacak şekilde seçmesi gerekmektedir.Öğrencinin ihtiyaçlarını ilgi ve kabiliyet düzeyine en uygun öğrenme yaşantılarını seçebilmesi gerekir.Bu öğrenme yaşantılarını en iyi biçimde iletebilecek öğrenme ortamlarını seçebilmelidir.Öğrenme etkinliklerinin meydana gelip gelmediğini uygun biçimde ölçebilmelidir

Moore'a(2000) göre etkili öğretim için tüm derslerde, tüm okul ve sınıf düzeylerinde geçerli ve gerekli olan belirli öğretmenlik becerileri vardır. Öğretim becerileri üç farklı alana ayrılır: Öğretim öncesi becerileri, sınıf içi becerileri, öğretim sonrası becerileri. Öğretim öncesi beceriler (1) Gözlem, (2) Hedef yazma, (3) Materyal, (4) Girişi yönlendirmeyi planlama, (5) Öğretim stratejilerinin seçimi, (6) Kapanışı planlama, (7) Değerlendirmedir. Sınıf içi beceriler (1) Girişin yönlendirilmesi, (2) İletişim, (3) Uyarıcı değişimi sağlama, (4) Pekiştirme, (5) Soru sorma, (6) Sınıf yönetimi, (7) Kapanış, (8) Ders hedeflerinin değerlendirilmesidir. Öğretim sonrası beceriler (1) Değerlendirilmiş bilgiyi analiz etme ve (2) Değerlendirilmiş bilgiye ilişkin yorumlarda bulunma becerileridir.

1.3.2.2.2 Öğrenme Ortamına İlişkin Nitelikler

Öğretmenler öğrenme ortamını sürekli aktif halde tutmalı, öğrencinin dikkatini çekmeli ve öğrenme ortamını sıkıcı bir hale getirmemelidir. Öğretmenler Konuyu anlaşılabilir ve çok anlamlı formüle etmekten, Dersi sadece belirli bir şemaya göre gerçekleştirmekten, Yorgun, canı sıkılmış ya da rutinleşmiş bir biçimde dersini vermekten, Bir hazırlıksız konuşmadan diğer hazırlıksız konuşmaya atlamaktan, Sınavda sorduklarından başka konular öğretmekten sakınmalıdır. Bunun için öğretmenlerin konuları işlerken bu tutumları göstermekten kaçınmaları gerekmektedir (Hesapçıoğlu, 1994:260).

Öğretmenin kişisel ve mesleki niteliklerin dışında öğrenci ile ilgili nitelikler, eğitim programları ve süreçleri ile ilgili nitelikler, toplumla ilgili ulusal ve uluslararası nitelikler ile ilgili bilgi sahibi olması da beklenmektedir (Sönmez, 2000:208).

1.3.3 Öğretmenin Ödev ve Yükümlülükleri

Öğretmenin yüklendiği ödev ve sorumlulukları iki açıdan ele almak gerekir. Bunlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile yüklendikleri sorumluluklar ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği sorumluluklardır (Sönmez, 2000:176).

1.3.3.1 Öğretmenlerin 657 Sayılı Devlet Memuru Olmaları Nedeniyle Yükümlülükleri

Sönmez bu sorumlulukları şöyle sıralamıştır: Anayasa ve devlete bağlılık, tarafsızlık, emirlere uyma ve hukuka aykırı emir, iş başında bulunma, mal bildiriminde bulunma, uyumlu giyinme, görev yerinde oturma, resmi belge-araç ve gereçleri geri verme (2000:176).

1.3.3.2 Öğretmenlik Mesleğinin Ödev ve Yükümlülükleri

Sönmez(2000); öğretmenlerin, kendilerine verilen sınıf veya dersleri, programlarda belirtilen esaslara göre okutmak, bunlarla ilgili bütün uygulamaları

ve/veya deneyleri yapmak, ders dışında okulun eğitim-öğretim ve yönetim işlerine etkin bir biçimde katılarak bu konularda okul müdürünün vereceği görevleri yapmak; kanun, tüzük, yönetmelik, genelge ve emirlerde belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlü olduklarını belirtmiş ve aynı zamanda öğretmenlerin; Tebliğler Dergisini, genelgeleri, emirleri okumak ve imzalamak ile; okul müdürünün yanında mülki amirin verdiği ek görevleri yapmak; okulda yapılan her türlü resmi toplantılara ve her türlü mahalli kurtuluş günleri ile milli bayramlara katılmak ve okulun gereklerine göre kendisine verilen nöbet görevlerini yerine getirmekle yükümlü olduklarını ifade etmiştir.

1.4 Denetim Sorunları

Başar(2000), denetimle ilgili sorunları ‘daha çok sistemin yapısından kaynaklanan sorunlar’ ve ‘daha çok insan ögesinin niteliğinden kaynaklanan sorunlar’ olmak üzere iki sınıfa ayırmıştır. Birinci gruptaki sorunlar eğitim denetiminin iki ayrı birimce yürütülmesi, örgütte araştırma, planlama, değerlendirme birimlerinin işlevsel olmayışı, kadro sorunu ve ödeme farklılıkları gibi özlük hakları ve çeşitli olanakların düzenlenişi sorunlarıdır. İkinci gruptaki sorunlar ise denetmenlerin yetiştirilmelerinden kaynaklanan sorunlarla ilişkilendirmiş ve denetmen niteliğinin uygulamada aksaklıklara yol açtığını belirtmiştir.

Aydın’ın(1993) alandaki araştırma bulguları ışığında ifade ettiği sorunlar aşağıdaki gibidir: Aynı amacı gerçekleştirmek için birlikte çalışması ve işbirliği yapması gereken öğretmen ve denetmen, denetmenin rolü konusunda farklı düşünmektedir.Öğretmenler, denetmenlerin mesleksel yeterliğe sahip olmadıkları kanısındadırlar.Rol beklentileri konusunda öğretmen ve denetmen uyum içindedir ancak aynı uyum uygulama konusunda görülmemektedir.Denetmenler ve denetmenlerle çok yakın bir ilişki içinde olan öğretmenler, denetmenlerin sadece mesleksel rehberlik görevini yürütmeleri, soruşturma görevinin kendilerinden alınması konusunda görüş birliği içindedirler.Denetmene düşen öğretmen sayısı da rolunu etkili biçimde oynamasını engelleyici niteliktedir.Öğretmen başarısının değerlendirilmesinde temizlik, kılık-kıyafet ve denetmene gösterilen ilgi gibi

konuların etkili olduğu ileri sür÷lmektedir. Denetmenlerin öğretme ve öğrenme sürecini geliştirme amacını gerçekleştirecek yeterlik ve inisiyatif konusunda beklentileri karşılayamamakta oldukları gör÷lmektedir.

Ders denetimi ile öğretmenin kendi alanındaki yetişkinliği, çalışması, uyguladığı yöntemler, bunları uygulamadaki yeterliliği, öğrencileri yetiştirmedeki başarısı değerlendirilir (Sönmez, 2000:184). Ders denetimi öğretimin etkililik derecesini, öğrencilerin yetiştirilmesinde yararlanılan kaynakları, geliştirmeyi sağlamak amacıyla yapılır ancak denetim sırasında gözlenen öğretmen davranışı olduğundan öğretmenin değerlendirilmesiyle sonuçlanır (Taymaz, 2002:161). Denetmenler öğretmenlerin ne yaptıklarıyla ilgilenmekten çok öğrencilerin ne yaptığı ile ilgilenmelidirler (Sergiovanni ve Starratt, 2002:87).

Öğretmenler, etkili mesleksi yardım ve yönlendirme alma konusunda sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler sıkıntı çektikleri konularda, yeterince rehberlik alamamaktadırlar. Oysa öğretmenlerin, yöntemlerin uygulanışı, öğrencilerin güdülenmesi, sınıf yönetimi, değerlendirme alanlarında pratik bilgiye gereksinimleri vardır (Taşpınar, 2004:179). Okul yönetiminde denetim ve değerlendirmenin önemi çok daha büyüktür. Çünkü öğretmenler işgörürleri esnasında kendi vicdanları ile başbaşıdırlar. Denetmenlerin yapacakları bir iki günlük okul ziyaretleri ile istenen denetim sağlanamaz ve denetim objektiflikten uzaktır. Bu sebeple öğretmene otokontrol şuurı verilmeli, denetmenler tarafından denetimden çok mesleki rehberlik yapılmalıdır. Mesleki rehberlikte de denetmenler arasında birlik beraberlik olmalıdır. Uygulamalarda gör÷lmektedir ki; bir denetmenin rehberlik için gidip öğretmenden yapmasını istediği davranışı, bir başka denetmen bu davranış ‘yanlıştır’ diyerek eleştirmektedir (Ergun, 1999:172).

Taymaz(2002), öğretmenlerin ders denetimi yoluyla değerlendirilmesinde karşılaşılan sorunları aşağıdaki gibi özetlemiştir: Öğretmenler, ders denetimlerinin hangi ölçütlere göre yapıldığını, ders denetimi sonuçlarının yazıldığı değerlendirme formlarında ne gibi sorular bulunduğunu açıkça bilmemektedirler. Değerlendirmelerde açıklık ilkesine uyulmadığından, öğretmenler, ders denetimi

sonuçlarının, dolayısıyla olumlu ve olumsuz bulunan yönlerini öğrenememektedirler.Ders denetimi yoluyla yapılan değerlendirmeler, öğretmenlerin geliştirilip yetiştirilmesinde fazla etkili değildir.Ders denetimleri için ayrılan süre, öğretmenleri bütün yönleri ile tanıyıp değerlendirmeye yetmemektedir.

Ders denetimini yapan denetmenler, öğretmenlere gerekli rehberlik ve güdülemede bulunmamaktadırlar.Öğretmenler, denetmenlerin tutum ve davranışlarından genellikle hoşnut değildirler.Denetmenlerin öğretmenleri değerlendirirken okul müdürünün etkisi altında kaldıkları genel bir kanıdır.Öğretmenler, siyasal görüşlerinin kimi denetmenler tarafından bilinmesinin değerlendirmeye olumsuz etkileri olacağını savunmaktadırlar.Dengeli, kapsayıcı bir denetim planlaması olmayışı ve yeterli sayıda denetmen bulunmayışı yüzünden uzun yıllar ders denetimi görmeyen öğretmenler çoğunluktadır.

Denetmenlerin görevlerini, kısmende karşılaştıkları problemler saptar. Branş öğretmenlerinin çoğu, kendi branşlarında olmayan denetmenin yapacağı değerlendirmeyi kuşku ile karşılarlar (Bursalıoğlu, 2002:129). Eisner'e (Akt: Aydın, 2005:25)göre; denetmenin gözlem yaptığı alanda uzman olması, sınıfta olup bitenleri anlaması açısından çok önemlidir. Denetmenlerin teftişlerde karşılaşılabilecekleri güçlükleri ve bunların yol açtığı sorunları çözümlenmesi için yapılması gereken çalışmaları bilmeleri önem taşımaktadır (Taymaz, 2002:50).

İlköğretim, eğitim sisteminin temelidir (Ergun, 1999:186). İlköğretim: 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim-öğretimini kapsamaktadır. İlköğretim, kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. 4306 sayılı yasa ile zorunlu ilköğretim 1998 yılında 5 yıldan 8 yıla çıkarılmıştır (Sönmez, 2000:166). Bu gelişme ile ilköğretimde görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin denetimi ilköğretim müfettişleri tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır.Yabancı dil öğretiminin ülkemizde önemli bir sorun alanı olduğu bir gerçektir. Yabancı dil öğretiminin amaçları,teknikleri,uygulanması ve bunların denetimi özel alan uzmanlığını gerektirmektedir. Ancak zorunlu 8yıllık ilköğretime geçiş ile paralel bir şekilde branş uzmanı denetmen istihdam edilememiştir. Buradan hareketle yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde diğerlerinden farklı sorunların yaşanabileceği

düşünülmüştür. Bu bilgiler ışığında, denetimde karşılaşılan sorunlar ve bunlardan özellikle yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde yaşananlar önemli görülmüştür.

Bu araştırmada, Elazığ ili merkez ilçe sınırları içerisindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde yaşanan sorunların, hem yabancı dil öğretmenlerinin hem de onları denetleyen ilköğretim müfettişlerinin görüşlerine dayalı olarak karşılaştırmalı bir biçimde ele alınarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. Problem Cümlesi

İlköğretimde Yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair ilköğretim müfettişleri ve yabancı dil öğretmenlerinin görüşleri nedir?

3. Alt Problemler

Araştırmada ele alınan probleme çözüm getirmek amacıyla şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

2. Yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri yaş değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

3. Yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri meslekteki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

4. Yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri mezun oldukları okul değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

5. Yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri pedagojik formasyon alma değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

6. Yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri denetim görme sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

7. İlköğretim müfettişlerinin yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri, branş değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

8. İlköğretim müfettişlerinin yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri, meslekteki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

9. İlköğretim müfettişlerinin yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri, mezuniyet durumu değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

10. İlköğretim müfettişlerinin yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri, yaş değişkenine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?

4. Sayıtlılar

1. Yabancı dil öğretmenleri ve ilköğretim müfettişlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri vardır.
2. Araştırmada kullanılan bilgi toplama aracı, araştırmanın içeriğini yansıtmaktadır.
3. Yabancı dil öğretmenleri ve ilköğretim müfettişlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri kullanılan bilgi toplama aracı ile ölçülebilir.
4. Yabancı dil öğretmenleri ve ilköğretim müfettişlerinin araştırmada kullanılan bilgi toplama aracına içtenlikle yanıt verdikleri kabul edilmektedir.

5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Elazığ ili merkez ilçe sınırları içinde bulunan resmi ilköğretim okullarında görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin ve il teftiş kurulunda görev yapan ilköğretim müfettişlerinin görüşleri ile sınırlıdır.

6. Tanımlar

Bu bölümde tanımlanan kavramlar, tezdeki anlamları dikkate alınarak açıklanmıştır.

Denetim(Teftiş): Örgütsel eylemlerin, kabul edilen amaçlar doğrultusunda saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci olarak düşünülebilir (Aydın, 1993:1).

Denetmen(Müfettiş): Eğitim ve öğretim kurumlarındaki çalışmaların yasalara ve yönetmeliklere uygun olarak yürüyüp yürümediğini incelemek ve denetlemekle görevli kimse (Demirel, 1993:30).

Ders Denetimi: Okullarda genel denetimler sırasında ya da bunlardan ayrı olarak yapılan, öğretmenlerin kendi alanlarındaki yetişkinliğini, çalışmasını, uyguladığı yöntemleri, bunları uygulamadaki yeterliliğini, öğrencilerin yetiştirme düzeylerini inceleyip değerlendirmeye yönelik bir teftiş türüdür (Taymaz, 2002:159).

BÖLÜM II

KURAMSAL YAYINLAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırmanın konusuyla ilgili olan yurtiçi ve yurtdışı çalışmalara yer verilmiştir.

2.1 Yurtiçinde Yapılmış Araştırmalar

Özer (2006) tarafından 'Branş Değişkeni Açısından İlköğretim Denetçi Yeterliliklerine İlişkin Denetçi ve Öğretmen Görüşleri' konulu araştırma yüksek lisans tez çalışmasında tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya Sakarya ilindeki 31 denetçi ve yansız örnekleme yöntemine göre belirlenen 150 öğretmen dahil edilmiştir. Araştırmanın sonuçları şöyledir:

Denetçilere göre;denetçiler, ders denetimine ilişkin olarak aynı branşta oldukları öğretmenleri denetlerken "Tamamen" yeterlidirler. Ders denetimine ilişkin olarak kendilerini yetersiz gören hiçbir denetçi yoktur. Öğretmenlere göre; branşları aynı olduğu durumlarda ders denetimine ilişkin olarak denetçiler "Oldukça yeterli" ve "Yeterli" düzeydedirler.

Öğretmene göre; ders denetimi yeterlilikleri bakımından denetçiler, denetçi ve öğretmen farklı branşta olduğunda daha az yeterli olup, aynı branşta da olsalar denetçi görüşlerine oranla daha düşük düzeyde yeterlidirler.

Öğrenim düzeyi;denetçilerin ders denetimine ilişkin yeterlilikleri bakımından öğrenim düzeyi yüksek olan denetçiler lehine anlamlı fark yaratmaktadır. Hizmetiçi eğitim, ders denetimine ilişkin denetçi yeterliliklerinde daha fazla hizmetiçi eğitim almış denetçiler lehine anlamlı fark yaratmaktadır.

Şahin (2005), "İlköğretim Okullarında Uygulanan Öğretmen Teftiş Formlarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmasında MEB öğretmen teftiş formlarının öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşleri doğrultusunda genel bir değerlendirmesini amaçlamıştır. Çalışma Gaziantep ili Şahinbey ilçesindeki 32

öğretmen, 9 yönetici ve 8 müfettişi kapsamaktadır. Araştırma için veri toplamada bire bir görüşme tekniği uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre: Şu anda uygulanan öğretmen teftiş formunun birçok eksikliği vardır ve öğretmenin gerçek anlamda denetlenmesi için yeterli değildir, Teftiş daha uzun bir sürece yayılmalıdır, Teftiş formundaki maddeler tam olarak açık değildir, Teftiş yapılırken her madde üzerinde öğretmen ile görüşme yapılmalıdır, Teftiş yılda bir iki defa yapılmaktadır. Bu nedenle müfettiş öğretmeni iyi tanıyamamaktadır, Teftiş formları denetlemenin yapıldığı okulun olanaklarını göz önüne almamaktadır, Teftiş formları birinci ve ikinci kademe için kullanılmaktadır. Bu form daha çok birinci kademe için uygundur.

Can (2004), "İlköğretim Öğretmenlerinin Denetimi ve Sorunları" konulu bir çalışma yapmıştır. Tarama modeli ile yapılan çalışmada, evren olarak Kahramanmaraş, Kayseri, Nevşehir ve Niğde illeri seçilmiştir. Çalışma grubunda yer alan 22 ilköğretim müfettişi ve 67 öğretmenle görüşmeler yapılmıştır. Araştırmaya ilişkin bulgulardan bazıları şunlardır:

Öğretmenlere göre, denetmenler gözden kaçan bazı öğretmen ve sınıf eksikliklerini görmektedir. Kısa zamanda denetim etkili ve objektif olamamakta ve doğal bir gözlem yapılamamaktadır. Öğretmenlere göre, etkili ve objektif denetim için yöneticilerin kendini yetiştirmesi (yönetim, denetim, rehberlik ve insan ilişkileri alanlarında) öğretmenlerle güven verici sağlıklı insan ilişkileri içinde bulunmaları gerekmektedir.

Öğretmenler, denetmenlerin daha çok inceleme ve soruşturma ağırlıklı çalıştıklarını, rehberliğin yeterince yapılmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler etkili rehberlik için; karşılıklı güven veren ilişkileri, denetmenlerin denetim konusunda branşlaşmasını, mesleki ve insan ilişkileri alanlarında yetişmelerini ve yeterli sayıda denetmen görevlendirilmesini istemektedirler.

Öğretmenin geçmişi ve tüm yönlerinin tanınması, karşılıklı güven ve inanç, denetmenlerin eğitim düzeylerinin artırılması ve ideolojik yaklaşımların olmaması temel öğretmen beklentilerini oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin tamamı denetmenlerin öğretmenlerden daha yüksek eğitim

düzeyine sahip olmalarını beklemektedir. Denetimde inceleme, soruşturma ve rehberliği yapanların aynı kişiler olması temel bir sorun olarak algılanmaktadır. Öğretmenler başarısız ve başarılı öğretmene ödül ve ceza açısından bir farklılık gösterilmediğine inanmaktadırlar.

Bedir (2003), "Türk Milli Eğitiminde İlköğretim Denetim Sisteminin İşleyişi ve Denetmen Yetiştirme Programlarının Etkililiği" konulu araştırmasını yüksek lisans tez çalışması olarak sunmuştur. Çalışmaya Kayseri ili ve ilçelerinde görev yapan 698 ilköğretim okulu öğretmeni, 152 okul yöneticisi ve 50 ilköğretim müfettişi katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracıyla, denetmenlerin yeterlilik alanlarını ölçülmesi amaçlanmıştır. Denetmenlerin yeterlilik alanlarına ilişkin bulgular denetmenlerin (1) rehberlik, (2) soruşturma, (3) teftiş ve değerlendirme ve (4) araştırma ve inceleme ile ilgili yeterlilikleri başlıkları altında incelenmiştir. Araştırmaya ilişkin bazı önemli bulgular şöyledir:

Denetmenlerin mesleğe yeni atanan öğretmenlerin eksik bilgilerini tamamlamalarına, rehberlik edebilmelerine ilişkin; denetmenler "Çok" yaptıklarını, okul yöneticileri "Orta" düzeyde yapıldığını ve öğretmenler "Az" yapıldığını ifade etmişlerdir.

Denetmenlerin teftiştten sorumlu olduğu personeli işbaşında yetiştirme imkânı sağlayabilmelerine ilişkin; denetmenler "Çok" yaptıklarını, okul yöneticileri ve öğretmenler "Orta" düzeyde yapıldığını belirtmişlerdir.

Denetmenlerin mesleki gelişmelerden personeli zamanında bilgilendirebilmesine ilişkin, denetmenler ve okul yöneticileri uygulamanın "orta" düzeyde yapıldığını, öğretmenler "az" yapıldığını belirtmişlerdir.

Denetmenlerin, personelin olumlu tutum ve çalışmalarını teşvik için uygun yöntemlerle ödüllendirebilmelerine ilişkin; denetmenler "Orta" seviyede yaptıklarını, okul yöneticileri ve öğretmenler "Az" yerine getirdiklerini ortaya koymuşlardır.

Denetmenlerin eğitim-öğretim ile ilgili sorunların çözümünde rehberlik edebilmelerine ilişkin, denetmenler "Çok" yaptıklarını, okul yöneticileri ve öğretmenler "Az" yerine getirdiklerini ifade etmişlerdir.

Denetmenlerin eğitim-öğretim etkinlikleri sırasında meydana gelen sorunları tanımlayabilmelerine ilişkin; denetmenler "Çok" yaptıklarını, okul yöneticileri "Orta" düzeyde yapıldığını ve öğretmenler "Az" yerine getirildiğini ifade etmişlerdir.

Denetmenlerin, öğretmenlerle işbirliği içinde öğrenci başarısını artırmaya yönelik çalışmalarda bulunabilmelerine ilişkin; denetmenler "Çok" yaptıklarını, okul yöneticileri ve öğretmenler "Az" yerine getirdiklerini ifade etmişlerdir.

Sağlam (2002), doktora tez çalışması olarak "İlköğretim Okullarında Öğretmen Denetimine İlişkin Öğretmen, Müdür ve Denetmen Görüşleri" konulu bir çalışma yapmıştır. Çalışmanın örnekleme alınırken, Türkiye'deki yedi coğrafi bölge alınmış ve her bölgeden oranlı küme örnekleme yoluyla 3'er il, her ilin üç ilçesi, bu il ve ilçelerden yine aynı yöntemle üçer okul ve bu okullarda görevli okul müdürleri ile her okuldan tesadüfen belirlenen beş sınıf öğretmeni ve her ilden sekiz ilköğretim müfettişi örnekleme alınmıştır. Çalışmanın örneklemini toplam 153 denetmen, 150 okul müdürü ve 1092 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplamak amacıyla anket kullanılmıştır. Çalışmaya ilişkin bazı önemli bulgular şöyle sıralanabilir:

Öğretimin denetiminin amaçlarının gerçekleşme derecesini, denetmenler "çoğu zaman" olarak belirlemişler ve bu amaçların "çok önemli" olduğunu ifade etmiştir. Müdürler ve öğretmenler, bu amaçların gerçekleşme derecesini "ara sıra" olarak ifade etmişler ve bu amaçların "çok" önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Denetmenlerin %73,2'si öğretimin denetimini "ilköğretim müfettişlerinin" yapmasını, %20'si "okul müdürü ve müfettişin birlikte yapmasını" ifade etmişlerdir. Müdürlerin %45,3'ü "okul müdürü ve müfettişin birlikte" öğretimin denetimini yapmasını beklerken, %18,9'u denetimin "okul müdürünce" yapılması beklentisi içerisindeydi. Öğretmenlerin %30,4'ü "denetmenlere gerek yoktur. Açık olarak belirlenen standartlara göre öğretmen kendi kendini denetleyebilir" şeklinde görüş belirtirken, %22,4'ü "okul müdürü ve müfettiş birlikte" denetimi yapmalı şeklinde görüş bildirmiştir.

Denetmenlerin insan ilişkileri becerilerini sergileme derecesini öğretmenler "ara sıra" olarak belirlemişler ve bu becerilerin çok önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Denekler, denetmenin sergilemesi gereken teknik becerilerin çok önemli olduğunu belirtmekle birlikte bunların "ara sıra" uygulandığını ifade etmektedirler.

Denetmenler, öğretmenler ve müdürler, denetmenlerin öğretmenlere rehberlik hizmetini uygulama derecesini, "Ara sıra" olarak belirlemişlerdir. Bütün denekler, öğretmenlere gerekli rehberliğin denetmenlerce yapılmadığını düşünmektedir.

Büyükaslan (1998), yüksek lisans tez çalışmasında 'İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin İlköğretim Denetmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Algı ve Beklentileri' konusunu araştırmıştır. Çalışma kapsamında, Mardin ili belediye sınırları içerisinde kalan 7 ilköğretim okulunda görevli 140 öğretmen yer almıştır. Araştırmaya 114 öğretmen alınmıştır. Araştırmaya ilişkin bazı önemli bulgular şöyledir:

Öğretmenlerinin %59,64'ü, denetmenlerin ders denetiminde göstermeleri gereken davranışları "Hiç", "Az" derecede gösterdiklerini belirtmiştir.

Öğretmenlerin, ilköğretim denetmenlerinin ders denetiminde yüksek düzeyde göstermelerini bekledikleri davranışlardan bazıları şunlardır: Öğrenme-öğretme ortamının bir bütün olarak değerlendirilmesi, Öğretmenlerin düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak tanınması, Değerlendirme yaparken güvenilir ölçütlere dayanması, Aday öğretmenlerin işbaşında yetişmelerine yardımcı olması,

Beklenti düzeyinde, ölçekte en yüksek puan alan "Denetmenlerin, öğretmenlerin düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak tanınması" yargısıdır.

Özbek (1998), "İlköğretim II. Kademedeki Ders Denetim Sorunları" konulu araştırmasını yüksek lisans tez çalışması olarak sunmuştur. Araştırmanın evrenini, 1996-1997 öğretim yılında İzmir metropol alanı içinde bulunan resmi ilköğretim okullarının II. Kademesinde çalışan branş öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri oluşturmaktadır. Çalışmaya örneklem olarak, 300 öğretmen ve 127 müfettiş katılmıştır. Çalışmaya ilişkin bazı önemli bulgular şöyledir:

İlköğretim müfettişinin, branş öğretmenlerine eğitim-öğretim sürecinde karşılaştıkları eğitsel problemleri çözmelerinde yardımcı olmalarını, branş öğretmenleri "Her zaman" beklediklerini, ancak "Hiçbir zaman" uygulanmadığını, müfettişler ise "Her zaman" uygulandığını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişinin mesleki toplantılarda örnek dersler vererek bir dersin en iyi şekilde nasıl işleneceğini branş öğretmenine göstermesini branş öğretmenleri "Her zaman" beklediklerini, ancak "Hiçbir zaman" uygulanmadığını, müfettişler "Bazen" uygulandığını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişinin, branş öğretmenlerinin eğitim-öğretim ve denetim sistemi hakkındaki düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak tanınmasıyla ilgili, branş öğretmenleri bu durumu "Her zaman" beklediklerini, ancak "hiçbir zaman" uygulanmadığını, müfettişler ise "Her zaman" uygulandığını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişinin, branş öğretmenlerini yapılan denetim sonuçlarının değerlendirilmesi sürecine katmaları ile ilgili olarak branş öğretmenleri budurumun olmasını "Her zaman" beklediklerini, ancak "Hiçbir zaman" uygulanmadığını, müfettişler ise "Her zaman" uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişinin, branş derslerinin denetiminin hangi ölçütlere göre yapıldığını öğretmene önceden bildirmesi ile ilgili olarak, branş öğretmenleri bu durumun olmasını "Her zaman" beklediklerini, ancak "Hiçbir zaman" uygulanmadığını, müfettişler ise "Bazen" uygulandığını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişinin, göreve yeni başlamış branş öğretmenlerinin denetiminde öğretmenin bu özelliğini dikkate alması ile ilgili olarak branş öğretmenleri bu durumun olmasını "Her zaman" beklediklerini, ancak "bazen" uygulandığını, müfettişler ise "her zaman" uygulandığını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişinin, branş öğretmenlerini ders denetim sonuçları hakkında bilgilendirmesi ile ilgili olarak branş öğretmenlerin bu durumun olmasını "Her zaman" beklediklerini, ancak "Bazen" uygulandığını, müfettişler "Her zaman" yaptıklarını ifade etmişlerdir.

İlköğretim müfettişlerinin, branş öğretmenlerinin denetiminde eşit ve yansız davranmasına ilişkin branş öğretmenleri bu durumun olmasını "Her zaman" beklediklerini, ancak "Bazen" uygulandığını, müfettişler ise "Her

zaman "uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Yılmaz (1998), yüksek lisans tez çalışmasında Ankara ili Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilköğretim okullarında ders teftişinde karşılaşılan sorunları müfettiş ve öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya, 1997-98 öğretim yılında 15 okul da görevli 242 branş öğretmeni ve 152 ilköğretim müfettişi denek olarak katılmıştır.

Araştırmada branş öğretmenlerin "Çok" derecesinde önemli bir sorun kaynağı olarak gördüğü, buna karşın müfettişlerin "orta" derecede bir sorun olarak gördüğü durumlardan bazıları şöyledir: Müfettişin branş bilgisinin eksikliği, Ders teftişi yapan müfettişin öğretmenle aynı branşta olmaması, Müfettişlerin öğretmenlere gerekli rehberlikte bulunamaması, Çevre koşulu ve olanakların dikkate alınmaması, Ders teftişini müfettişin programsız bir şekilde yapması, Yapılan önerilerin yerine getirilme durumunun aynı müfettişler tarafından izlenmemesi.

Kartal (1997) tarafından 'İlköğretim II. Kademe Branş Öğretmenlerinin Teftiş-Rehberlik Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri' konulu araştırma yüksek lisans çalışması olarak sunulmuştur. Araştırmaya 1996-1997 eğitim-öğretim yılında Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 7 merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında görevli 479 branş öğretmeni tesadüfi örnekleme yolu ile dahil edilmiştir. Araştırmanın bulguları şu şekildedir:

Sınıfa öğretmenle birlikte girmenin uygulanması, teftiş esnasında müfettişin sınıfın bir üyesi gibi davranması, en az iki ders saati teftiş esastır ilkesinin uygulanması, ders programlarının amaca ulaşma durumunun saptanması, teftiş esnasında insan ilişkilerine önem verilmesi, teftiştten önce ve sonra öğretmenle görüşülmesi, öğretmenin uyguladığı metod ve tekniklerin değerlendirilmesi, öğretmenin dersi uygulama başarısının ölçülmesi, teftişte okul ve çevre şartlarının dikkate alınması, meslekteki yeterlilik ve verimliliğin ölçülmesi, eğitim ve öğretimdeki başarının ölçülmesi, öğrencilerin yetenek, bilgi ve becerilerinin ölçülmesi, öğretmende ümit verici davranışların tespit edilmesi maddelerine ilişkin ilköğretim II.kademe branş öğretmenlerinin ilköğretim müfettişleri tarafından

gerçekleştirilen teftiş ve değerlendirme etkinliklerinin ‘Az’ düzeyinde algılandığı görülmüştür.

Branş öğretmenlerinin programlardaki değişikliklerin nasıl uygulanacağı konusunda yapılan rehberlik, mevzuatı izleme konusunda yapılan rehberlik, eğitim-öğretim problemlerinin çözümünde, Türk dilini kullanma ve kullandırmada, çevreden en iyi faydalanmada öğrencilerin bireysel farklılıklarını tanımada yapılan rehberlik, öğretim yılı başında yapılan rehberlik, öğretmenin mesleki gelişimi için yapılan rehberlik maddelerine ilişkin ‘Az’ düzeyinde algıladıkları görülmüştür.

Ayrıca araştırma bulgularına göre teftiş-değerlendirme ve rehberlik etkinliklerinden hiç bir çalışmanın ‘Çok’ ve ‘Tam’ olarak gerçekleşmediği ortaya çıkmıştır.

Terzi (1996), ‘İlköğretim Müfettişlerinin Teftiş Sorunları’ konulu bir çalışma yapmıştır. Araştırmaya Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğünde 1995-1996 eğitim-öğretim yılında görev yapan 102 ilköğretim müfettişi dahil edilmiştir. Çalışmaya yönelik sonuçlar şu şekilde özetlenebilir.

İlköğretim müfettişleri, yetkilerini ve yetkileri ile sorumluluklarının denkliliğini yetersiz bulmaktadır. İlköğretim müfettişleri, görevleri ile ilgili kararlara katılmadıkları, yaptıkları önerilerin uygulamaya konulmadığı ve önerilerinin sonuçlarından kendilerine bilgi verilmediği görüşündedir. İlköğretim müfettişleri, profesyonel gelişmelerini sağlayıcı imkanlardan yoksun olduklarını örgüt içi iletişimin iyi çalışmadığını tarafsızlıklarını etkileyecek derecede yönlendirmelerle karşılaşmadıklarını göreve dönük ihtiyaçlarının karşılanmadığını düşünmektedirler. İlköğretim müfettişleri, branş öğretmenleri ile ilgili çok, sınıf öğretmenleri ve okul yöneticileri ile ilgili olarak orta derecede sorunlarla karşılaşmaktadır. İlköğretim müfettişleri orta derecede başarılı bir değerlendirme yapabildikleri görüşündedir. Müfettişler arasında orta derecede uygulama birliği vardır.

Bozkurt (1995) tarafından ‘İlköğretim Okullarında Ders Denetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi’ konulu yüksek lisans tez çalışmasında, Elazığ ilindeki ilköğretim müfettişleri, ilköğretim okulu yönetici, branş ve sınıf

öğretmenlerinin 335'i çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırma sonuçları şöyledir:

Ders denetiminin amaçları müfettişler tarafından çok, yönetici ve branş öğretmenleri tarafından orta, sınıf öğretmenleri tarafından az derecede yerine getirildiği görüşü ortaya çıkmıştır. Ders denetiminin yapılışı bölümünü müfettişler çok, yönetici, branş, sınıf öğretmenleri orta derecede yapıldığı görüşünü belirtmişlerdir. Ders denetiminde kullanılan ölçütler, müfettiş ve yöneticiler tarafından çok, branş ve sınıf öğretmenleritarafından orta derecede yerine getirildiğinin belirtilmesi, objektif değerlendirmenin öğretmenlere yansıtılmamış olduğunu ortaya koymuştur. Anketin son bölümünde açık uçlu sorunun verilerinden ders denetimi süresinin uzatılması ve denetimin rehberlik ve insan ilişkileri ağırlıklı olması beklentileri ortaya koymuştur.

Atay (1995), örneklemini Erzurum ilinde bulunan 48 ilköğretim müfettişi, 100 okul müdürü ve bu okullarda çalışan 300 öğretmenin oluşturduğu "İlköğretim Müfettişlerinin Yeterlilikleri" konulu bir çalışma yürütmüştür.

Araştırma bulgularına dayalı olarak, denetmenlerin yüksek derecede göstermesi gereken fakat düşük derecede göstermekte olduğu yeterliliklerden bazıları şunlardır:Öğretmenlerin işbaşında yetişmelerini sağlamak amacıyla mesleki toplantılar düzenleme, Öğretmenlere kendilerini gerçekleştirme ve daha iyi öğretim araç ve yöntemlerini kendi kendine bulmaları için yardımcı olma, Kişi ve grupların istek, gereksinim ve dileklerini saptayıp değerlendirerek, üst makamlara zamanında duyurma, Planlama tekniklerinin anlaşılmasında ve uygulanmasında öğretmene yardımcı olma, Yeni öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmak isteyen öğretmeni teşvik etme ve bu konuda işbirliği gerçekleştirme, Değerlendirmeden sağlanan verilere dayalı olarak kaynak kullanımının uygunluğunu ve kapsamını artırmak için önerilerde bulunma, Öğretmenleri teşvik etme ve güçleri ölçüsünde sorumluluklar almaya yöneltme.

Öz (1977), "Türk Eğitim Sisteminde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü" konulu bir çalışma yapmıştır. 678'i eğitim enstitüsü, 234'ü kurs çıkışlı ilköğretim müfettişi ve 1065 ilkokul öğretmeni üzerinde yürüttüğü çalışmaya ilişkin bazı bulgular aşağıda

verilmiştir.

Hem öğretmenler hem de müfettişler, Türk eğitim sisteminde ilköğretim müfettişlerinin mevzuatta tespit edilmiş olan ve kendilerinden beklenen faaliyetleri gerektiği şekilde yerine getiremediklerini ifade etmişlerdir. İlkokul öğretmenleri ilköğretim müfettişlerinin uygulamadaki faaliyetleri ile modern anlayışın öngördüğü faaliyetler arasındaki ayrılıkları ilköğretim müfettişlerine göre daha fazla görmekteyler.

Müfettişlerin 676'sı (% 74,1), öğretmenlerin 646'sı (%60,6), yılda bir defa teftişe gidildiğini belirtmişlerdir. 682 müfettiş (%61,8) bir takvim yılında 11-50 arasında soruşturma yapmış. 38 müfettiş (%4,1) ise yaptıkları soruşturmanın 50'nin üzerinde olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamına alınan müfettişlerden 750'si (82,2) şimdiye kadar milli eğitim bakanlığı'nca hiçbir kursa veya seminere çağrılmamışlardır. İlköğretim Müfettişlerinin %49'u (%82,1) kendilerini yetiştirmek için milli eğitim bakanlığı'nca mesleki kitap, dergi, film, slâyt v.b gönderilip gönderilmediği hakkındaki soruya "hayır", 144'ü (%15,7) "bazen" cevabını vermişlerdir.

"Görevlerinizle ilgili faaliyetlerde kendinizi yeterli bulmadığınız hususlar var mıdır?" sorusuna 440 müfettiş (%48,2) ve 842 ilköğretim öğretmeni (%79) "evet" cevabını vermişlerdir.

2.2 Yurt dışında yapılmış araştırmalar

Sargent (2003), yüksek lisans tez çalışmasında "Orta Düzey Kıdemi Olan Öğretmenlerin Öğretmen Denetimi Deneyimleri" konusunu araştırmıştır. Çalışmaya 2'si erkek 4'ü kadın (anaokulundan 8. sınıfa kadar) 15-25 yıl kıdemi olan 6 öğretmen katılmıştır. Çalışmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmacı görüşmelerde kullanacağı soruları test etmek amacıyla kendi okulundan güvendiği bir öğretmen ile pilot bir uygulama yapmıştır. Çalışmaya ilişkin bazı önemli bulgular şöyledir:

Katılımcılar, öğretmen denetiminin öğretmenleri yeni şeyleri denemeleri ve yaratıcı olmaları için desteklemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Katılımcılar geri dönüşü önemli görmekle birlikte, bunun her zaman olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcılar denetimin devam eden bir yapıda olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bazı katılımcılar, öğretmen denetiminin birinin sınıfa gelmesi ve bazı şeyleri kaydetmesinden öte olması gerektiğini belirtmişlerdir. Birkaç katılımcı denetmenlerin gelip yaptıkları iyi şeyleri görmelerini istediklerini söylediler. Katılımcılar, öğretmen denetim sürecine katılma olanağını istediklerini ve ihtiyaç duyduklarını sürekli olarak dile getirmişlerdir. Katılımcılar denetim sürecinin orta düzey kıdemi olan öğretmenler için farklı olması gerektiği konusunda hem fikirdirler.

Bennett (1995) araştırmasında, "Denetmenlerin Denetledikleri Alanlardaki Bilgi Sahibi Olmalarının Öğretimsel Denetim İçin Öneme İlişkin Hizmet içi Eğitim Alan Öğretmenlerin Algıları" nı belirlemeye çalışmıştır. Çalışmaya 2 ilköğretim, 1 ortaöğretim ve 1 yüksek okulda görevli öğretmenler katılmıştır. Anket tekniğinin kullanıldığı çalışmada araştırmacı veri toplamak amacıyla 120 öğretmene anket uygulamış, ayrıca katılımcılardan 20 kişi ile görüşme yapmıştır. Çalışmaya ilişkin bazı önemli bulgular şöyledir:

Öğretmenler, denetmenlerin denetledikleri alanda bilgi sahibi olmasını istemektedir. Öğretmenlerin geçirmiş oldukları öğretimsel denetim uygulamaları, onların öğretimsel denetime ilişkin algılarını etkilemektedir. Kıdem düzeyi yüksek (deneyimli) öğretmenler stajyer öğretmenlere göre, denetmenlerin denetledikleri alanda bilgi sahibi olmalarını daha çok istemektedir.

Pierson (1993), doktora tezi olarak yaptığı çalışmada "Öğretmen Denetimi ve Değerlendirmesi: Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Algılarının ve Davranışlarının Bir Karşılaştırması" konusunu araştırmıştır. Araştırmacı tez çalışmasına başlamadan önce pilot bir uygulama yapmıştır. Pilot uygulamaya 15. Gelişimsel Eğitim Konferansına katılan öğretmen, yönetici ve okul yönetim kurulu üyelerinden oluşan toplam 116 kişi katılmıştır. Katılımcılar; öğretmen denetimi ve değerlendirmesinde

farklı modellerin olduğunu, denetim sürecini pozitif ve yararlı gördüklerini ifade etmekle birlikte öğretmen denetimi ile ilgili genel hoşnutsuzluklarını da belirtmişlerdir. Pilot uygulamada en fazla eleştiri, denetmenlerin becerileri, öğretmen denetimine ayrılan zamanın yetersizliği, korkuya dayalı denetim uygulamaları ve öğretmen ile denetmen arasındaki iletişim kopukluğu etrafında toplanmaktadır.

Aynı çalışmada Pierson veri toplama aracını 6 ilköğretim okulu, 2 kolej ve 1 lise'de çalışan 76 öğretmen ve 14 yöneticiye uygulamıştır. Çalışmada, okul üyelerinin mevcut denetim sistemini nasıl gördükleri incelenmektedir. Çalışmada elde edilen bazı bulgular şöyledir:

Genel olarak öğretmenler, mevcut denetim modelinin öğretmenlerin sınıf yönetimi yöntemleri ve öğretimsel uygulamalarını açıkça desteklediğine inanmadıklarını belirtmişlerdir. Hem ilköğretim hem de ortaöğretim öğretmenleri denetim uygulamalarının kendi gelişimi için "Çok az" ya da "Hiç" yarar sağlamadığına inanmaktadır. Yöneticiler, sınıf yönetimi ve öğretimsel uygulamaların geliştirilmesinde yeterince gelişme olduğunu kabul etmekle birlikte, öğretmen denetimi ve değerlendirmesinin sınıf ziyaretleri ve öğretmen gelişimi için güçlü olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler ile yöneticiler arasındaki farklılıklardan birisi, yöneticilerin öğretmenlere göre denetim uygulamalarının öğretimsel uygulamalarda gelişme gösterdiğini daha fazla inanmalarıdır.

Pensilvanya eğitim bakanlığının emriyle, okul bölgeleri 1984-85 yılında öğretmen denetim ve değerlendirme sistemiyle ilgili işlemleri yeniden gözden geçirmek zorunda kaldılar. Bu doğrultuda, bölgedeki öğretmen denetim ve değerlendirme sistemi ile ilgili gerekli verileri toplayabilmek için öğretmen denetimini daha anlamlı ve tutarlı yapmak ve öğretimdeki kaliteyi geliştirmek amacıyla Patrick ve Dawson. (1985) tarafından bir araştırma yapılmıştır. Çalışmaya 20 merkezi bölgedeki 27 yönetici ve 194 öğretmen katılmıştır. Denetim sisteminin faydaları hakkındaki algılarını belirlemeye yönelik olarak öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Beş örnek olayın olduğu çalışmada, öğretmenlerce ifade edilen denetimle ilgili problemlerden bazılan şöyledir:

İki öğretmen bir yıl boyunca iki defa denetlenmelerini yeterli bulmadıklarını belirtmiştir. Öğretmenlere göre, denetim süreci daha fazla yardım ve izlemeyi gerektirmektedir. Öğretmenler, yöneticilerin sınıflarda daha fazla zaman geçirmesini beklemektedirler. Öğretmenler, kendi alanıyla ilgili yeterince eğitimi olmayan kişilerce denetlenmelerini bir sorun olarak görmektedir. Öğretmenler gözlem sonuçları hakkında bilgilendirilmemektedir. Bazı öğretmenler diğerlerinden daha fazla izlenmektedir. Bazı öğretmenlere çok az yardım verilmektedir. Öğretmenler yöneticilerin davranışlarını tutarlı bulmamaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen yöntem, yapılan araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ile verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiki çözümlene tekniklerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmalar, yapıldıkları çevreye ya da araştırma ortamına göre laboratuvar ve saha araştırmaları; düzeylerine göre kuramsal ve uygulama araştırmaları; yöntem ya da zamana göre tarihi, betimleme ve deneysel araştırmalar olarak gruplandırılabilir ya da isimlendirilebilirler. Eğitim biliminde ve sosyal bilimlerde yapılmakta olan araştırmalar genellikle laboratuvar dışında, sahada yani doğal çevrede yer almaktadır (Kaptan, 1993:45,52). Bu araştırma yapıldığı çevre ya da araştırma ortamına göre bir saha araştırması yöntemine göre betimsel bir araştırma olarak nitelendirilebilir. Betimsel araştırmalar, verilerin özetlenmesini ve veri kümelerinin betimlenmesini, karşılaştırmalardan yola çıkarak neden sonuç ilişkisine dayalı olarak var olan durumu tanıtmayı amaçlayan araştırma yöntemidir (Demirtaş, Güneş, 2002:17, Öncül, 2000:148, Baykul, 1999:33).

Araştırmada tarama modeli (survey) kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey, ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2003:77). Veri toplama tekniği açısından 'Anket-survey' tipi bir çalışma olup, araştırmaya katılan öğretmenlerin, denetmenlerin kişisel özellikleri, görüşleri anket yoluyla saptanmıştır.

Bu araştırma Elazığ ilinde resmi ilköğretim okullarında görev yapan yabancı dil öğretmenleri ve bu okullarda görev yapan yabancı dil öğretmenlerini denetleyen

ilköğretim müfettişlerinin denetimlerde karşılaştıkları sorunlara dair denetmen ve öğretmen algılarının karşılaştırılması için yapılan bu çalışma, ilişkisel tarama modellerinden “karşılaştırma” türünde, betimsel nitelikli bir çalışmadır.

3.2. Evren

Evren, incelenmek istenen birimlerin meydana getirdiği, gözlenebilir ortak karakteristiklere sahip objelerin oluşturduğu, belli bir kurala uyan öğelerden oluşmuş topluluktur (Kaptan, 1993:116).

Araştırmanın evrenini 2006-2007 eğitim-öğretim yılında, Elazığ ili merkez ilçe sınırları içerisindeki, resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan yabancı dil öğretmenleri ile İl Teftiş Kurulunda görev yapmakta olan ilköğretim müfettişlerinin tamamı oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı 2006-2007 yılında Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü istatistik verilerine göre, Elazığ ili merkez ilçe sınırları içerisinde 57 resmi ilköğretim okulu bulunmaktadır. Araştırma kapsamına alınan 57 resmi ilköğretim okulunda 26'sı erkek ve 90'ı kadın olmak üzere 116 yabancı dil öğretmeni bulunmaktadır.

3.3. Örneklem

Evreni temsil edecek şekilde ve daha az sayıdaki elemandan oluşturulan kümeye örneklem adı verilir (Baykul, 1999:35). Araştırmacının kimlerin seçileceği konusunda kendi yargısını ve araştırmanın amacına en uygun olanları örnekleme dahil ettiği örnekleme türüne yargısal örnekleme denir (İşcil, 1973:300). Bu araştırmada örneklem seçiminde yargısal örnekleme tekniğinden yararlanılmıştır.

Araştırmaya herhangi bir katkısının olamayacağı düşünülen 9/1 kıdeme sahip 87 yabancı dil öğretmeni araştırmanın örnekleme dahil edilmemiştir. Henüz denetim geçirmemiş stajyer öğretmenlerin denetim sorunlarına dair algılarının araştırmanın amacına hizmet etmeyeceği varsayılmıştır. Araştırmanın öğretmenlere ait örneklemini 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Elazığ ili merkez

ilçe sınırları içerisinde bulunan resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 77 yabancı dil öğretmeni oluşturmaktadır.

Tablo 1.Yabancı Dil Öğretmenlerinin ve Denetmenlerin Bağımsız Değişkenlere Göre Frekans Dağılımları

Yabancı dil öğretmenleri			Denetmenler		
	N=77	f		N=33	f
cinsiyet	Kadın	55	branş	Sosyal Bilimler	28
	Erkek	22		Fen Bilimleri	5
yaş	30 Yaş ve altı	59	yaş	31–40 Yas	8
	31–40 yaş	10		41–50 Yas	12
	41 yaş ve üzeri	8		51–60 yas	13
meslekteki kıdem	1–5 Yıl	57	meslekteki kıdem	1–10 Yıl	10
	6–10 Yıl	8		11–20 Yıl	8
	11 Yıl ve üzeri	12		21 Yıl ve üzeri	15
mezun oldukları okul	Açık Öğretim Fak.	2	mezun oldukları okul	Lisans	29
	Eğitim Fakültesi	45		Yüksek Lisans	4
	Fen-Edebiyat Fak.	25			
	Diğer	5			
pedagojik formasyon alma durumu	Evet	69			
	Hayır	8			
denetim görme sayısı	Hiç	5			
	1–3 Defa	51			
	4–6 Defa	14			
	7 Defa ve daha fazla	7			

Örneklem grubunda yer alan yabancı dil öğretmenlerinin cinsiyet bakımından dağılımı Tablo 1.'de gösterilmiştir. Yabancı dil öğretmenlerinin %71,43'ü kadın ve %28,57'si erkeklerden meydana gelmektedir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan yabancı dil öğretmenleri 3 yaş grubunda toplanmış olup, en büyük yığılmanın %76,62 ile 30 yaş ve altında olduğu görülmektedir. Bu da araştırmaya konu olan yabancı dil öğretmenlerinin daha çok genç öğretmenlerden meydana geldiğini göstermektedir. 41 yaş ve üstü grubu örneklemin sadece %10,39'unu oluşturmaktadırlar.

Öğretmenlerin meslekte bulunma süreleri incelendiğinde örneklemdaki yabancı dil öğretmenlerinin büyük kısmının henüz meslekte yeni oldukları anlaşılmaktadır. Kıdem süresi 3 grupta yoğunlaşmıştır. En büyük grubu %74,03 ile 1-5 yıldır meslekte olanlar oluşturmaktadır. İkinci grup %10,39 ile 6-10 yıldır meslekte olanlar ve son grubu da %15,58 ile 11 yıl ve üzeri bir süredir meslekte olanlar oluşturmaktadır.

Yabancı dil öğretmenlerinin mezun oldukları eğitim kurumlarını incelediğimizde büyük oranda eğitim fakültesi mezunu oldukları görülmektedir (%58,44). Mezuniyet değişkenine göre ikinci büyük grubu %32,47 ile fen edebiyat fakültesi mezunları oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin pedagojik formasyon alıp almadıklarına baktığımızda, 66 (%89,61) kişinin pedagojik formasyonu varken, 8 kişinin (%10,39) ise formasyonu olmadığı görülmektedir. Bir önceki mezuniyet durumu ile birlikte düşünüldüğünde, pedagojik formasyon almayanların eğitim fakültesi dışındaki okullardan mezun olanlar arasında olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yabancı dil öğretmenlerinin mesleğe başladıktan sonra, ilköğretim müfettişlerince kaç defa denetlendiklerine baktığımızda 4 grubun oluştuğunu görüyoruz. Denetlenme sayısının büyük bir çoğunlukla 1-3 defa denetlenenlerden oluştuğu anlaşılmaktadır (%66, 23). Öğretmenlere ait örneklemin daha çok gençlerden oluştuğu hatırlanırsa denetim sayısının 1-3 defada yoğunlaşıyor olması tutarlı gözükmemektedir. Örneklemdaki öğretmenlerin %6,49'unun (5 kişi) hiç denetim görmediği de yine tabloda görülmektedir.

Araştırmanın denetmenlere ait örneklemini 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Elazığ ili teftiş kurulunda görev yapmakta olan 33 denetmen oluşturmaktadır.

İlköğretim müfettişlerinin mesleklerindeki kıdemleri araştırıldığında üç grupta toplandıkları görülmektedir. Dağılımlar normale yakın olup, en büyük grubu %45,45 ile 21 yıl ve üzeri müfettişlik yapanların oluşturdukları görülmektedir. 1-10 yıldır denetmenlik yapanlar örneklemin %30,30'unu ve 11-20 yıldır denetmenlik yapanlar ise örneklemin %24,24'ünü oluşturmaktadırlar.

İlköğretim müfettişlerinin eğitim seviyesine baktığımızda, sadece lisans ve yüksek lisans yapmış olanların olduğu anlaşılmaktadır. Örneklemin büyük kısmı %87,88 ile lisans mezunu iken, yüksek lisans yapmış olan ilköğretim müfettişlerin örneklemin %12,12'sini oluşturdukları görülmektedir.

Son olarak ilköğretim müfettişlerinin yaşı değişkenine bakılmış ve örneklemdaki denetmenlerin en küçük yaş grubunun 31-40 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Denetmenliğe başlama yaşının genel olarak orta ve üst yaşlarda olduğu bilindiğinden çıkan sonucun tutarlı olduğu söylenebilir. Yaş değişkenine göre yapılan gruplamada, ilköğretim müfettişlerinin %24,24'ünün 31-40, %36,6'sının 41-50 ve son olarak %39,39'unun 51-60 yaş aralığında olduğu görülmektedir. En büyük grubu 51-60 yaş aralığında olan ilköğretim müfettişleri oluşturmaktadır.

3.4 Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Elazığ ili merkez ilçe sınırları içerisindeki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair denetmen ve öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada kullanılan bilgi toplama aracı aşağıdaki aşamalar izlenerek araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

1. Madde havuzunun oluşturulması: Öncelikle ilköğretim müfettişleri ve ilköğretimde görev yapan yabancı dil öğretmenlerinden denetim sürecinde karşılaştıkları sorunları ve gördükleri aksaklıkları ifade etmelerinin istendiği açık

uçlu bir soruya cevap vermeleri istenmiştir. Uygulama sonucunda, ilköğretim müfettişleri ve yabancı dil öğretmenlerinin yanıtları değerlendirilmiş ve uygun görülenler anket maddesi şeklinde düzenlenmiştir. Bu uygulamayla birlikte, denetim ile ilgili mevzuat, denetim alanında yapılmış olan ilgili çalışmalar ve bu çalışmalarda kullanılan ölçme araçları incelenmiştir. Bu incelemenin sonunda, ilgili araştırmalar ve Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuatından alınan 45, uygulanan anket çalışması sonucunda oluşturulan 22 soru ile toplam 67 soruluk bir madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu madde havuzundaki maddeler, dil yapısı ve benzer ifadelerle sahip olma durumları da göz önünde bulundurularak, yapılan değerlendirmeler sonucunda, 50'ye düşürülmüştür.

2. Uzman Görüşü Aşaması: Denetim süreci ile ilgili bu 50 soruluk madde havuzu düzenlenerek uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan maddeleri, (1) madde aynen kalmalı, (2) madde değiştirilmeli ve (3)madde çıkarılmalı seçeneklerine göre derecelendirmeleri istenmiştir. Bu uygulamanın sonucunda, uzman görüşleri doğrultusunda havuzdaki maddeler bir ön elemenden geçirilmiştir. İfadelerin anlaşılır olması, benzer maddelerin bulunmaması gibi nedenlerle madde sayısı değişmemiş ancak dil yapısı üzerinde düzeltmelere gidilmiş ve bilgi toplama aracının dört boyuta ayrılmasının daha anlamlı olacağına karar verilmiştir.

3. Bilgi Toplama Aracının Türünün Kararlaştırılması: Çalışmada yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair öğretmen ve denetmen algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme aracı biri öğretmenlere diğeri denetmenlere uygulanmak üzere iki türde hazırlanmış olup demografik sorular hariç diğer boyutlar ve maddeler aynıdır. Denetim anketi 4 alt boyuta ayrılmış olup, boyutların Cronhbach's Alpha Güvenirliliği değerleri maddeleri ile birlikte, Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2. Denetimde karşılaşılan sorunlara ait dört boyut ve bu boyutlarda yer alan madde numaraları

Boyut Adı	Soru Numarası	Cronbach's Alpha Değeri
Denetim Öncesi	1-3	0,698
Denetim Esnasında	4-25	0,848
Denetim Sonrası	26-34	0,898
Denetim Genel	35-50	0,913

Araştırma için gerekli yazılı izin Elazığ İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün oluru ile alınmıştır (Bkz. EK-4,s164). Ölçme aracı öğretmenler ve denetmenler için yeter sayıda çoğaltılmış, araştırmacı tarafından İl Teftiş Kuruluna gidilerek ve okullar dolaşarak ilgili katılımcılara elden dağıtılmış ve geri toplanmıştır. Evrende bulunan 116 Yabancı dil öğretmeninden 77'sine ve 33 ilköğretim müfettişinin tamamına ulaşılmış ve analizler bu anketler üzerinden yapılmıştır.

3.5 Verilerin Çözümlemesi

Ölçme aracının ikinci bölümünde denetim sürecinde karşılaşılan sorunlara dair oluşturulan 50 maddenin yanıtı; 'Hiçbir zaman', 'Nadiren', 'Bazen', 'Çoğunlukla', 'Her zaman' seçeneklerinden oluşmaktadır. Öğretmen ve denetmenler sorunları puanlarken aşağıdaki katılma düzeylerine göre işaretleme yapmışlardır. İstatistiksel çözümlenmelerde maddeler, belirlenen katılma düzeylerine göre sırasıyla 1,2,3,4,5 puan şeklinde bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve denetmenlerin görüş düzeylerini belirlemede oluşturulan katılma düzeyleri ve puan aralıkları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 3. Denetim boyutlarına ait maddelere öğretmen ve denetmenlerin katılma puanları

Puan	Katılma Düzeyi	Sınır
1	Hiçbir Zaman	1.00-1.80
2	Nadiren	1.81-2.60
3	Bazen	2.61-3.40
4	Çoğunlukla	3.41-4.20
5	Her Zaman	4.21-5.00

Denetim ölçeği ve ankette bulunan demografik sorularla veriler toplandıktan sonra uygun istatistiksel çalışmalar yapılmak üzere SPSS for Windows versiyon 13.0 programı ile çözümlenmiştir.

Verilerin çözümüne geçilmeden önce, anket ile toplanan veriler betimleyici istatistiklerle kontrolden geçirilmiş, verilerin girişi sırasında olabilecek hatalara karşı tarama yapılmıştır. Öğretmenler için cinsiyet, yaş, kıdem, mezuniyet, pedagojik formasyon alma ve denetim görme sayısı, denetmenler için ise branş, kıdem, mezuniyet ve yaş analizler için bağımsız değişkenler olarak kabul edilirken, ölçekler ve alt boyutları bağımlı değişkenler olarak kabul edilmiştir.

Bağımsız değişkenlerin grupları arasındaki farklılaşmalar ve ilişkileri araştırmaya başlamadan önce bağımlı değişkenlerin (denetim ölçeği alt boyutları) normal dağılım gösterip göstermediklerine normallik testi (Kolmogorov-Smirnov) ve Levene's Test ile bakılmış, bunların sonucunda parametrik veya non-parametrik testlerden hangisinin yapılacağına karar verilmiştir.

- Öğretmenlerin denetim alt boyutlarından aldıkları puanların; cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için normal dağılım tespit edildiğinde bağımsız grup t testi, normal dağılımın tespit edilmediği durumda non-parametrik Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.
- Öğretmenlerin, denetim alt boyutlarından aldıkları puanların; yaş, kıdem, en son mezun olunan okul ve teftiş görme sayısı değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için normal dağılım tespit edildiğinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve hangi gruplar arasında farklılık olduğunu araştırmaya yönelik post-hoc LSD (en küçük anlamlı farklar) testi uygulanmıştır. Dağılımın normal olmadığını tespit edildiği durumda, non-parametrik Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.
- Öğretmenlerin, denetim alt boyutlarından aldıkları puanların; pedagojik formasyon alma değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek

için normal dağılım tespit edildiğinde bağımsız gruplar t-testi, normal dağılımın tespit edilemediği durumda non-parametrik Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

- Denetmenlerin, denetim alt boyutlarından aldıkları puanların; kıdem ve yaş değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için normal dağılım tespit edildiğinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve hangi gruplar arasında farklılık olduğunu araştırmaya yönelik post-hoc LSD (en küçük anlamlı farklar) testi uygulanmıştır. Dağılımın normal olmadığını tespit edildiği durumda, non-parametrik Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.
- Denetmenlerin, denetim alt boyutlarından aldıkları puanların; branş ve en son mezun olunan okul değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için normal dağılım tespit edildiğinde bağımsız gruplar t-testi, normal dağılımın tespit edilemediği durumda non-parametrik Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.
- Öğretmen ve denetmenlerin, denetim alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek üzere Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

Gruplar (kategoriler) arasında gözlenen ortalamaların, anlamlı bir farka işaret edip etmediği araştırılırken $\alpha = .05$ anlamlılık değeri kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın, bilgi toplama aracıyla elde edilen verileri analiz edilmiş, tablolar halinde gösterilmiş ve bağımsız değişkenlerde göz önüne alınarak veriler yorumlanmıştır. Analizlerde önce öğretmenlerin sonra denetmenlerin algıları, denetim anketinin alt boyutları sırasına ve bağımsız değişkenlere göre tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmış ardından öğretmen ve denetmen algıları tablolar halinde gösterilip karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

4.1. Yabancı Dil Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ile İlköğretim Denetmenleri Tarafından Denetlenmeleri Anketi Alt Boyutlarına İlişkin Analizler

Araştırmanın bu bölümünde yabancı dil öğretmenleri örneklemini oluşturan 77 öğretmenin denetimleri sırasında karşılaşılan güçlükleri araştırmaya yönelik hazırlanan anketin dört alt bölümünde yer alan maddelere verdikleri puan ortalamalarının, demografik değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığına ve aralarındaki ilişkilere dair analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Analizler yapılırken; örneklem grubunu oluşturan yabancı dil öğretmenlerinin demografik özellikleri ile denetime ilişkin anketin dört alt bölümünde yer alan maddelere göre önce normallik dağılımları incelenmiş, istatistikî analizlere bundan sonra devam edilmiştir. Normallik dağılımını test etmek üzere Kolmogorov-Smirnov testi ve sonra da dağılımın homojenliğini araştırmak üzere Levene's testi yapılmıştır. Değişkenlerin normal dağılım gösterdiği durumda cinsiyet ve pedagojik formasyon alma için bağımsız grup t testi, dağılımın normal olmadığı durumda non-parametrik Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Yaş, kıdem, en son mezun olunan okul ve teftiş görme sayısı değişkenleri için dağılım normal olduğunda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplar arasında anlamlı fark bulunduğunda, farklılığın kaynağını (hangi gruplar arasında

anlamli farklilik olduğunu) belirlemek üzere post-hoc LSD testi uygulanmıştır. Bu değişkenler için dağılımın normal olmadığı durumlarda ise istatistiksel olarak gruplar arasında anlamli bir farklılaşmanın olup olmadığını anlamak üzere non-parametrik Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Analizler araştırmanın amaçlarına uygun olacak şekilde tablolaştırılmış ve gerekli açıklamalar ile öğretmenlerin denetim anketi alt bölümleri sırasına göre verilmiştir.

4.1.1. Yabancı dil öğretmenlerinin demografik özellikleri ile ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmeleri öncesi bölümüne ilişkin analizler

Yabancı dil öğretmenlerinin anketin denetim öncesi bölümü maddelerine verdikleri ortalama puanlar ve standart sapma değerleri aşağıda, Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin denetim öncesi maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	DENETİM ÖNCESİ	\bar{X}	ss
1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	2,78	1,38
2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	2,40	1,40
3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	2,13	1,38

Anketin Denetim Öncesi maddeleri için en yüksek puan Md1 için verilmiştir ancak yine de her üç madde için de verilen ortalama puan düşük olup ‘Nadiren’ ve ‘Bazen’ düzeyinden yukarı çıkmamıştır. Md3, “Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması” için öğretmenlerin verdikleri ortalama puanın son derece düşük olduğunu görüyoruz ($\bar{X}=2,13$). Öğretmenlerin genel olarak denetim öncesi yapılan çalışmaları yeterli bulmadıklarını söylemek mümkündür. Çağdaş denetimin, planlı bir etkinlik olduğu dikkate alındığında denetim etkinliklerine öğretmenlerin yeterince katılamamasının, denetim adına bir eksiklik olduğu söylenebilir. Öğretmenin

denetim sürecinin planlanmasının dışında bırakılması, onun denetime ilişkin olumlu düşünmesini engelleyebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetinin, onların denetim öncesi maddeleri değerlendirmede bir farklılığa neden olup olmadığını araştırmak üzere yaptığımız t testi bize, cinsiyet grupları açısından denetim öncesinin her üçü için de bir farklılığa neden olmadığını göstermiştir (Tablo 5). Kadın ve erkek öğretmenler denetim öncesi her üç madde için de benzer şekilde bu maddelerin ifadelerini değerlendirmektedirler. Erkeklerin çok küçük farklılıklarla kadınlara göre bu maddeleri daha olumlu değerlendirmelerine rağmen, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Gerçekleştirilen Denetim Öncesi etkinlikleri için denetmenlerin cinsiyet ayrımı gözetmeksizin eşit tavırlar sergiledikleri söylenebilir.

Tablo 5. Öğretmenlerin anketin Denetim Öncesi bölümü maddelerine verdikleri puanlarının Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Cinsiyet	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	Kadın	55	2,64	1,39	-1,44	75	0,153
		Erkek	22	3,14	1,32			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Kadın	55	2,40	1,40	-0,03	75	0,980
		Erkek	22	2,41	1,44			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Kadın	55	2,13	1,39	-0,03	75	0,979
		Erkek	22	2,14	1,39			

$p < .05$

Örneklemdeki öğretmenlerin anketin denetim öncesi ifadeleri değerlendirmelerinde yaşlarının bir farklılaşma kaynağı olup olmadığını görmek üzere ANOVA testi yapılmış ve sonuçları aşağıda, Tablo 6'da özetlenmiştir. Tablodan da takip edilebileceği üzere öğretmenlerin yaş gruplarına göre denetim öncesi maddelerini değerlendirmelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Öğretmenler değişik yaş gruplarında olmalarına rağmen denetim öncesi ifadeleri benzer puanlarla değerlendirmektedirler. Ortalama puanlara (\bar{X} sütunu) dikkat ettiğimizde yaş gruplarına göre yine en düşük memnuniyetin Md3 için olduğunu görmekteyiz. Çağdaş denetimde sorumluluk paylaşılır. Denetim

etkinliklerinin ilk aşamasında yani planlamada öğretmenlerin yaş gruplarına göre 31-40 yaş arası olanların sorumluluk paylaşımını ‘Düşük’ düzeyde buldukları söylenebilir.

Tablo 6. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının Yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Öncesi)	Yaş	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	30 Yaş ve altı (1)	59	2,66	1,35	1,25	0,292	
		31-40 Yaş (2)	10	3,40	1,51			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,88	1,46			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,29	1,40	1,70	0,190	
		31-40 Yaş (2)	10	2,40	1,26			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,25	1,39			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,14	1,36	0,26	0,771	
		31-40 Yaş (2)	10	1,90	1,29			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,38	1,77			

$p < .05$

Öğretmenlerin kıdem grupları bakımından denetim öncesi ifadelerini değerlendirmelerinde Md1 ve Md2 için normal dağılım, Md3 ise normal olmayan dağılım tespit edilmiştir. Md1 ve Md2 için yaptığımız ANOVA testleri (Tablo 7) bize farklı kıdem yıllarına sahip öğretmenlerin, bu maddeleri değerlendirmelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığını göstermiştir ($p_{Md1} > .05$ ve $p_{Md2} > .05$). Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması konusunda 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin sürece dahil edilme beklentilerinin diğerlerine oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Kıdem	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	1-5 Yıl (1)	57	2,65	1,40	1,55	0,219	
		6-10 Yıl (2)	8	2,75	1,04			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,42	1,44			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	1-5 Yıl (1)	57	2,33	1,41	3,77	0,028	
		6-10 Yıl (2)	8	1,63	0,74			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,25	1,36			

$p < .05$

Öğretmenlerin kıdem grupları bakımından denetim öncesi ifadelerinden Md3’ü değerlendirmelerinden bir farklılık olup olmadığı non-parametrik Kruskal-Wallis H ile araştırılmış (Tablo 8) ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır ($p_{Md3} > .05$).

Tablo 8. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Öncesinde)	Kıdem	N=77	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis	
						X^2	p
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	1-5 Yıl (1)	57	40,26	2	2,66	0,265
		6-10 Yıl (2)	8	27,69			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	40,54			

$p < .05$

Aşağıda, Tablo 9.’de özetlendiği gibi öğretmenlerin araştırmanın denetim öncesi ifadelerini değerlendirmelerinde mezuniyet durumlarının bir farklılaşma kaynağı olup olmadığı incelenmiş ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($p_{Md1} > .05$, $p_{Md2} > .05$ ve $p_{Md3} > .05$). Öğretmenlerin mezuniyet durumlarındaki farklılık onların bu maddeleri değerlendirmelerinde de bir farklılaşma yaratmamaktadır. Farklı okullardan mezun öğretmenlerin denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılmadığı ve öğretmenin planlama etkinliklerine dahil edilmediği hususlarında aynı görüşü paylaştıkları söylenebilir.

Tablo 9. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Mezuniyet	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	Açık Öğ. (1)	2	3,50	0,71	1,32	0,274	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,76	1,37			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,56	1,42			
		Diğer (4)	5	3,80	1,30			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,41	0,745	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,49	1,42			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,20	1,26			
		Diğer (4)	5	2,80	2,05			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,67	0,573	
		Eğitim Fak. (2)	45	1,98	1,36			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,28	1,43			
		Diğer (4)	5	2,80	1,48			

$p < .05$

Mezuniyet değişkenine benzer şekilde, öğretmenlerin pedagojik formasyon almış olup olmamaları da yine onların denetim öncesi ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılığa neden olmamaktadır ($p_{Md1} > .05$, $p_{Md2} > .05$ ve $p_{Md3} > .05$), (bkz. Tablo 10). İster pedagojik formasyon almış olsun ister olmasın öğretmenlerin görüş birliği içerisinde oldukları denetim etkinliklerinin planlanmasına dahil edilmedikleridir.

Tablo 10. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Pedagojik Formasyon’ alma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Pedagojik Form.	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	Evet	69	2,70	1,38	-1,57	75	0,120
		Hayır	8	3,50	1,31			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Evet	69	2,32	1,34	-1,56	75	0,123
		Hayır	8	3,13	1,73			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Evet	69	2,20	1,37	1,37	75	0,174
		Hayır	8	1,50	1,41			

$p < .05$

Tablo 11.’de görüldüğü gibi öğretmenlerin araştırmamıza katıldıkları ana kadar görmüş oldukları denetim sayısı da onların denetim öncesi ifadelerini değerlendirmelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır. Öğretmenler tarafından denetim öncesinin üç ifadesine verilen

ortalama puanlara dikkat ettiğimizde (\bar{X} sütunu) 7 kez ve üzeri denetim görmüş olan öğretmenlerin biraz daha olumlu algılamalara sahip olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu fark yine de istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma için yeterli değildir ($p_{Md1} > .05$, $p_{Md2} > .05$ ve $p_{Md3} > .05$). Denetimin bir tecrübe olduğu düşünülürse; denetim etkinliklerine en olumlu bakan öğretmenlerin bu tecrübeye en çok sahip olan öğretmenler olduğu söylenir.

Tablo 11. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Teftiş Sayısı	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	Hiç (1)	5	3,00	1,22	0,93	0,431	
		1-3 Kez (2)	51	2,69	1,44			
		4-6 kez (3)	14	2,64	1,15			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,57	1,51			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Hiç (1)	5	2,80	1,30	0,65	0,584	
		1-3 Kez (2)	51	2,31	1,46			
		4-6 kez (3)	14	2,29	1,07			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,00	1,63			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Hiç (1)	5	1,80	1,79	1,25	0,298	
		1-3 Kez (2)	51	2,25	1,38			
		4-6 kez (3)	14	1,57	0,85			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,57	1,81			

$p < .05$

4.1.2. Yabancı dil öğretmenlerinin demografik özellikleri ile ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmeleri esnasında bölümüne ilişkin analizler

Tablo 12. Öğretmenlerin denetim esnasında maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	Denetim Esnasında	\bar{X}	ss
4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	2,88	1,49
5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	3,56	1,15
6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	2,35	1,23
7	Derse hazırlıksız girilmesi	1,92	1,17
8	Özel alan bilgisinin eksikliği	2,21	1,44
9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	1,94	1,12
10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	2,83	1,45
11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	2,57	1,22
12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	2,71	1,12
13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	2,13	1,04
14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	2,32	1,17
15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	1,99	1,03
16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	2,79	1,20
17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	1,88	1,05
18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	2,31	1,16
19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	1,70	0,95
20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	3,04	1,26
21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	3,97	1,15
22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	3,27	1,11
23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	3,34	1,13
24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	2,40	1,14
25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	3,21	1,15

Tablo 12’de yabancı dil öğretmenlerinin demografik özellikleri dikkate alınmaksızın, ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmeleri esnasında ifadeleri için verdikleri ortalama puanlar verilmiştir. Bu bölümde 22 olumsuz içerikli ifade yer almaktadır. Öğretmenlerin verdikleri ortalama puanlar takip edildiğinde en yüksek puanın Md21, “Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme” için verildiği görülmektedir ($\bar{X}=3,97$). Öğretmenlerin en az katıldıkları ifade ise Md19, “Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi” olmuştur ($\bar{X}=1,70$). Genel olarak bakıldığında öğretmenlerin kendileri ile ilgili olan olumsuz ifadeler pek katılmadıkları, denetmenlerle ilgili olan olumsuz ifadeler ise yüksek

ortalama puanlarla katıldıkları söylenebilir. Türk Milli Eğitim sisteminde yapılan yasal değişikliklerin denetim sistemine yansıtılmaması öğretmenlerin bu sorunu daha yoğun yaşamalarına neden olabilir. Yabancı dil öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminin amaçlarını bildikleri yorumu çıkarılabilir. Bu konuda öğretmenlerin kendilerine olan güvenlerinin yüksek düzeyde olduğu ancak farklı öğretim teknolojileri ile yeterli araç gereç kullanımının yüksek düzeyde gerçekleştirilmediği söylenebilir. Okullarda ders araç gereçlerinin bulunmaması ya da mevcut olan araç gereçlerin öğretmenler tarafından kullanılmasında denetmenlerin gerekli rehberlik ve teşvik çalışmalarında yetersiz kalmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmenlerin denetim esnasında bölümü ifadelerine ilişkin demografik özelliklerine göre istatistiksel olarak farklı algılamalara sahip olup olmadıkları aşağıda incelenmiştir. Değişkenlerin denetim esnasında ifadeleri üzerinde normal dağılım gösterdiklerinde t test ve ANOVA, normal dağılım göstermediklerinde ise non-parametrik testlerden Mann-Whitney U veya Kruskal-Wallis H testleri yapılmıştır.

Aşağıda, Tablo 13. ve Tablo 14’de öğretmenlerin cinsiyetlerinin, onların denetim esnasında ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşmaya neden olup olmadığı incelenmiştir. Denetim esnasında ifadeleri için cinsiyet değişkenine bağlı olarak bir farklılaşma olup olmadığını görmek üzere yaptığımız t testi ve Mann-Whitney U testi bize istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığını göstermektedir. Kadın ve erkek öğretmenler bu bölümdeki ifadelerin hepsi için de benzer bir algılamaya sahip görünmektedir.

Tablo 13. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Cinsiyet	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Kadın	55	2,98	1,55	0,92	75	0,360
		Erkek	22	2,64	1,33			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Kadın	55	3,64	1,09	0,94	75	0,352
		Erkek	22	3,36	1,29			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Kadın	55	2,35	1,28	-0,06	75	0,954
		Erkek	22	2,36	1,14			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Kadın	55	1,89	1,23	-0,37	75	0,714
		Erkek	22	2,00	1,02			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Kadın	55	1,85	1,10	-1,00	75	0,320
		Erkek	22	2,14	1,17			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Kadın	55	2,82	1,53	-0,12	75	0,902
		Erkek	22	2,86	1,25			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Kadın	55	2,45	1,15	-1,34	75	0,185
		Erkek	22	2,86	1,36			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Kadın	55	2,55	1,10	-2,14	75	0,036
		Erkek	22	3,14	1,08			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Kadın	55	1,98	0,95	-2,01	75	0,048
		Erkek	22	2,50	1,19			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Kadın	55	2,35	1,16	0,24	75	0,808
		Erkek	22	2,27	1,24			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	Kadın	55	1,95	1,01	-0,56	75	0,580
		Erkek	22	2,09	1,11			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Kadın	55	2,84	1,26	0,51	75	0,612
		Erkek	22	2,68	1,04			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	Kadın	55	1,91	1,13	0,34	75	0,734
		Erkek	22	1,82	0,85			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Kadın	55	2,25	1,17	-0,68	75	0,498
		Erkek	22	2,45	1,14			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Kadın	55	1,69	0,94	-0,15	75	0,880
		Erkek	22	1,73	0,98			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Kadın	55	3,09	1,17	0,57	75	0,571
		Erkek	22	2,91	1,48			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Kadın	55	4,05	1,15	0,97	75	0,333
		Erkek	22	3,77	1,15			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Kadın	55	3,20	1,16	-0,91		0,366
		Erkek	22	3,45	0,96			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Kadın	55	3,42	1,15	0,99		0,327
		Erkek	22	3,14	1,08			
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	Kadın	55	2,49	1,09	1,08		0,285
		Erkek	22	2,18	1,26			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	Kadın	55	3,25	1,16	0,56	75	0,576
		Erkek	22	3,09	1,15			

$p < .05$

Tablo 14. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Cinsiyet Değişkenine’ göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Cinsiyet	N=77	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Kadın	55	38,98	-0,01	0,990
		Erkek	22	39,05		

$p < .05$

Öğretmenlerin farklı yaş gruplarında olmalarının onların denetim esnasında ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşma nedeni olup olmadığı aşağıda, Tablo 15.’de incelenmiştir. Yaptığımız ANOVA testi sonucu öğretmenlerin farklı yaş gruplarında olmalarının denetim esnasında ifadelerinden sadece birini algılamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma nedeni olduğu bulunmuştur (Md14, “Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması”, $F=2,39$ ve $p=.048$). Farklılığın hangi yaş grupları arasında olduğunu bulmak üzere yaptığımız LSD testi bize 31–40 yaş grubunda olanların $\bar{X}=1,60$ ile bu ifadeye diğer yaş gruplarına göre daha az katıldığını göstermektedir. Kalan diğer ifadeler için yaş grupları arasında algılama açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır. 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin diğerlerine oranla ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanmasında kendilerine olan olumlu duygularının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 15. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Yaş	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md4	Sınıf öğretmenle birlikte girilmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	2,93	1,51	1,55	0,219	
		31-40 Yaş (2)	10	2,20	1,48			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,38	1,19			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,66	1,14	1,68	0,193	
		31-40 Yaş (2)	10	3,50	0,85			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,88	1,46			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,41	1,30	0,29	0,750	
		31-40 Yaş (2)	10	2,10	0,99			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,25	1,04			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	30 Yaş ve altı (1)	59	2,00	1,19	0,79	0,459	
		31-40 Yaş (2)	10	1,50	0,85			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	1,88	1,36			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	30 Yaş ve altı (1)	59	2,22	1,49	0,61	0,546	
		31-40 Yaş (2)	10	2,50	1,35			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	1,75	1,16			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	30 Yaş ve altı (1)	59	1,98	1,18	0,36	0,698	
		31-40 Yaş (2)	10	1,90	0,99			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	1,63	0,74			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	2,83	1,46	0,09	0,911	
		31-40 Yaş (2)	10	2,70	1,42			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,00	1,51			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,61	1,13	0,14	0,870	
		31-40 Yaş (2)	10	2,40	1,35			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,50	1,77			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,59	1,10	1,91	0,155	
		31-40 Yaş (2)	10	2,90	1,10			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,38	1,19			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,12	1,00	0,74	0,478	
		31-40 Yaş (2)	10	1,90	0,88			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,50	1,51			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,41	1,13	2,39	0,048*	2-1 ve 3 ile
		31-40 Yaş (2)	10	1,60	0,84			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,63	1,60			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	30 Yaş ve altı (1)	59	1,98	0,99	1,72	0,186	
		31-40 Yaş (2)	10	1,60	0,84			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,50	1,41			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,92	1,19	1,45	0,241	
		31-40 Yaş (2)	10	2,50	1,18			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,25	1,16			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	1,93	1,03	0,33	0,719	
		31-40 Yaş (2)	10	1,80	1,14			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	1,63	1,19			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,32	1,17	0,01	0,986	
		31-40 Yaş (2)	10	2,30	1,06			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,25	1,39			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	1,71	0,97	0,36	0,700	
		31-40 Yaş (2)	10	1,50	0,71			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	1,88	1,13			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,12	1,20	1,53	0,222	
		31-40 Yaş (2)	10	2,40	1,35			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,25	1,49			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	30 Yaş ve altı (1)	59	3,98	1,18	0,21	0,811	
		31-40 Yaş (2)	10	4,10	0,88			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,75	1,28			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,27	1,14	0,00	0,995	
		31-40 Yaş (2)	10	3,30	0,82			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,25	1,28			

Tablo 15 Devamı

Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,44	1,13	1,05	0,356
		31-40 Yaş (2)	10	3,00	0,82		
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,00	1,41		
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	30 Yaş ve altı (1)	59	2,53	1,12	1,86	0,163
		31-40 Yaş (2)	10	1,80	0,92		
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,25	1,39		
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	30 Yaş ve altı (1)	59	3,36	1,09	2,29	0,108
		31-40 Yaş (2)	10	2,60	1,35		
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,88	1,13		

 $p < .05$

Öğretmenlerin meslekteki kıdemlerinin onların denetim esnasında ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşma nedeni olup olmadığı incelenmiş ve sonuçları aşağıda, Tablo 16.'de özetlenmiştir. Tablodan da görülebileceği üzere öğretmenlerin kıdem yılları onların üç ifadeyi farklı algılamalarına neden olmaktadır. Md11, “Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması” ($F=2,80$ ve $p=0,037$) 6–10 yıldır görev yapan öğretmenler ile diğer iki kıdeme sahip öğretmenler tarafından farklı değerlendirilmektedir ($\bar{X}_{1-5 \text{ Yıl}}=2,49$, $\bar{X}_{6-10 \text{ Yıl}}=3,50$ ve $\bar{X}_{11 \text{ Yıl ve üzeri}}=2,33$). 6–10 yıldır görev yapan öğretmenlerin Md11 hakkında daha olumsuz bir algılamaya sahip olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunan ikinci ifade ise Md17, “Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması” olmuştur ($F=2,42$ ve $p=0,046$). 6–10 yıldır görev yapan öğretmenler, 11 yıl ve üzeri bir süredir öğretmenlik yapanlara göre bu ifadeyi daha olumsuz algılamaktadırlar ($\bar{X}_{6-10 \text{ Yıl}}=2,63$ ve $\bar{X}_{11 \text{ Yıl ve üzeri}}=1,67$). Son olarak, öğretmenlerin kıdem grupları arasında Md25, “Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama” ifadesi için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur ($F=2,85$ ve $p=0,034$). 6–10 yıldır görev yapan öğretmenler denetim esnasında “Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama” ifadesini, 11 yıl ve üzeri bir süredir öğretmenlik yapanlara göre çok daha yüksek bir ortalama puan ile olumsuz algılamaktadırlar ($\bar{X}_{6-10 \text{ Yıl}}=3,75$ ve $\bar{X}_{11 \text{ Yıl ve üzeri}}=2,58$). 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin farklı öğretim teknolojilerinin kullanılması ve derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılması hususunda en fazla sorun yaşayan grup olduğu ve bu konularda onlara rehberlik yapılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 16. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Esnasında)	Kıdem	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md4	Sınıf öğretmenle birlikte girilmemesi	1-5 Yıl (1)	57	2,88	1,51	0,68	0,511	
		6-10 Yıl (2)	8	3,38	1,30			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,58	1,51			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	1-5 Yıl (1)	57	3,67	1,14	1,70	0,189	
		6-10 Yıl (2)	8	3,63	0,92			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,00	1,28			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	1-5 Yıl (1)	57	2,33	1,20	1,63	0,204	
		6-10 Yıl (2)	8	3,00	1,60			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,00	1,04			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	1-5 Yıl (1)	57	2,00	1,18	0,51	0,603	
		6-10 Yıl (2)	8	1,63	1,06			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,75	1,22			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	1-5 Yıl (1)	57	2,28	1,49	0,33	0,722	
		6-10 Yıl (2)	8	2,13	1,64			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,92	1,08			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	1-5 Yıl (1)	57	2,00	1,21	0,45	0,640	
		6-10 Yıl (2)	8	1,88	0,83			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,67	0,78			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	1-5 Yıl (1)	57	2,72	1,47	1,05	0,355	
		6-10 Yıl (2)	8	3,50	1,31			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,92	1,38			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	1-5 Yıl (1)	57	2,49	1,17	2,80	0,037*	2-1 ve 3 ile
		6-10 Yıl (2)	8	3,50	0,76			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,33	1,50			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	1-5 Yıl (1)	57	2,58	1,15	1,63	0,204	
		6-10 Yıl (2)	8	3,13	0,83			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,08	1,08			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	1-5 Yıl (1)	57	1,98	0,95	2,53	0,086	
		6-10 Yıl (2)	8	2,75	1,04			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,42	1,31			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	1-5 Yıl (1)	57	2,33	1,11	0,19	0,823	
		6-10 Yıl (2)	8	2,50	1,31			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,17	1,47			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	1-5 Yıl (1)	57	1,95	1,01	0,16	0,851	
		6-10 Yıl (2)	8	2,13	0,83			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,08	1,31			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	1-5 Yıl (1)	57	2,82	1,12	1,51	0,227	
		6-10 Yıl (2)	8	3,25	1,49			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,33	1,30			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	1-5 Yıl (1)	57	1,82	0,98	2,42	0,046*	2-3 ile
		6-10 Yıl (2)	8	2,63	1,06			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,67	1,23			

Tablo 16 Devamı

Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	1-5 Yıl (1)	57	2,21	1,13	1,65	0,199
		6-10 Yıl (2)	8	3,00	1,07		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,33	1,30		
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	1-5 Yıl (1)	57	1,61	0,88	1,63	0,203
		6-10 Yıl (2)	8	2,25	1,28		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,75	0,97		
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	1-5 Yıl (1)	57	3,09	1,26	0,20	0,818
		6-10 Yıl (2)	8	3,00	1,20		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,83	1,40		
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	1-5 Yıl (1)	57	4,02	1,13	0,27	0,767
		6-10 Yıl (2)	8	4,00	1,31		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,75	1,22		
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	1-5 Yıl (1)	57	3,26	1,09	0,04	0,963
		6-10 Yıl (2)	8	3,38	1,30		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,25	1,14		
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,39	1,10	0,35	0,703
		6-10 Yıl (2)	8	3,38	1,30		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,08	1,24		
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	1-5 Yıl (1)	57	2,42	1,08	0,41	0,664
		6-10 Yıl (2)	8	2,63	1,41		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,17	1,27		
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	1-5 Yıl (1)	57	3,26	1,08	2,85	0,034*
		6-10 Yıl (2)	8	3,75	1,28		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,58	1,24		

$p < .05$

Öğretmenlerin mezuniyet durumlarının, onların denetim esnasında ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşma nedeni olup olmadığı Tablo 17.'de incelenmiştir. Denetim esnasında ifadeleri için yapılan ANOVA testi sonucunda öğretmenlerin mezuniyet durumunun Md16, “Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması” ($F=2,75$ ve $p=0,044$) ve Md19, “Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi” ($F=2,94$ ve $p=0,031$) ifadeleri için bir farklılaşma nedeni olduğu görülmüştür. Hangi mezuniyet grupları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu araştırmak üzere post-hoc LSD testi yapılmıştır. Md16 için, fen-edebiyat fakültesi mezunlarının açık öğretim mezunları ve diğer grubu mezunlarına göre bu ifadeye daha çok katıldıkları görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Açık Öğrt}}=2,00$, $\bar{X}_{\text{Fen-Edebiyat}}=3,00$ ve $\bar{X}_{\text{Diğer}}=1,80$). Md19'deki ifadeye ise açık öğretim fakültesi mezunlarının katıldığı, diğer grupların ise katılmadığı görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Açık Öğrt}}=3,00$, $\bar{X}_{\text{Eğitim Fak.}}=1,56$, $\bar{X}_{\text{Fen-Edebiyat}}=1,80$ ve $\bar{X}_{\text{Diğer}}=2,00$).

Açık öğretim fakültesi mezunu öğretmenlerin yabancı dil öğretiminin amaçlarını bilmedikleri ve bu konuda yetiştirilmelerinin gerektiği söylenebilir. Fen-edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olmasını diğer gruplara oranla daha çok sorun olarak gördükleri söylenebilir. Diğer grubun mezunlarının konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamamasını sorun olarak belirttikleri söylenebilir. Bu sonuçlardan özetle eğitim fakültesi mezunu öğretmenler de dahil olmak üzere öğretmenlerin branş uzmanı bir denetmenin rehberliğine ihtiyaç duydukları farklı konuların mevcut olduğu söylenebilir.

Tablo 17. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Mezuniyet	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Açık Öğ. (1)	2	3,00	1,41	0,22	0,880	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,78	1,49			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,08	1,58			
		Diğer (4)	5	2,80	1,30			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,68	0,568	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,20	1,18			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,60	1,35			
		Diğer (4)	5	2,60	1,14			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,29	0,831	
		Eğitim Fak. (2)	45	1,91	1,20			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	1,84	1,11			
		Diğer (4)	5	2,20	1,10			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,17	0,919	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,16	1,49			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,20	1,38			
		Diğer (4)	5	2,60	1,34			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,10	0,959	
		Eğitim Fak. (2)	45	1,91	1,14			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	1,92	1,12			
		Diğer (4)	5	2,20	1,10			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,10	0,958	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,51	1,18			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,68	1,31			
		Diğer (4)	5	2,60	1,14			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,04	0,987	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,73	1,16			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,72	1,14			
		Diğer (4)	5	2,60	0,55			

Tablo 17 Devamı

Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,75	0,528	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,20	1,06			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	1,92	1,08			
		Diğer (4)	5	2,60	0,55			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,17	0,919	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,24	1,13			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,44	1,23			
		Diğer (4)	5	2,40	1,34			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,13	0,943	
		Eğitim Fak. (2)	45	1,93	1,07			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,04	1,02			
		Diğer (4)	5	2,20	0,84			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	2,75	0,044*	3-1,4 ile
		Eğitim Fak. (2)	45	2,82	1,21			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,00	1,15			
		Diğer (4)	5	1,80	0,84			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,03	0,992	
		Eğitim Fak. (2)	45	1,87	0,97			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	1,92	1,22			
		Diğer (4)	5	1,80	1,10			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	0,71	1,14	0,340	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,13	1,06			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,48	1,26			
		Diğer (4)	5	3,00	1,58			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Açık Öğ. (1)	2	3,00	1,41	2,94	0,031*	1 diğer 3 grup ile
		Eğitim Fak. (2)	45	1,56	0,81			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	1,80	1,08			
		Diğer (4)	5	2,00	1,00			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Açık Öğ. (1)	2	3,00	1,41	0,11	0,954	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,98	1,16			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,16	1,43			
		Diğer (4)	5	3,00	1,58			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Açık Öğ. (1)	2	4,00	0,00	0,08	0,970	
		Eğitim Fak. (2)	45	4,02	1,10			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,92	1,38			
		Diğer (4)	5	3,80	0,45			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Açık Öğ. (1)	2	3,50	0,71	0,48	0,694	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,16	1,11			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,48	1,19			
		Diğer (4)	5	3,20	0,84			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Açık Öğ. (1)	2	3,50	0,71	0,76	0,520	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,22	1,18			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,60	1,08			
		Diğer (4)	5	3,00	1,00			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	Açık Öğ. (1)	2	4,00	1,41	1,76	0,162	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,11	1,05			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,48	1,29			
		Diğer (4)	5	2,40	0,89			

Mezuniyet durumu değişkeninin denetim esnasında ifadelerinden Md5, Md10 ve Md24 için normal dağılım göstermediği tespit edildiğinden parametrik olmayan Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve gruplar arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır (Tablo 18.).

Tablo 18. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Esnasında)	Mezuniyet	N=77	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Açık Öğ. (1)	2	36,25	3	1,44	0,696	
		Eğitim Fak. (2)	45	38,57				
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	41,86				
		Diğer (4)	5	29,70				
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Açık Öğ. (1)	2	26,00	3	4,20	0,240	
		Eğitim Fak. (2)	45	40,26				
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	34,76				
		Diğer (4)	5	54,10				
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	Açık Öğ. (1)	2	42,25	3	1,53	0,676	
		Eğitim Fak. (2)	45	39,31				
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	40,44				
		Diğer (4)	5	27,70				

p < .05

Araştırmamızda yer alan öğretmenlerin pedagojik formasyon almış olup olmamalarının, onların denetim esnasında ifadelerini farklı algılamaya neden olup olmadığı t testi ve Mann-Whitney U testi (non-parametrik, Md12 ve Md18 için) ile sınıanmış ve sonuçları aşağıda, Tablo 19. ve Tablo 20’de özetlenmiştir. Normal dağılım gösteren ve t testi yapılan denetim esnasında ifadelerinin hiç biri için de pedagojik formasyonun bir farklılaşma kaynağı olmadığı görülmektedir. Aynı şekilde Md12 ve Md18 için de bir farklılaşma bulunamamıştır. Öğretmenler pedagojik formasyona sahip olsun veya olmasın denetim esnasında ifadelerini benzer şekilde değerlendirmektedirler. Pedagojik formasyon almamış öğretmenlerin almış öğretmenlerden daha düşük düzeyde pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği sorununu yaşadıkları yorumu yapılabilir.

Tablo 19. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Pedagojik Formasyon Alma’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Pedagojik Form.	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	P
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Evet	69	2,90	1,52	0,27	75	0,791
		Hayır	8	2,75	1,28			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Evet	69	3,54	1,17	-0,49	75	0,623
		Hayır	8	3,75	1,04			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Evet	69	2,35	1,27	-0,06	75	0,953
		Hayır	8	2,38	0,92			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Evet	69	1,88	1,13	-0,84	75	0,405
		Hayır	8	2,25	1,49			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Evet	69	2,28	1,45	1,22		0,228
		Hayır	8	1,63	1,19			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Evet	69	1,94	1,14	0,16	75	0,873
		Hayır	8	1,88	0,99			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Evet	69	2,91	1,46	1,47	75	0,146
		Hayır	8	2,13	1,13			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Evet	69	2,59	1,23	0,48	75	0,633
		Hayır	8	2,38	1,19			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Evet	69	2,12	1,06	-0,34	75	0,733
		Hayır	8	2,25	0,89			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Evet	69	2,32	1,18	-0,13	75	0,899
		Hayır	8	2,38	1,19			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	Evet	69	2,00	1,06	0,32	75	0,748
		Hayır	8	1,88	0,83			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Evet	69	2,81	1,23	0,42	75	0,679
		Hayır	8	2,63	0,92			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	Evet	69	1,90	1,06	0,38	75	0,708
		Hayır	8	1,75	1,04			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Evet	69	1,65	0,90	-1,34	75	0,183
		Hayır	8	2,13	1,25			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Evet	69	3,04	1,25	0,09	75	0,927
		Hayır	8	3,00	1,41			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Evet	69	4,01	1,14	0,91	75	0,367
		Hayır	8	3,63	1,19			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Evet	69	3,28	1,11	0,06	75	0,952
		Hayır	8	3,25	1,16			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Evet	69	3,33	1,12	-0,10	75	0,922
		Hayır	8	3,38	1,30			
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	Evet	69	2,39	1,15	-0,25	75	0,800
		Hayır	8	2,50	1,07			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	Evet	69	3,20	1,18	-0,11	75	0,914
		Hayır	8	3,25	0,89			

$p < .05$

Tablo 20. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Pedagojik Formasyon Alma’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Pedagojik Form.	N=77	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Evet	69	37,98	-1,22	0,223
		Hayır	8	47,81		
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Evet	69	39,03	-0,03	0,972
		Hayır	8	38,75		

$p < .05$

Öğretmenlerin denetim görme sayılarının onların denetim esnasında ifadelerini algulamalarında bir farklılaşmaya neden olup olmadığı Tablo 21 ve Tablo 22.’de incelenmiştir. Denetim görme sayısının 5 ifade için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür. Bunlar; Md7 “Derse hazırlıksız girilmesi” ($F=2,75$ ve $p=0,047$), Md8 “Özel alan bilgisinin eksikliği” ($F=3,42$ ve $p=0,023$), Md13 “Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması” ($F=2,88$ ve $p=0,038$), Md15 “Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması” ($F=3,29$ ve $p=0,029$) ve Md16 “Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması” ($F=3,17$ ve $p=0,034$) ifadeleridir. Buradaki 5 ifadenin de öğretmenlerle ilgili olduğu ve denetim sayısı yüksek olan öğretmenlerin bu ifadelere katılmadığı, ancak hiç denetime girmemiş öğretmenlerin bu ifadelere katıldıkları anlaşılmaktadır. Hiç denetim görmemiş öğretmenlerin kendilerine ve denetime dair güvenlerinin denetim görmüş olanlara oranla daha düşük düzeyde olduğu ve rehberliğe ihtiyaç duydukları söylenebilir.

Tablo 21. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Teftiş Sayısı	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Hiç (1)	5	3,40	1,52	0,24	0,870	-
		1-3 Kez (2)	51	2,82	1,56			
		4-6 kez (3)	14	2,86	1,29			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,00	1,53			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Hiç (1)	5	3,60	1,67	0,53	0,661	-
		1-3 Kez (2)	51	3,67	1,11			
		4-6 kez (3)	14	3,29	1,07			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,29	1,38			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Hiç (1)	5	2,20	0,84	0,68	0,569	-
		1-3 Kez (2)	51	2,49	1,27			
		4-6 kez (3)	14	2,00	1,30			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,14	1,07			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Hiç (1)	5	3,00	1,58	2,75	0,047*	1 ile diğer 3 grup
		1-3 Kez (2)	51	1,90	1,14			
		4-6 kez (3)	14	1,64	0,84			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	1,86	1,46			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Hiç (1)	5	3,80	1,30	3,42	0,023*	1 ile diğer 3 grup
		1-3 Kez (2)	51	2,06	1,36			
		4-6 kez (3)	14	2,29	1,64			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,00	1,15			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Hiç (1)	5	2,60	1,67	0,94	0,424	
		1-3 Kez (2)	51	1,88	1,05			
		4-6 kez (3)	14	2,07	1,27			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	1,57	0,79			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Hiç (1)	5	3,80	1,30	0,87	0,460	
		1-3 Kez (2)	51	2,73	1,40			
		4-6 kez (3)	14	2,79	1,63			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,00	1,53			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Hiç (1)	5	3,20	1,10	0,50	0,681	
		1-3 Kez (2)	51	2,55	1,15			
		4-6 kez (3)	14	2,43	1,22			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,57	1,81			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Hiç (1)	5	3,40	0,89	0,92	0,434	
		1-3 Kez (2)	51	2,61	1,15			
		4-6 kez (3)	14	2,71	0,91			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,00	1,41			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Hiç (1)	5	3,00	0,71	2,88	0,038*	1 ile diğer 3 grup
		1-3 Kez (2)	51	1,96	0,98			
		4-6 kez (3)	14	2,14	0,95			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,71	1,50			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanmaması	Hiç (1)	5	3,20	0,84	3,29	0,029*	1 ile diğer 3 grup
		1-3 Kez (2)	51	1,90	0,96			
		4-6 kez (3)	14	1,71	0,73			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,29	1,60			

Tablo 21 Devamı

Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Hiç (1)	5	4,00	0,71	3,17	0,034*	1 ile diğer 3 grup
		1-3 Kez (2)	51	2,73	1,15			
		4-6 kez (3)	14	2,93	1,27			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,14	1,21			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılmaması	Hiç (1)	5	3,00	1,22	2,13	0,103	-
		1-3 Kez (2)	51	1,80	0,96			
		4-6 kez (3)	14	1,86	1,10			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	1,71	1,25			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Hiç (1)	5	2,40	0,89	0,14	0,935	-
		1-3 Kez (2)	51	2,27	1,15			
		4-6 kez (3)	14	2,29	1,27			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,57	1,40			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Hiç (1)	5	1,80	1,30	0,49	0,687	-
		1-3 Kez (2)	51	1,75	0,96			
		4-6 kez (3)	14	1,43	0,65			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	1,86	1,21			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Hiç (1)	5	3,20	1,48	0,06	0,981	-
		1-3 Kez (2)	51	3,00	1,31			
		4-6 kez (3)	14	3,07	0,92			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,14	1,57			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Hiç (1)	5	3,80	0,84	0,89	0,451	-
		1-3 Kez (2)	51	3,14	1,17			
		4-6 kez (3)	14	3,43	1,02			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,57	0,98			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Hiç (1)	5	3,60	1,14	0,24	0,871	-
		1-3 Kez (2)	51	3,27	1,18			
		4-6 kez (3)	14	3,36	1,01			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,57	1,13			
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	Hiç (1)	5	2,80	1,30	0,38	0,771	-
		1-3 Kez (2)	51	2,43	1,12			
		4-6 kez (3)	14	2,29	1,07			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,14	1,46			
Md25	Çevre koşulları ve olanaklarını dikkate almama	Hiç (1)	5	3,20	0,84	0,72	0,541	-
		1-3 Kez (2)	51	3,20	1,18			
		4-6 kez (3)	14	3,50	1,09			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,71	1,25			

 $p < .05$

Tablo 22. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Teftiş Sayısı	N=77	Sıra Ort. sd	Kruskal-Wallis X ²	p	Anlamlı Fark	
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Hiç (1)	5	60,80	3	5,51	0,138	-
		1-3 Kez (2)	51	37,14				
		4-6 kez (3)	14	38,82				
		7 Kez ve üzeri (4)	7	37,36				
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Hiç (1)	5	45,00	3	1,00	0,802	-
		1-3 Kez (2)	51	37,55				
		4-6 kez (3)	14	42,29				
		7 Kez ve üzeri (4)	7	38,71				

$p < .05$

4.1.3. Yabancı dil öğretmenlerinin demografik özellikleri ile ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmeleri sonrasında bölümüne ilişkin analizler

Tablo 23. Öğretmenlerin denetim sonrasında maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	Denetim Sonrası	\bar{X}	Ss
26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	3,21	1,13
27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	3,43	1,07
28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	3,96	1,13
29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	2,62	1,33
30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	3,12	1,31
31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	3,18	1,40
32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	3,16	1,11
33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	3,01	1,28
34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmalarını üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	3,08	1,27

Yabancı dil öğretmenlerinin ilköğretim müfettişlerince denetlenmelerine dair, denetim sonrası ifadeler için verdikleri ortalama puan ve standart sapma değerleri Tablo 23’de verilmiştir. Bu bölümde toplam 9 ifade olup, cümle yüklemli olumsuz olarak düzenlenmiştir. \bar{X} sütunu altında ifadeler için verilen ortalama puanlara dikkat ettiğimizde, öğretmenlerin en yüksek puan verdikleri ifadenin 3,96 ile Md28, “Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması” gerçekleştiğini görüyoruz. Bu daha önce denetimi yapanların yabancı dil konusunda yeterli bulunmaması görüşü ile de tutarlılık göstermektedir. Öğretmenlerin bu

bölümde en düşük puan verdikleri ifadenin ise Md29, “Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi” ($\bar{X}=2,62$) olduğu anlaşılmaktadır. Bu da bize öğretmenlerin denetim konusunda, denetim sonrası öğretmenle görüşülmesi hususunda çok bir eksiklik görmediklerini söylemektedir. Denetmenlerin öğretmenlerin psikolojilerini göz ardı ettiği, onlara moral desteği sağlamada yetersiz kaldığı, işbirliğinden kaçındığı ve gerekli rehberliği yapmada başarısız olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerinin, onların denetim sonrası ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılığa neden olup olmadığının sonuçları aşağıda Tablo 24. ve Tablo 25.’de (Md32 için non-parametrik Mann-Whitney U testi) özetlenmiştir. Yaptığımız t test ve Mann-Whitney U testi bize öğretmenlerin farklı cinsiyette olmalarının onların denetim sonrası ifadelerini algılamalarında bir farklılaşmaya neden olmadığını göstermektedir. Kadın ve erkek öğretmenler bu ifadeleri benzer, yakın bir şekilde değerlendirmektedir.

Tablo 24. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Cinsiyet	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	P
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Kadın	55	3,29	1,18	1,02	75	0,310
		Erkek	22	3,00	0,98			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Kadın	55	3,42	1,12	-0,13	75	0,894
		Erkek	22	3,45	0,96			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Kadın	55	4,00	1,22	0,48	75	0,635
		Erkek	22	3,86	0,89			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Kadın	55	2,64	1,38	0,13	75	0,893
		Erkek	22	2,59	1,22			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Kadın	55	3,11	1,36	-0,08		0,935
		Erkek	22	3,14	1,21			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Kadın	55	3,16	1,38	-0,18	75	0,859
		Erkek	22	3,23	1,48			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalmarak öğretmenlerin denetlenmesi	Kadın	55	2,98	1,30	-0,34	75	0,738
		Erkek	22	3,09	1,27			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Kadın	55	3,05	1,28	-0,25	75	0,801
		Erkek	22	3,14	1,28			

$p < .05$

Tablo 25. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Cinsiyet	N=77	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Kadın	55	38,75	-0,16	0,874
		Erkek	22	39,61		

$p < .05$

Öğretmenlerin denetim sonrası ifadelerini değerlendirmelerinde onların demografik özelliklerinden yaşın bir farklılaşma nedeni olup olmadığı ANOVA testi ile araştırılmış olup sonucu aşağıda, Tablo 26.’da verilmiştir. Md28, “Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması” ($F=3,54$ ve $p=0,031$) dışında ifadeler için yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Md28 için, 31–40 yaş grubunda olan öğretmenlerin bu ifadeye diğer yaş gruplarına göre daha az bir puanla katıldıkları görülmektedir (\bar{X} 30 yaş ve altı=4,07, \bar{X} 31–40 yaş=3,20 ve \bar{X} 41 yaş ve üstü=4,13). 1. ve 3. yaş grupları denetlemelerde öğretmene yabancı dil konusunda yapılan rehberliği yetersiz bulurken, 2. grup bu durumu daha az yetersiz bulmaktadır. 31-40 yaş grubunda olan öğretmenlerin denetmenlerin yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada düşük düzeyde beklentiye sahip olduğu diğer yaş gruplarının beklentilerinin daha yüksek düzeyde olduğu için daha çok sorun olarak gördükleri söylenebilir. 41 yaş ve üstü öğretmenlerin de denetmenlerin yöneticilerden aldıkları bilgilerin etkisinde denetlemelerde bulduklarını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 26. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Yaş	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,25	1,20	0,39	0,677	
		31-40 Yaş (2)	10	3,20	0,92			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,88	0,83			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,41	1,15	0,15	0,863	
		31-40 Yaş (2)	10	3,40	0,84			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,63	0,74			

Tablo 26 Devamı

Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	30 Yaş ve altı (1)	59	4,07	1,11	3,54	0,031*	2-1,3 ile
		31-40 Yaş (2)	10	3,20	1,32			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	4,13	0,64			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	2,66	1,32	0,67	0,515	
		31-40 Yaş (2)	10	2,20	1,48			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	2,88	1,25			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,12	1,30	0,63	0,535	
		31-40 Yaş (2)	10	2,80	1,23			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,50	1,51			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,17	1,43	0,60	0,553	
		31-40 Yaş (2)	10	2,90	1,60			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,63	0,92			
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,14	1,15	0,48	0,618	
		31-40 Yaş (2)	10	3,00	1,15			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,50	0,76			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	30 Yaş ve altı (1)	59	2,93	1,27	1,50	0,231	
		31-40 Yaş (2)	10	2,90	1,45			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,75	1,04			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,05	1,29	0,18	0,839	
		31-40 Yaş (2)	10	3,30	1,06			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,00	1,51			

$p < .05$

Öğretmenlerin kıdemlerinin, onların denetim sonrası ifadelerini değerlendirmede bir farklılaşmaya neden olmadığı yaptığımız ANOVA ile görülmüştür (Tablo 27.).

Tablo 27. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Kıdem	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	1-5 Yıl (1)	57	1,18	0,16	1,69	0,192	
		6-10 Yıl (2)	8	1,13	0,40			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	0,74	0,21			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	1-5 Yıl (1)	57	1,11	0,15	1,41	0,250	
		6-10 Yıl (2)	8	1,07	0,38			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	0,80	0,23			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	1-5 Yıl (1)	57	1,12	0,15	0,24	0,785	
		6-10 Yıl (2)	8	1,41	0,50			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,06	0,30			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	1-5 Yıl (1)	57	1,38	0,18	0,39	0,679	
		6-10 Yıl (2)	8	1,25	0,44			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,19	0,34			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	1-5 Yıl (1)	57	1,34	0,18	1,24	0,297	
		6-10 Yıl (2)	8	0,71	0,25			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,42	0,41			

Tablo 27 Devamı

Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	1-5 Yıl (1)	57	1,43	0,19	0,27	0,768
		6-10 Yıl (2)	8	1,51	0,53		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,29	0,37		
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	1-5 Yıl (1)	57	1,12	0,15	1,44	0,242
		6-10 Yıl (2)	8	1,16	0,41		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	0,97	0,28		
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	1-5 Yıl (1)	57	1,27	0,17	1,28	0,284
		6-10 Yıl (2)	8	1,41	0,50		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,23	0,36		
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	1-5 Yıl (1)	57	1,27	0,17	1,28	0,284
		6-10 Yıl (2)	8	1,04	0,37		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	1,38	0,40		

$p < .05$

Öğretmenlerin mezuniyet durumlarının onların denetim sonrası ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşmaya neden olup olmadığı incelenmiş ve sonucu aşağıda, Tablo 28. ve Tablo 29.'de özetlenmiştir.

Tablo 28. Öğretmenlerin anketin 'Denetim Sonrasında' bölümü maddelerine verdikleri puanlarının 'Mezuniyet' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Mezuniyet	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	1,56	0,205	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,02	1,14			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,56	1,04			
		Diğer (4)	5	3,40	0,89			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Açık Öğ. (1)	2	3,50	0,71	0,51	0,677	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,38	1,19			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,60	0,91			
		Diğer (4)	5	3,00	0,71			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Açık Öğ. (1)	2	4,00	0,00	0,29	0,834	
		Eğitim Fak. (2)	45	4,04	1,15			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,88	1,24			
		Diğer (4)	5	3,60	0,55			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Açık Öğ. (1)	2	2,00	1,41	0,97	0,413	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,44	1,29			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,92	1,35			
		Diğer (4)	5	3,00	1,58			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,84	0,476	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,96	1,30			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,40	1,26			
		Diğer (4)	5	3,40	1,52			

Tablo 28 Devamı

Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Açık Ög. (1)	2	3,50	0,71	0,75	0,523	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,00	1,22			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,40	1,00			
		Diğer (4)	5	3,20	0,45			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	Açık Ög. (1)	2	3,50	0,71	0,27	0,846	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,96	1,28			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,00	1,35			
		Diğer (4)	5	3,40	1,34			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Açık Ög. (1)	2	2,00	1,41	3,21	0,028*	3 ile diğer gruplar
		Eğitim Fak. (2)	45	2,98	1,32			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,56	1,04			
		Diğer (4)	5	2,00	1,00			

$p < .05$

Tablo 28’den görülebileceği gibi denetim sonrası ifadelerinden Md34, “Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi” ($F=3,21$ ve $p=0,028$) için öğretmenlerin mezuniyet durumlarının bir farklılaşma nedeni olduğu anlaşılmaktadır. Fen-edebiyat fakültesi mezunlarının bu olumsuz ifadeye diğer mezuniyet grubundaki öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları görülmektedir (\bar{X} Açık Öğrt=2,00, \bar{X} Eğitim Fak.=2,98, \bar{X} Fen-Edebiyat=3,56 ve \bar{X} Diğer=2,00). Çağdaş denetimin her aşamasında denetmen ve öğretmen işbirliği içerisinde fikir alışverişinde bulunur. Fen-edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin fikirlerini özgürce ifade etme beklentilerinin diğer gruplara oranla daha yüksek olduğu söylenebilir. Fakülte olarak sorgulama ve araştırma kökenli olmalarının bu konuda etkisi olduğu söylenebilir. Denetim öğretmene yol göstermedir. Eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin diğer gruplardan yüksek oranda denetmenlerden rehberlik beklentisine sahip olduğu ve denetmenleri bu konuda yetersiz buldukları söylenebilir.

Tablo 29. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Sonrasında)	Mezuniyet	N=77	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X^2	p	
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Açık Ög. (1)	2	51,00	3	0,77	0,855	
		Eğitim Fak. (2)	45	38,36				
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	38,52				
		Diğer (4)	5	42,40				

$p < .05$

Tablo 30.'da, öğretmenlerin pedagojik formasyon almış olup olmamalarının, onların denetim sonrasında ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşmaya neden olup olmadığı t testi ile incelenmiş ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür.

Tablo 30. Öğretmenlerin anketin 'Denetim Sonrasında' bölümü maddelerine verdikleri puanlarının 'Pedagojik Formasyon Alma' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Pedagojik Form.	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Evet	69	3,23	1,16	0,55	75	0,585
		Hayır	8	3,00	0,76			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Evet	69	3,43	1,08	0,15	75	0,882
		Hayır	8	3,38	1,06			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Evet	69	4,00	1,15	0,89	75	0,377
		Hayır	8	3,63	0,92			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Evet	69	2,54	1,32	-1,71	75	0,091
		Hayır	8	3,38	1,19			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Evet	69	3,12	1,30	-0,02		0,985
		Hayır	8	3,13	1,46			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Evet	69	3,13	1,44	-0,94	75	0,348
		Hayır	8	3,63	0,92			
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Evet	69	3,12	1,14	-0,92		0,359
		Hayır	8	3,50	0,76			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	Evet	69	2,99	1,31	-0,55	75	0,584
		Hayır	8	3,25	1,04			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Evet	69	3,10	1,29	0,47	75	0,637
		Hayır	8	2,88	1,25			

$p < .05$

Son olarak, denetim sonrası ifadelerini değerlendirmede öğretmenlerin denetim görme sayısının bir farklılaşma kaynağı olup olmadığı ANOVA testi ile sınanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır. Farklı sayılarda denetim görmüş olan öğretmenlerin, denetim sonrası ifadelerini yine de benzer biçimde algıladıkları anlaşılmaktadır. Denetim değerlendirmeleri öğretmenle paylaşılır. Öğretmen sonuçlardan haberdar edilir. En çok denetim deneyimine sahip öğretmenlerin denetimlerden denetimle ilgili yeterince dönüt alamadıkları sonucuna varabiliriz.

Tablo 31. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Sonrasında)	Teftiş Sayısı	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Hiç (1)	5	3,80	1,10	0,51	0,676	
		1-3 Kez (2)	51	3,16	1,19			
		4-6 kez (3)	14	3,14	1,10			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,29	0,76			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Hiç (1)	5	3,60	1,14	0,60	0,614	
		1-3 Kez (2)	51	3,31	1,07			
		4-6 kez (3)	14	3,71	1,14			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,57	0,98			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Hiç (1)	5	4,40	0,55	0,67	0,576	
		1-3 Kez (2)	51	3,84	1,21			
		4-6 kez (3)	14	4,21	1,19			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	4,00	0,58			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Hiç (1)	5	2,60	1,14	0,66	0,582	
		1-3 Kez (2)	51	2,65	1,34			
		4-6 kez (3)	14	2,29	1,49			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,14	1,07			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Hiç (1)	5	2,80	1,30	1,71	0,172	
		1-3 Kez (2)	51	3,06	1,36			
		4-6 kez (3)	14	2,93	1,14			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	4,14	0,90			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Hiç (1)	5	3,60	1,14	1,04	0,380	
		1-3 Kez (2)	51	2,98	1,48			
		4-6 kez (3)	14	3,57	1,22			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,57	1,27			
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Hiç (1)	5	3,00	1,00	0,14	0,934	
		1-3 Kez (2)	51	3,12	1,18			
		4-6 kez (3)	14	3,29	1,20			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,29	0,49			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	Hiç (1)	5	2,60	1,14	1,24	0,300	
		1-3 Kez (2)	51	2,96	1,33			
		4-6 kez (3)	14	2,93	1,21			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,86	1,07			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Hiç (1)	5	2,60	1,14	0,42	0,737	
		1-3 Kez (2)	51	3,10	1,25			
		4-6 kez (3)	14	3,29	1,27			
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,86	1,68			

$p < .05$

4.1.4. Yabancı dil öğretmenlerinin demografik özellikleri ile ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmeleri genel bölümüne ilişkin analizler

Tablo 32. Öğretmenlerin denetim genel maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	Denetim Genel	\bar{X}	ss
35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	2,73	1,36
36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	4,21	1,20
37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	3,52	1,31
38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	3,56	1,06
39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	3,17	1,21
40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	3,35	1,16
41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	2,87	1,14
42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	3,49	1,13
43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	3,43	0,99
44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	3,42	1,10
45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	3,53	1,02
46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	3,43	0,92
47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	3,52	1,02
48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	3,87	1,09
49	Denetimin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	3,27	1,13
50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	2,66	1,11

Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketin denetim genel ifadeleri için verdikleri (demografik özellikleri dikkate alınmaksızın) ortalama puan ve standart sapma değerleri yukarıda, Tablo 32.'deki gibi olmuştur. Denetim genel bölümünde toplam 16 ifade olup, ifadelerin tümü de olumsuz yüklemelere sahiptir. Öğretmenlerin en yüksek ortalama puanı Md36, "Branş uzmanı müfettiş olmaması" ($\bar{X}=4,21$). Öğretmenlerin bu konuda epey sıkıntılı olduğu anlaşılmaktadır. Denetim genel ifadelerinden en düşük puanın ise Md50'ye, "Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması" ($\bar{X}=2,66$) verildiği görülmektedir. Öğretmenlerin bu konuda daha az sıkıntılı olduğu görülmektedir. Zorunlu sekiz yıllık eğitime geçiş süreciyle ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda da zorunlu yabancı dil eğitimi verilmeye başlanmasıyla ilköğretim müfettişleri İngilizce öğretmenlerini denetlemek zorunda kalmışlardır.

Eğitim sisteminde gerçekleştirilen değişimin denetim alt sistemine yansıtılmaması bugün hala ilköğretim yabancı dil öğretmenlerinin denetimlerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesine engel olmaktadır.

Öğretmenlerin cinsiyetlerinin onların ‘Denetim Genel’ ifadelerini algılamalarında bir farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür (bkz. Tablo 33. ve Tablo 34.).

Tablo 33. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Cinsiyet	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	Kadın	55	2,78	1,37	0,55	75	0,582
		Erkek	22	2,59	1,37			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Kadın	55	4,31	1,12	1,18	75	0,242
		Erkek	22	3,95	1,36			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Kadın	55	3,73	1,24	2,25	75	0,027
		Erkek	22	3,00	1,38			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Kadın	55	3,60	1,10	0,54	75	0,589
		Erkek	22	3,45	0,96			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Kadın	55	3,18	1,25	0,15	75	0,883
		Erkek	22	3,14	1,13			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Kadın	55	3,36	1,19	0,15	75	0,877
		Erkek	22	3,32	1,09			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Kadın	55	2,76	1,20	-1,30	75	0,197
		Erkek	22	3,14	0,94			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Kadın	55	3,44	1,17	-0,70	75	0,487
		Erkek	22	3,64	1,05			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Kadın	55	3,38	1,08	-0,65	75	0,517
		Erkek	22	3,55	0,74			
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	Kadın	55	3,40	1,05	-0,43	75	0,671
		Erkek	22	3,50	0,51			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	Kadın	55	3,58	1,08	0,85	75	0,400
		Erkek	22	3,36	0,85			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	Kadın	55	3,35	1,19	0,89	75	0,376
		Erkek	22	3,09	0,97			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Kadın	55	2,62	1,11	-0,55	75	0,584
		Erkek	22	2,77	1,11			

$p < .05$

Tablo 34. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Cinsiyet	N=77	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	Kadın	55	38,40	-0,39	0,695
		Erkek	22	40,50		
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	Kadın	55	39,43	-0,28	0,781
		Erkek	22	37,93		
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	Kadın	55	38,12	-0,57	0,567
		Erkek	22	41,20		

$p < .05$

Öğretmenlerin yaş durumlarının, onların denetim genel ifadelerini değerlendirmede bir farklılaşmaya neden olup olmadığı Tablo 35. ve Tablo 36.’da incelenmiştir. Yaptığımız ANOVA ve Kruskal-Wallis H (Md42 için) testleri sonrasında, denetim genel ifadelerinden üçü için yaş değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşma olduğu saptanmıştır. Bu ifadeler; Md44 “Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması” ($F=3,29$ ve $p=0,040$), Md47 “Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması” ($F=4,00$ ve $p=0,023$) ve Md50 “Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması” ($F=3,39$ ve $p=0,039$) şeklindedir. Md44 ifadesine için, 41 yaş ve üstü öğretmenlerin, 31–40 yaş grubundaki öğretmenlere göre daha çok katıldıkları görülmektedir (\bar{X}_{31-40} yaş=2,90 ve \bar{X}_{41} yaş ve üstü=4,00). Md47 ifadesi için, 30 yaş ve altı ile 41 yaş ve üstü grubundaki öğretmenlerin 31–40 yaş aralığındaki öğretmenlere göre bu ifadeye daha çok katıldıkları görülüyor (\bar{X}_{30} yaş ve altı=3,64, \bar{X}_{31-40} yaş=2,70 ve \bar{X}_{41} yaş ve üstü=3,63). Son olarak, Md50 ifadesine 3. grubun diğer iki gruba göre daha fazla katıldığı görülmektedir (\bar{X}_{30} yaş ve altı=2,63, \bar{X}_{31-40} yaş=2,20 ve \bar{X}_{41} yaş ve üstü=3,50). Yaşı daha büyük olan öğretmenlerin denetimlerde etik kuralları daha çok önemsedikleri düşünülebilir. Denetim eğitim kalitesini arttırmaya yönelik etkinlikleri kapsar ancak 41 yaş ve üstü öğretmenlerin denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı sağlamadığını düşündükleri söylenebilir. Ayrıca 41 yaş üstü öğretmenler denetmenlerin etik ilkelere uymadıkları düşüncesine

sahiptirler. 30 yaş altı ve 41 yaş üstü öğretmenlerin denetim sürecini geliştirme olarak algılamadıkları sonucuna varılabilir.

Tablo 35. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Yaş	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	30 Yaş ve altı (1)	59	2,80	1,40	1,88	0,159	
		31-40 Yaş (2)	10	3,00	1,25			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	1,88	0,99			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	4,24	1,15	0,08	0,927	
		31-40 Yaş (2)	10	4,10	1,37			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	4,13	1,46			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,59	1,34	0,39	0,676	
		31-40 Yaş (2)	10	3,30	1,16			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,25	1,39			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,61	1,08	0,30	0,743	
		31-40 Yaş (2)	10	3,40	0,97			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,38	1,06			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,15	1,22	0,82	0,444	
		31-40 Yaş (2)	10	2,90	1,37			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,63	0,92			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,44	1,13	0,97	0,384	
		31-40 Yaş (2)	10	2,90	1,20			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,25	1,28			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,86	1,15	0,07	0,933	
		31-40 Yaş (2)	10	2,80	1,14			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,00	1,20			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,46	1,04	0,72	0,488	
		31-40 Yaş (2)	10	3,10	0,74			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,63	0,92			
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,42	1,13	3,29	0,040*	1-2
		31-40 Yaş (2)	10	2,90	1,10			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	4,00	0,53			
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,56	1,04	1,38	0,257	
		31-40 Yaş (2)	10	3,10	0,99			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,88	0,83			
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	30 Yaş ve altı (1)	59	3,46	0,97	0,84	0,436	
		31-40 Yaş (2)	10	3,10	0,88			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,63	0,52			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,64	1,03	4,00	0,023*	2-1,3
		31-40 Yaş (2)	10	2,70	0,67			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,63	0,92			
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,90	1,11	1,45	0,242	
		31-40 Yaş (2)	10	3,40	1,07			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	4,25	0,89			
Md49	Denetimin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	30 Yaş ve altı (1)	59	3,31	1,16	0,11	0,896	
		31-40 Yaş (2)	10	3,20	0,92			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,13	1,25			

Tablo 35 Devamı

Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	2,63	1,13	3,39	0,039*	3-1,2
		31-40 Yaş (2)	10	2,20	0,92			
		41 Yaş ve üstü (3)	8	3,50	0,76			

$p < .05$

Tablo 36. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Yaş	N=77	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	30 Yaş ve altı (1)	59	39,63	2	4,45	0,108	-
		31-40 Yaş (2)	10	27,60				
		41 Yaş ve üstü (3)	8	48,63				

$p < .05$

Öğretmenlerin kıdem yıllarının onların denetim genel ifadelerini algılamalarında bir farklılaşmaya neden olup olmadığı ANOVA testleri ile sınanmış ve kıdem grupları arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır (bkz. Tablo 37.). 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin en yüksek düzeyde ifade ettikleri sorun branş uzmanı denetmen olmamasıdır. 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin denetim sürecini eksiklikleri tespit etme olarak algılamalarının diğer gruplardan daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 37. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Kıdem	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	1-5 Yıl (1)	57	2,81	1,36	0,59	0,555	
		6-10 Yıl (2)	8	2,75	1,49			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,33	1,37			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	1-5 Yıl (1)	57	4,19	1,17	0,02	0,984	
		6-10 Yıl (2)	8	4,25	1,39			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	4,25	1,29			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	1-5 Yıl (1)	57	3,53	1,34	0,54	0,585	
		6-10 Yıl (2)	8	3,88	1,36			
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,25	1,22			

Tablo 37 Devamı

Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,58	1,08	0,41	0,667
		6-10 Yıl (2)	8	3,75	1,04		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,33	0,98		
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,11	1,18	0,64	0,528
		6-10 Yıl (2)	8	3,63	1,41		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,17	1,27		
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	1-5 Yıl (1)	57	3,32	1,14	1,00	0,372
		6-10 Yıl (2)	8	3,88	1,13		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,17	1,27		
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	1-5 Yıl (1)	57	2,79	1,16	1,38	0,257
		6-10 Yıl (2)	8	3,50	0,93		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	2,83	1,11		
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,39	1,16	1,02	0,365
		6-10 Yıl (2)	8	3,88	1,36		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,75	0,75		
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,35	1,03	0,73	0,483
		6-10 Yıl (2)	8	3,75	1,04		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,58	0,79		
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,33	1,14	0,73	0,487
		6-10 Yıl (2)	8	3,50	1,07		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,75	0,97		
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	1-5 Yıl (1)	57	3,51	1,05	0,12	0,887
		6-10 Yıl (2)	8	3,50	0,76		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,67	1,07		
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	1-5 Yıl (1)	57	3,40	0,96	0,20	0,820
		6-10 Yıl (2)	8	3,63	0,74		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,42	0,90		
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	1-5 Yıl (1)	57	3,47	1,07	1,00	0,371
		6-10 Yıl (2)	8	4,00	0,76		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,42	0,90		
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	1-5 Yıl (1)	57	3,77	1,12	0,94	0,395
		6-10 Yıl (2)	8	4,25	1,16		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	4,08	0,90		
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	1-5 Yıl (1)	57	3,25	1,07	0,89	0,413
		6-10 Yıl (2)	8	3,75	1,58		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,08	1,08		
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	1-5 Yıl (1)	57	2,53	1,12	1,70	0,190
		6-10 Yıl (2)	8	3,00	1,07		
		11 Yıl ve üstü (3)	12	3,08	1,00		

$p < .05$

Öğretmenlerin mezuniyet durumlarının onların denetim geneldeki ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılık kaynağı olup olmadığı Tablo 38. ve Tablo 39.'da incelenmiş olup, Md39 “Denetim sürecinin demokratik olmaması” ($F=2,86$ ve $p=0,043$) ve Md49 “Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması” ($F=6,69$ ve $p<0,001$) ifadeleri için anlamlı

fark bulunmuştur. Md39 ifadesine fen-edebiyat fakültesi mezunu öğretmenler, açık öğretim ve diğer okullardan mezun öğretmenlere göre daha çok katılmaktadırlar (\bar{X} Açık Öğrt=2,50, \bar{X} Fen-Edebiyat=3,68 ve \bar{X} Diğer=2,40). Md49 ifadesine fen-edebiyat fakültesi mezunu öğretmenler, açık öğretim ve diğer okullardan mezun öğretmenlere göre daha çok katılmaktadırlar (\bar{X} Açık Öğrt=2,00, \bar{X} Fen-Edebiyat=3,92 ve \bar{X} Diğer=2,20). Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenlerin diğer gruplara oranla denetim sürecinin demokratik olması konusunda daha üst düzey beklentileri olduğu söylenebilir. Ayrıca denetmenlerin öğretmenlerin fikirlerini açıkça dile getirmelerini izin verilmemesi sorununu en çok yaşayanlarında fen-edebiyat fakültesi mezunu öğretmenler olduğunu söylemek mümkündür. Açık öğretim fakültesi mezunu öğretmenler en üst düzeyde olmak üzere bütün grupların denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmadığı sorunuyla karşılaştıkları söylenebilir.

Tablo 38. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Mezuniyet	N=77	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	Açık Öğ. (1)	2	3,00	1,41	0,87	0,463	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,82	1,40			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,72	1,34			
		Diğer (4)	5	1,80	1,10			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	1,71	0,172	
		Eğitim Fak. (2)	45	4,33	1,15			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	4,08	1,22			
		Diğer (4)	5	4,40	0,89			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	2,12	0,98	0,407	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,69	1,24			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,40	1,44			
		Diğer (4)	5	3,00	1,00			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Açık Öğ. (1)	2	3,50	0,71	0,17	0,914	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,51	1,14			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,68	0,95			
		Diğer (4)	5	3,40	1,14			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Açık Öğ. (1)	2	2,50	0,71	2,86	0,043*	3 ile 1,4
		Eğitim Fak. (2)	45	3,00	1,24			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,68	1,07			
		Diğer (4)	5	2,40	0,89			

Tablo 38 Devamı

Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Açık Ög. (1)	2	3,00	1,41	1,04	0,379	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,27	1,21			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,64	0,99			
		Diğer (4)	5	2,80	1,30			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Açık Ög. (1)	2	3,50	0,71	0,30	0,826	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,89	1,17			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	2,76	1,20			
		Diğer (4)	5	3,00	0,71			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Açık Ög. (1)	2	3,00	1,41	0,54	0,657	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,42	1,20			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,56	1,08			
		Diğer (4)	5	4,00	0,71			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Açık Ög. (1)	2	4,50	0,71	1,58	0,203	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,29	1,08			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,64	0,81			
		Diğer (4)	5	3,20	0,84			
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	Açık Ög. (1)	2	3,50	0,71	0,44	0,724	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,33	1,00			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,60	0,87			
		Diğer (4)	5	3,40	0,55			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	Açık Ög. (1)	2	4,00	1,41	0,69	0,562	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,40	1,12			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,72	0,84			
		Diğer (4)	5	3,40	0,89			
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	Açık Ög. (1)	2	3,50	2,12	1,00	0,396	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,71	1,14			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	4,16	0,90			
		Diğer (4)	5	4,00	1,22			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	Açık Ög. (1)	2	2,00	1,41	6,69	0,000*	
		Eğitim Fak. (2)	45	3,09	1,14			3 ile
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,92	0,76			1,4
		Diğer (4)	5	2,20	0,84			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Açık Ög. (1)	2	2,50	2,12	1,48	0,226	
		Eğitim Fak. (2)	45	2,47	1,01			
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	3,04	1,21			
		Diğer (4)	5	2,60	0,89			

 $p < .05$

Tablo 39. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Mezuniyet	N=77	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	Açık Öğ. (1)	2	38,00	3	5,16	0,160	
		Eğitim Fak. (2)	45	34,48				
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	45,86				
		Diğer (4)	5	45,80				
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	Açık Öğ. (1)	2	36,50	3	3,24	0,356	
		Eğitim Fak. (2)	45	35,47				
		Fen-Ed. Fak. (3)	25	44,64				
		Diğer (4)	5	43,60				

$p < .05$

Öğretmenlerin pedagojik formasyon alıp almamış olmalarının, onların denetim genel ifadelerini algılamalarında bir farklılaşmaya neden olup olmadığı t test ve Mann-Whitney U testi ile sınanmış ve pedagojik formasyon almanın istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma kaynağı olmadığı görülmüştür (bkz. Tablo 40. ve Tablo 41.).

Tablo 40. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının Pedagojik Formasyon Alma’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Pedagojik Form.	N=77	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	Evet	69	2,72	1,38	-0,05	75	0,961
		Hayır	8	2,75	1,28			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Evet	69	4,19	1,24	-0,42	75	0,679
		Hayır	8	4,38	0,74			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Evet	69	3,57	1,33	0,90	75	0,373
		Hayır	8	3,13	1,13			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Evet	69	3,51	1,08	-1,25	75	0,214
		Hayır	8	4,00	0,76			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Evet	69	3,16	1,22	-0,20	75	0,842
		Hayır	8	3,25	1,16			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Evet	69	3,38	1,13	0,58	75	0,563
		Hayır	8	3,13	1,46			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Evet	69	2,84	1,16	-0,67	75	0,508
		Hayır	8	3,13	0,99			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Evet	69	3,46	1,17	-0,68	75	0,502
		Hayır	8	3,75	0,71			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Evet	69	3,45	0,98	0,54	75	0,594
		Hayır	8	3,25	1,16			

Tablo 42 Devamı

Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Hiç (1)	5	4,20	0,84	0,09	0,966
		1-3 Kez (2)	51	4,18	1,21		
		4-6 kez (3)	14	4,36	1,15		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	4,14	1,57		
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Hiç (1)	5	4,20	0,84	0,86	0,468
		1-3 Kez (2)	51	3,49	1,35		
		4-6 kez (3)	14	3,64	1,28		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,00	1,41		
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Hiç (1)	5	4,00	1,00	0,66	0,577
		1-3 Kez (2)	51	3,61	1,02		
		4-6 kez (3)	14	3,29	1,14		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,43	1,27		
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Hiç (1)	5	3,00	1,41	0,14	0,936
		1-3 Kez (2)	51	3,16	1,22		
		4-6 kez (3)	14	3,14	1,10		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,43	1,40		
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Hiç (1)	5	3,40	0,89	0,02	0,997
		1-3 Kez (2)	51	3,33	1,19		
		4-6 kez (3)	14	3,36	1,15		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,43	1,27		
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Hiç (1)	5	3,00	1,00	0,14	0,938
		1-3 Kez (2)	51	2,88	1,19		
		4-6 kez (3)	14	2,71	1,27		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,00	0,58		
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Hiç (1)	5	3,00	1,22	0,33	0,802
		1-3 Kez (2)	51	3,47	1,03		
		4-6 kez (3)	14	3,43	0,94		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,43	0,79		
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	Hiç (1)	5	3,60	1,14	1,07	0,366
		1-3 Kez (2)	51	3,27	1,17		
		4-6 kez (3)	14	3,57	1,02		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	4,00	0,58		
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	Hiç (1)	5	3,80	1,10	1,33	0,273
		1-3 Kez (2)	51	3,37	1,09		
		4-6 kez (3)	14	3,93	0,73		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,71	0,76		
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	Hiç (1)	5	3,40	0,55	0,65	0,587
		1-3 Kez (2)	51	3,33	1,01		
		4-6 kez (3)	14	3,64	0,84		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,71	0,49		
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	Hiç (1)	5	3,40	1,14	0,11	0,956
		1-3 Kez (2)	51	3,49	1,07		
		4-6 kez (3)	14	3,64	0,93		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,57	0,98		
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	Hiç (1)	5	3,60	0,89	1,44	0,239
		1-3 Kez (2)	51	3,73	1,15		
		4-6 kez (3)	14	4,29	0,99		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	4,29	0,76		

Tablo 42 Devamı

Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	Hiç (1)	5	2,80	1,10	1,10	0,354
		1-3 Kez (2)	51	3,33	1,07		
		4-6 kez (3)	14	3,50	1,34		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	2,71	1,11		
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Hiç (1)	5	2,80	1,30	1,75	0,165
		1-3 Kez (2)	51	2,49	1,10		
		4-6 kez (3)	14	2,86	1,10		
		7 Kez ve üzeri (4)	7	3,43	0,79		

 $p < .05$ **Tablo 43. Öğretmenlerin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Teftiş Görme Sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları**

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Teftiş Sayısı	N=77	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Hiç (1)	5	30,20	3	3,56	0,313	-
		1-3 Kez (2)	51	38,73				
		4-6 kez (3)	14	36,64				
		7 Kez ve üzeri (4)	7	52,00				

 $p < .05$

4.2. İlköğretim Müfettişlerinin Demografik Özellikleri ile Yabancı dil Öğretmenlerinin Denetlenmesi Anketine İlişkin Analizler

Araştırmanın bu bölümünde yabancı dil öğretmenlerini denetlemekle görevli olan 33 denetmenin denetimleri sırasında karşılaşılan güçlükleri araştırmaya yönelik hazırlanan anketin dört alt bölümünde yer alan maddelere verdikleri puan ortalamalarının, demografik değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığına ve aralarındaki ilişkilere dair analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Analizler yapılırken; örneklem grubunu oluşturan ilköğretim müfettişlerinin demografik özellikleri ile denetime ilişkin anketin dört alt bölümünde yer alan maddelere göre önce normallik dağılımları incelenmiş, istatistikî analizlere bundan sonra devam edilmiştir. Normallik dağılımını test etmek üzere Kolmogorov-Smirnov testi ve sonra da dağılımın homojenliğini araştırmak üzere Levene's testi yapılmıştır. Değişkenlerin normal dağılım gösterdiği durumda branş ve mezun olunan okul için bağımsız grup t testi, dağılımın normal olmadığı durumda non-parametrik Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Kıdem ve yaş değişkenleri için dağılım normal olduğunda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda gruplar arasında anlamlı fark bulunduğunda, farklılığın kaynağını (hangi gruplar arasında anlamlı farklılık olduğunu) belirlemek üzere post-hoc LSD testi uygulanmıştır. Bu değişkenler için dağılımın normal olmadığı durumlarda ise istatistiksel olarak gruplar arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını anlamak üzere non-parametrik Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Analizler araştırmanın amaçlarına uygun olacak şekilde tablolandırılmış ve gerekli açıklamalar ile öğretmenlerin denetim ölçeği alt bölümleri sırasına göre verilmiştir.

4.2.1. İlköğretim müfettişlerinin demografik özellikleri ile anketin denetim öncesi bölümündeki ifadeleri algılamalarına ilişkin analizler

Tablo 44. Denetmenlerin denetim anketinin denetim öncesi maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri(ss)

No	DENETİM ÖNCESİ	\bar{X}	SS
1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	3,03	1,40
2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	3,67	1,08
3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	3,24	1,25

Tablo 44.’ten de görüleceği gibi denetimler denetim öncesi ile ilgili üç maddeye de yaklaşık puanlar vermişlerdir. Ancak en yüksek ortalama puanını Md2, “Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması” ($\bar{X}=3,67$) ifadesine vermişlerdir. Çağdaş denetimde denetmenin gözlem öncesi görüşmeyi öğretmenle birlikte planlaması ve uygulaması beklenir ancak sonuçlardan yola çıkarak denetmenlerin bu beklentiyi gerçekleştirme düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir.

Denetmenlerin sosyal bilimler veya fen bilimleri branşından olmalarının, onların denetim öncesi ifadelerini değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılığa neden olup olmadığını görmek üzere Md1 için non-parametrik Mann-Whitney U, Md2 ve Md3 için t testi yapılmıştır (Tablo 45 ve Tablo 46.). Yapılan analizler sonucu her üç ifade için de denetmenlerin branşlarının bir farklılaşma nedeni olmadığı anlaşılmıştır.

Tablo 45. Müfettişlerin, anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Branş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Öncesinde)	Branş	N=33	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	P
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	Sos. Bil.	28	16,20	-1,18	0,239
		Fen Bil.	5	21,50		

p<.05

Tablo 46. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Branş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Branş	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	P
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Sos. Bil.	28	3,64	1,13	-0,30	31	0,770
		Fen Bil.	5	3,80	0,84			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Sos. Bil.	28	3,04	1,20	-2,41	31	0,022
		Fen Bil.	5	4,40	0,89			

$p < .05$

Anketin denetim öncesi üç ifadesini değerlendirmede müfettişlerin kıdemlerinin bir farklılaşma nedeni olup olmadığı non-parametrik Kruskal-Wallis H ve parametrik ANOVA ile araştırılmış ve istatistiksel olarak kıdem grupları arasında bu ifadeleri değerlendirmede bir farklılaşma bulunamamıştır (Tablo 47. ve Tablo 48.).

Tablo 47. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Öncesinde)	Kıdem	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X^2	p	
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	1-10 Yıl (1)	10	16,70	2	0,03	0,983	
		11-20 Yıl (2)	8	17,50				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	16,93				
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	1-10 Yıl (1)	10	16,30	2	0,22	0,897	
		11-20 Yıl (2)	8	16,31				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	17,83				

$p < .05$

Tablo 48. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Kıdem	N=33	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	1-10 Yıl (1)	10	3,70	1,16	0,40	0,677	
		11-20 Yıl (2)	8	3,38	1,30			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,80	0,94			

$p < .05$

Denetmenlerin mezuniyet durumlarının, onların denetim öncesi üç ifadeyi algılamalarında bir farklılığa neden olup olmadığı araştırıldığı Tablo 49.'dan da görüleceği üzere anlamlı bir farklılaşma tespit edilmemiştir. Denetmenlerin lisans veya yüksek lisans mezunu olmaları onların denetim öncesi ifadelerini farklı değerlendirmeye neden olmamaktadır. Yüksek lisans mezunu denetmenlerin kliniksel denetimin birinci aşamasının uygulanması beklenen davranışları gerçekleştirme düzeylerinin lisans mezunlarına oranla biraz daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 49. Denetmenlerin, anketin 'Denetim Öncesi' bölümü maddelerine verdikleri puanlarının 'Mezuniyet' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Mezuniyet	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	P
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	Lisans	29	3,07	1,41	0,42	31	0,677
		Y. Lisans	4	2,75	1,50			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Lisans	29	3,66	1,08	-0,16	31	0,872
		Y. Lisans	4	3,75	1,26			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Lisans	29	3,14	1,22	-1,31	31	0,201
		Y. Lisans	4	4,00	1,41			

p < .05

Son olarak denetmenlerin yaş grupları arasında denetim öncesi ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşma olup olmadığına bakılmış ve anlamlı bir farka rastlanmamıştır (Tablo 50.). Denetmenler farklı yaş gruplarında yer alsalar dahi, denetim öncesine ait ifadeleri benzer şekilde algılamakta ve puanlamaktadırlar. 51-60 yaş grubundaki denetmenlerin gözlem öncesi görüşme aşamasında gerçekleştirilmesi beklenen uygulamaları en yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri söylenebilir.

Tablo 50. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Yaş	N=33	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	31-40 Yaş (1)	8	3,13	1,25	0,18	0,838	
		41-50 Yaş (2)	12	2,83	1,64			
		51-60 Yaş (3)	13	3,15	1,34			
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	31-40 Yaş (1)	8	3,75	1,04	0,51	0,606	
		41-50 Yaş (2)	12	3,42	1,16			
		51-60 Yaş (3)	13	3,85	1,07			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	31-40 Yaş (1)	8	3,38	1,06	1,05	0,361	
		41-50 Yaş (2)	12	2,83	1,34			
		51-60 Yaş (3)	13	3,54	1,27			

$p < .05$

4.2.2. İlköğretim müfettişlerinin demografik özellikleri ile anketin denetim esnasında bölümündeki ifadeleri algılamalarına ilişkin analizler

Tablo 51. Denetmenlerin denetim anketinin denetim esnasında maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	Denetim Esnasında	\bar{X}	Ss
4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	3,42	1,58
5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	2,52	1,20
6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	2,97	1,10
7	Derse hazırlıksız girilmesi	2,67	1,08
8	Özel alan bilgisinin eksikliği	2,67	1,08
9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	2,58	0,94
10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	2,58	1,09
11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	2,97	1,05
12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	3,21	1,05
13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	3,21	0,99
14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	2,94	0,97
15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	3,03	0,98
16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	2,79	1,14
17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	3,00	0,87
18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	3,15	0,97
19	Yabancı dil öğretim amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	2,73	1,07
20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	2,64	1,19
21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	3,00	1,23
22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	2,55	0,94
23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	2,21	0,86
24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	1,52	0,87
25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	2,27	1,33

Tablo 51.'de yabancı dil öğretmenlerini denetlemekle görevli denetmenlerin, demografik özelliklerine bakılmaksızın, anketin denetim esnasında ifadelerine verdikleri ortalama puanlar ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Anketin bu bölümünde toplam 22 olumsuz yüklü ifade sorgulanmıştır. Denetmenlerin ifadelere verdikleri ortalama puanlar takip edildiğinde, en yüksek puanın Md4 “Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi” ($\bar{X} = 3,42$) için verildiği görülmektedir. Madde 12 “Yeterli araç-gereç kullanılmaması”, madde 13 ve “Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması” maddeleri, yine denetmenler tarafından denetlemelerde rastlanan önemli diğer iki durumdur ($\bar{X} = 3,21$). Denetmenlerin düşük puan vererek en az katıldıkları ifade ise Md24, “Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme” ($\bar{X} = 1,52$ ve ‘Hiçbir Zaman’ düzeyinde) olmuştur. Denetmenler denetimleri sırasında öğretmenleri öğrencilerinin yanında eleştirmemeye dikkat ettiklerini bu maddeye verdikleri puanla belirtmektedirler. Denetmenler yine madde 23’e, “Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması” ifadesine ($\bar{X} = 2,21$ ve ‘Nadiren’ düzeyinde) ve madde 25 “Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama” ifadesine ($\bar{X} = 2,21$ ve ‘Nadiren’ düzeyinde) katılmadıklarını belirtmektedirler. Denetmenler sınıfa öğretmenle birlikte girmelidir. Denetmenin, öğretmenle birlikte dershaneye girmesi, dersi bölmeden, öğrencileri yeni duruma alıştırmaya ve hazırlamada yarar sağlar (Taymaz, 2002:163). Denetmenlerin bu konuda gereken özeni göstermediği söylenebilir. Denetmeden okutulan ders ve konulara uygun öğretim ortamlarının sağlanması, öğretim araç ve metotlarının seçimi konularında öğretmene rehberlik yapması beklenmektedir (Taymaz, 2002:167). Denetmenlerin, denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerin bilme konusunda kendilerine dair algılarının yüksek ancak öğretmenin yabancı dil öğretim tekniklerini uygulama konusuna dair algılarının daha düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Denetmenlerin öğretmenlerle yabancı dil öğretim teknikleri bilgilerini paylaşmaları gerektiği yorumlanabilir. Denetmenler öğretmenleri öğrencilerin yanında eleştirme davranışını ‘Hiçbir Zaman’ düzeyinde gerçekleştirmekte olduklarını ifade etmişlerdir. Denetmen ve öğretmen görüşme

sonrası aşamasında yalnız görüşmelidir (Taymaz, 2002:165). Denetmenlerin bu hususa özellikle dikkat ettiği yorumlanabilir.

Şimdi, denetmenlerin demografik özelliklerinin onların denetim esnasında ifadelerini algılamalarında bir farklılaşmaya neden olup olmadığına bakacak olursak;

Denetmenlerin farklı branşlarda olmalarının denetim esnasında bölümündeki ifadeleri algılamada bir farklılaşmaya neden olup olmadığını araştırmak için yaptığımız t testler sonucu anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır (Tablo 52.). Denetmenlerin sosyal bilimler veya fen bilimleri branşından olmaları, onların algılamalarında anlamlı bir farklılaşma nedeni olmamaktadır. Sosyal bilgiler branşı Denetmenlerinin en çok sorun olarak gördükleri madde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması iken fen bilgisi branşı denetmenlerinin en çok sorun olarak gördükleri madde yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması şeklindedir.

Tablo 52. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Branş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Branş	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Sos. Bil.	28	3,54	1,57	0,96	31	0,346
		Fen Bil.	5	2,80	1,64			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Sos. Bil.	28	2,50	1,23	-0,17	31	0,867
		Fen Bil.	5	2,60	1,14			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Sos. Bil.	28	3,04	1,04	0,81	31	0,425
		Fen Bil.	5	2,60	1,52			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Sos. Bil.	28	2,61	1,07	-0,74	31	0,463
		Fen Bil.	5	3,00	1,22			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Sos. Bil.	28	2,71	1,08	0,59	31	0,557
		Fen Bil.	5	2,40	1,14			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Sos. Bil.	28	2,64	0,95	0,97	31	0,338
		Fen Bil.	5	2,20	0,84			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Sos. Bil.	28	2,50	1,07	-0,94	31	0,353
		Fen Bil.	5	3,00	1,22			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Sos. Bil.	28	2,96	1,04	-0,07	31	0,945
		Fen Bil.	5	3,00	1,22			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Sos. Bil.	28	3,21	1,03	0,03	31	0,978
		Fen Bil.	5	3,20	1,30			

Tablo 52 Devamı

Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Sos. Bil.	28	3,21	0,96	0,03	31	0,977
		Fen Bil.	5	3,20	1,30			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Sos. Bil.	28	3,00	0,94	0,85	31	0,402
		Fen Bil.	5	2,60	1,14			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	Sos. Bil.	28	3,11	0,96	1,06	31	0,296
		Fen Bil.	5	2,60	1,14			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Sos. Bil.	28	2,68	1,06	-1,32	31	0,197
		Fen Bil.	5	3,40	1,52			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılmaması	Sos. Bil.	28	3,04	0,84	0,55	31	0,583
		Fen Bil.	5	2,80	1,10			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Sos. Bil.	28	3,25	0,97	1,40	31	0,172
		Fen Bil.	5	2,60	0,89			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Sos. Bil.	28	2,71	1,05	-0,16	31	0,872
		Fen Bil.	5	2,80	1,30			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Sos. Bil.	28	2,61	1,10	-0,33	31	0,745
		Fen Bil.	5	2,80	1,79			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Sos. Bil.	28	3,00	1,25	0,00	31	1,000
		Fen Bil.	5	3,00	1,22			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Sos. Bil.	28	2,61	0,96	0,89	31	0,380
		Fen Bil.	5	2,20	0,84			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Sos. Bil.	28	2,29	0,85	1,17	31	0,249
		Fen Bil.	5	1,80	0,84			
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	Sos. Bil.	28	1,50	0,79	-0,23	31	0,817
		Fen Bil.	5	1,60	1,34			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	Sos. Bil.	28	2,39	1,31	1,24	31	0,225
		Fen Bil.	5	1,60	1,34			

$p < .05$

Denetmenlerin kıdem yılları gruplarına bağlı olarak denetim esnasında bölümündeki ifadeleri farklı değerlendirip, değerlendirmediklerini bulmak üzere ANOVA ve non-parametrik Kruskal-Wallis H testleri (Md7, Md8, Md16, Md18 ve Md19 için) yapılmıştır (bkz. Tablo 53. ve Tablo 54.).

Tablo 53.'den de görülebileceği gibi denetmenlerin farklı kıdem yıllarında olmaları iki ifadeyi farklı algılamalarına neden olmaktadır. Bunlar; Md9 “Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği” ($F=3,40$ ve $p=0,047$) ve Md14 “Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması” ($F=3,47$ ve $p=0,042$) ifadeleridir. Hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılaşma olduğunu bulmaya yönelik post-hoc LSD yapılmıştır. LSD sonucu Md9 için; 11–20 yıldır görev yapan denetmenlerin, 1–10 ve 21 yıl ve üstü süredir denetmenlik yapanlara göre pedagojik formasyon eksikliğini daha az sorun olarak gördükleri

anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{1-10 \text{ Yıl}}=2,80$, $\bar{X}_{11-20 \text{ Yıl}}=1,88$ ve $\bar{X}_{21 \text{ Yıl ve üstü}}=2,80$). Md14 için; yine benzer şekilde, 11–20 yıldır görev yapan denetmenlerin, 1–10 ve 21 yıl ve üstü süredir denetmenlik yapanlara göre bu ifadedeki öğretmenlerin “Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması” durumuna daha az katıldıkları görülmektedir ($\bar{X}_{1-10 \text{ Yıl}}=3,30$, $\bar{X}_{11-20 \text{ Yıl}}=2,25$ ve $\bar{X}_{21 \text{ Yıl ve üstü}}=3,07$). 11-20 yıl kıdem sahibi denetmenlerin öğretmenlerin pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği hakkındaki görüşleri ile ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamamasına dair algıları diğer gruplardan daha düşük düzeydedir. Bu gruptaki denetmenlerin öğretmenleri yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 53. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Esnasında)	Kıdem	N=33	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	1-10 Yıl (1)	10	3,30	1,64	0,09	0,913	-
		11-20 Yıl (2)	8	3,63	1,51			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,40	1,68			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	1-10 Yıl (1)	10	2,10	1,20	0,87	0,429	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,63	1,30			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,73	1,16			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,70	1,06	0,84	0,443	-
		11-20 Yıl (2)	8	3,38	1,06			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,93	1,16			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	1-10 Yıl (1)	10	2,80	0,79	3,40	0,047*	2 ile 1,3
		11-20 Yıl (2)	8	1,88	1,13			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,80	0,77			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	1-10 Yıl (1)	10	2,50	0,85	0,09	0,914	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,50	1,51			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,67	1,05			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	1-10 Yıl (1)	10	3,10	0,88	0,11	0,894	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,88	1,46			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,93	0,96			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	1-10 Yıl (1)	10	3,50	0,85	0,77	0,471	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,88	1,46			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,20	0,94			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	1-10 Yıl (1)	10	3,50	0,97	2,06	0,145	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,63	1,06			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,33	0,90			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	1-10 Yıl (1)	10	3,30	0,82	3,47	0,042*	2 ile 1,3
		11-20 Yıl (2)	8	2,25	0,89			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,07	0,96			

Tablo 53 Devamı

Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	1-10 Yıl (1)	10	3,00	0,94	1,13	0,338	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,63	0,92			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,27	1,03			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	1-10 Yıl (1)	10	3,00	0,67	0,12	0,887	-
		11-20 Yıl (2)	8	3,13	1,25			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,93	0,80			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	1-10 Yıl (1)	10	3,10	0,74	1,10	0,345	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,38	1,30			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,47	1,36			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	1-10 Yıl (1)	10	2,50	1,27	1,43	0,256	-
		11-20 Yıl (2)	8	3,00	1,51			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	3,33	0,98			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	1-10 Yıl (1)	10	2,80	0,63	1,21	0,312	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,13	1,36			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,60	0,83			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,50	0,53	0,81	0,454	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,13	1,25			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,07	0,80			
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	1-10 Yıl (1)	10	1,60	0,70	0,47	0,627	-
		11-20 Yıl (2)	8	1,25	0,71			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	1,60	1,06			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	1-10 Yıl (1)	10	2,50	1,27	0,30	0,742	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,00	1,41			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,27	1,39			

 $p < .05$ **Tablo 54.** Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Kıdem	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	1-10 Yıl (1)	10	13,80	2	1,87	0,392	-
		11-20 Yıl (2)	8	17,69				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	18,77				
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	1-10 Yıl (1)	10	12,70	2	3,74	0,154	-
		11-20 Yıl (2)	8	21,00				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	17,73				
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	1-10 Yıl (1)	10	15,95	2	0,90	0,637	-
		11-20 Yıl (2)	8	19,69				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	16,27				
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	1-10 Yıl (1)	10	18,35	2	0,68	0,711	-
		11-20 Yıl (2)	8	18,00				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	15,57				
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	1-10 Yıl (1)	10	17,70	2	0,30	0,861	-
		11-20 Yıl (2)	8	17,94				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	16,03				

 $p < .05$

Aşağıda, Tablo 55. ve Tablo 56.'da denetmenlerin mezuniyet durumlarına bağlı olarak denetim esnasında bölümü ifadelerini farklı algılayıp algılamadıkları t testleri ile sınanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Denetmenlerin lisans veya yüksek lisans mezunu olmaları onların farklı değerlendirmelerde bulunmalarına neden olmamaktadır. Yüksek lisans başvuru gerekliliklerinden biri de yabancı dil şartıdır ancak yüksek lisans mezunu denetmenlerin denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme maddesine verdikleri puan, lisans mezunlarından daha yüksektir. Denetmenlerin yabancı dil konusunda hizmet içi eğitim ile yetiştirilmelerine ihtiyaç duyulmakta olduğu söylenebilir.

Tablo 55. Denetmenlerin, anketin 'Denetim Esnasında' bölümü maddelerine verdikleri puanlarının 'Mezuniyet' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Mezuniyet	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Lisans	29	3,52	1,60	0,91	31	0,371
		Y. Lisans	4	2,75	1,50			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Lisans	29	2,62	1,21	1,38	31	0,178
		Y. Lisans	4	1,75	0,96			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Lisans	29	3,07	1,10	1,41	31	0,168
		Y. Lisans	4	2,25	0,96			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Lisans	29	2,69	1,11	0,32	31	0,748
		Y. Lisans	4	2,50	1,00			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Lisans	29	2,72	1,10	0,82	31	0,419
		Y. Lisans	4	2,25	0,96			
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Lisans	29	2,55	0,95	-0,39	31	0,698
		Y. Lisans	4	2,75	0,96			
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Lisans	29	2,55	1,06	-0,34	31	0,739
		Y. Lisans	4	2,75	1,50			
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Lisans	29	2,93	1,00	-0,57	31	0,575
		Y. Lisans	4	3,25	1,50			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Lisans	29	3,21	1,01	-0,08	31	0,940
		Y. Lisans	4	3,25	1,50			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Lisans	29	3,17	0,97	-0,61	31	0,544
		Y. Lisans	4	3,50	1,29			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Lisans	29	2,93	1,00	-0,13	31	0,896
		Y. Lisans	4	3,00	0,82			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	Lisans	29	3,00	0,96	-0,47	31	0,641
		Y. Lisans	4	3,25	1,26			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Lisans	29	2,66	1,11	-1,87	31	0,071
		Y. Lisans	4	3,75	0,96			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	Lisans	29	2,97	0,91	-0,61	31	0,546
		Y. Lisans	4	3,25	0,50			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Lisans	29	3,14	1,03	-0,21	31	0,833
		Y. Lisans	4	3,25	0,50			

Tablo 55 Devamı

Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Lisans	29	2,66	1,08	-1,05	31	0,304
		Y. Lisans	4	3,25	0,96			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Lisans	29	2,69	1,17	0,68	31	0,499
		Y. Lisans	4	2,25	1,50			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Lisans	29	2,97	1,27	-0,43	31	0,670
		Y. Lisans	4	3,25	0,96			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Lisans	29	2,55	0,91	0,10	31	0,920
		Y. Lisans	4	2,50	1,29			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Lisans	29	2,28	0,84	1,16	31	0,256
		Y. Lisans	4	1,75	0,96			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	Lisans	29	2,38	1,35	1,25	31	0,220
		Y. Lisans	4	1,50	1,00			

$p < .05$

Tablo 56. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Mezuniyet	N=33	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md24	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Lisans	29	17,76	-1,46	0,145
		Y. Lisans	4	11,50		

$p < .05$

Denetmenlerin yaş durumunun, onların denetim esnasında bölümüne ait ifadeleri algılamada bir farklılaşmaya neden olup olmadığı aşağıda verilen Tablo 57, Tablo 58. ve Tablo 59.’da gösterilmiştir.

Tablo 57.’den de görülebileceği üzere Md8 (“Özel alan bilgisinin eksikliği”) bakımından denetmenlerin yaş grupları anlamlı bir farklılaşma nedenidir ($F=3,33$ ve $p=0,034$). ANOVA sonrası yaptığımız LSD testi bize 31–40 grubundaki denetmenlerle 41–50 yaş grubundaki denetmenlerin Md8’deki ifadeyi farklı değerlendirdiklerini göstermektedir. 41–50 yaş grubundaki denetmenler “Özel alan bilgisinin eksikliği” ifadesine 31–40 yaş grubundaki denetmenlerden daha fazla katılmaktadırlar ($\bar{X}_{31-40 \text{ Yaş}}=2,00$ ve $\bar{X}_{41-50 \text{ Yaş}}=3,00$). Genç denetmenlerin (31-40) öğretmenlerin özel alan bilgisine dair algıları diğer gruplardan daha yüksektir. Bu denetmenlerin öğretmenlerin uzmanlıklarına olan güvenlerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 57. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Yaş	N=33	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	31-40 Yaş (1)	8	3,63	1,69	1,40	0,263	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,83	1,53			
		51-60 Yaş (3)	13	3,85	1,52			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	31-40 Yaş (1)	8	2,00	1,31	0,97	0,391	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,67	0,89			
		51-60 Yaş (3)	13	2,69	1,38			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,50	1,07	1,13	0,338	-
		41-50 Yaş (2)	12	3,25	0,97			
		51-60 Yaş (3)	13	3,00	1,22			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	31-40 Yaş (1)	8	2,13	0,83	1,70	0,201	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,67	1,15			
		51-60 Yaş (3)	13	3,00	1,08			
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	31-40 Yaş (1)	8	2,00	0,76	3,33	0,034*	1 ile 2
		41-50 Yaş (2)	12	3,00	1,21			
		51-60 Yaş (3)	13	2,77	1,01			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	31-40 Yaş (1)	8	3,38	0,74	0,38	0,689	-
		41-50 Yaş (2)	12	3,00	1,35			
		51-60 Yaş (3)	13	3,31	0,95			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	31-40 Yaş (1)	8	3,25	0,89	0,94	0,400	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,92	1,16			
		51-60 Yaş (3)	13	3,46	0,88			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	31-40 Yaş (1)	8	3,25	0,89	1,39	0,264	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,58	0,90			
		51-60 Yaş (3)	13	3,08	1,04			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	31-40 Yaş (1)	8	2,75	0,71	0,92	0,411	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,92	1,08			
		51-60 Yaş (3)	13	3,31	1,03			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	31-40 Yaş (1)	8	2,38	0,52	1,29	0,291	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,67	1,15			
		51-60 Yaş (3)	13	3,15	1,34			
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,88	0,64	0,33	0,722	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,92	1,00			
		51-60 Yaş (3)	13	3,15	0,90			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	31-40 Yaş (1)	8	3,25	0,71	0,07	0,936	-
		41-50 Yaş (2)	12	3,08	1,08			
		51-60 Yaş (3)	13	3,15	1,07			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	31-40 Yaş (1)	8	2,63	0,74	0,28	0,755	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,92	1,24			
		51-60 Yaş (3)	13	2,62	1,12			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	31-40 Yaş (1)	8	3,13	0,83	0,91	0,413	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,42	1,08			
		51-60 Yaş (3)	13	2,54	1,45			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	31-40 Yaş (1)	8	2,50	1,41	1,37	0,271	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,92	1,24			
		51-60 Yaş (3)	13	3,38	1,04			

Tablo 57 Devamı

Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	31-40 Yaş (1)	8	2,63	0,52	0,17	0,846	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,42	1,24			
		51-60 Yaş (3)	13	2,62	0,87			
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,50	0,53	0,61	0,548	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,17	1,03			
		51-60 Yaş (3)	13	2,08	0,86			
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	31-40 Yaş (1)	8	1,50	0,53	0,52	0,602	-
		41-50 Yaş (2)	12	1,33	0,78			
		51-60 Yaş (3)	13	1,69	1,11			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	31-40 Yaş (1)	8	2,25	1,28	0,02	0,981	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,33	1,44			
		51-60 Yaş (3)	13	2,23	1,36			

$p < .05$

Denetim esnasında bölümünün puanları normal dağılım göstermeyen ifadeleri için non-parametrik Kruskal-Wallis H testi yapılmış (Tablo 58.) ve bunun sonucunda Md10 (“Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi”) ifadesi için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmanın denetmen yaş grupları arasında olduğu bulunmuştur. Hangi yaş grupları arasında anlamlı bir farklılaşmadan bahsedilebileceğini araştırmak üzere ise Mann-Whitney U testi yapılmıştır (Tablo 68.). Tablo 68.’ten görülebileceği üzere 31-40 yaş ve 51-60 yaş grubundaki denetmenler arasında Md10’daki ifadenin değerlendirilmesinde anlamlı bir farklılaşma vardır (Sıra Ort._{31-40 yaş}=6,50 ve Sıra Ort._{51-60 yaş}=13,77). 51-60 yaş grubunda olan denetmenlerin, “Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi” ifadesine 31-40 yaş grubundaki denetmenlere göre daha çok katıldıkları anlaşılmaktadır (Tablo 59.). 51-60 yaş grubundaki denetmenlerin denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi hakkında diğer gruplardan daha çok sorun yaşadığı söylenebilir. Yabancı dil öğretim teknikleri hakkında bu denetmenlerin hizmet içi eğitime gereksinimlerinin olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 58. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Esnasında)	Yaş	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	31-40 Yaş (1)	8	15,75	2	0,31	0,855	-
		41-50 Yaş (2)	12	16,75				
		51-60 Yaş (3)	13	18,00				
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	31-40 Yaş (1)	8	12,75	2	6,47	0,039*	Anlamlı Fark (Tablo 68)
		41-50 Yaş (2)	12	14,33				
		51-60 Yaş (3)	13	22,08				
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	31-40 Yaş (1)	8	15,81	2	0,75	0,687	-
		41-50 Yaş (2)	12	15,92				
		51-60 Yaş (3)	13	18,73				

$p < .05$

Tablo 59. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Esnasında)	Yaş	N=33	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	31-40 Yaş (1)	8	10,75	-0,16	0,870
		41-50 Yaş (2)	12	10,33		
		31-40 Yaş (1)	8	6,50	-2,77	0,006*
		51-60 Yaş (3)	13	13,77		
		41-50 Yaş (2)	12	10,50	-1,70	0,090
		51-60 Yaş (3)	13	15,31		

$p < .05$

4.2.3. İlköğretim müfettişlerinin demografik özellikleri ile anketin denetim sonrasında bölümündeki ifadeleri algılamalarına ilişkin analizler

Tablo 60. Denetmenlerin denetim anketinin denetim esnasında maddelerine ilişkin algılamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	Denetim Sonrası	\bar{X}	ss
26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	2,21	1,32
27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	2,48	1,23
28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	2,48	1,18
29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	2,27	1,26
30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	2,52	1,25

Tablo 60 Devamı

31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	2,48	1,35
32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	2,21	1,24
33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	2,18	1,24
34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmalarları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	2,42	1,30

Yabancı dil öğretmenlerini denetlemekle görevli ilköğretim müfettişlerinin anketin denetim sonrası bölümüne ait ifadelere verdikleri ortalama puanlar ve standart sapma değerleri yukarıda, Tablo 60.'da verilmiştir (denetmenlerin demografik özelliklerine bakılmaksızın).

Anketin denetim sonrasında bölümünde toplam 9 olumsuz yüklemli ifade mevcuttur. İfadelere verilen ortalama puanlara dikkat ettiğimizde en yüksek ortalama puanın $\bar{X}=2,52$ ile Md30'a, "Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi" verildiği görülmektedir. Denetmenlerin, 'Denetim Sonrası' boyutunun 9 maddesi için yaptıkları değerlendirmelere ait ortalama puanlara genel olarak baktığımızda bu puanlarda çok büyük farklılıklar olmadığı görülmektedir. Katılma düzeyinde bu 'Nadiren' olmaktadır. İfadelerin olumsuz yüklemli oldukları hatırlanırsa, denetmenlerin bu ifadelerde 'Denetim Sonrası' değerlendirmelerinin düşük olarak puanlamalarının beklenir bir sonuç olduğu söylenebilir. Denetmenler ders denetimi sonrası demokratik bir ortamda öğretmenle birlikte öğretmenin davranışlarının olumlu ve beğenilen, olumsuz ve beğenilmeyen yönlerini, nedenlerini, giderilmesini ve geliştirilmesini görüşürler(Taymaz, 2002:165). Denetmenlerin denetim sonrasında bu ifadeleri gerçekleştirme konusunda kendilerine dair güvenleri yüksektir yorumu yapılabilir.

Denetmenlerin branşının, onların denetim sonrası bölümü ifadelerini değerlendirmelerinde bir farklılaşma nedeni olup olmadığı incelendiğinde anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır (Tablo 61. ve Tablo 62.). Fen bilgisi branşı denetmenleri bu bölümdeki maddeler içinde ders denetimi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim-öğretim çalışmalarları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi konusunda en düşük puanlamayı yapmışlardır. Bu branş denetmenlerinin demokratiklik ilkesini gerçekleştirme algılarının yüksek

olduğu söylenebilir. Sosyal bilgiler branşı denetmenleri bu bölümdeki maddeler içinde ders denetimi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması konusunda en düşük puanlamayı yapmışlardır. Bu branş denetmenlerinin objektiflik ilkesini gerçekleştirme algılarının yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 61. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Branş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Branş	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Sos. Bil.	28	2,25	1,35	0,39	31	0,702
		Fen Bil.	5	2,00	1,22			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Sos. Bil.	28	2,57	1,26	0,96	31	0,346
		Fen Bil.	5	2,00	1,00			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Sos. Bil.	28	2,61	1,13	1,44	31	0,161
		Fen Bil.	5	1,80	1,30			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Sos. Bil.	28	2,29	1,18	0,14	31	0,891
		Fen Bil.	5	2,20	1,79			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Sos. Bil.	28	2,54	1,37	0,51	31	0,616
		Fen Bil.	5	2,20	1,30			
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Sos. Bil.	28	2,14	1,15	-0,75	31	0,458
		Fen Bil.	5	2,60	1,82			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	Sos. Bil.	28	2,25	1,14	0,74	31	0,462
		Fen Bil.	5	1,80	1,79			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Sos. Bil.	28	2,61	1,29	2,00	31	0,054
		Fen Bil.	5	1,40	0,89			

$p < .05$

Tablo 62. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Branş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Sonrasında)	Branş	N=33	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Sos. Bil.	28	17,46	-0,68	0,498
		Fen Bil.	5	14,40		

$p < .05$

Denetmenlerin kıdem yıllarının Md26 (“Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması”) ifadesi bakımından bir farklılaşma nedeni olduğu ($F=3,34$ ve $p=0,049$), diğer ifadeler içinse anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı görülmektedir (Tablo 63. ve Tablo 64.). 11–20 yıllık kıdemi olan denetmenler, 21 yıl

ve üstü kıdeme sahip olan denetmenlere göre Md26 ifadeye daha fazla katılmaktadırlar ($\bar{X}_{11-20 \text{ yıl}}=3,13$ ve $\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=1,73$). 11-20 yıl kıdeme sahip denetmenler öğretmene gerekli rehberlikte bulunma konusunda diğer gruplardan daha çok kendilerini yetersiz görmekte oldukları söylenebilir.

Tablo 63. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Sonrasında)	Kıdem	N=33	\bar{X}	sd	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md2 6	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,20	1,03	3,34	0,049*	2 ile 3
		11-20 Yıl (2)	8	3,13	1,64			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	1,73	1,10			
Md2 7	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,60	0,97	1,40	0,263	-
		11-20 Yıl (2)	8	3,00	1,60			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,13	1,13			
Md2 8	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	1-10 Yıl (1)	10	2,60	1,07	0,08	0,924	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,38	1,41			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,47	1,19			
Md2 9	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	1-10 Yıl (1)	10	2,30	0,95	0,05	0,951	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,38	1,69			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,20	1,26			

$p < .05$

Tablo 64. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem değişkenine göre’ anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler(Denetim Sonrasında)	Kıdem	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X^2	p	
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	1-10Yıl(1)	10	18,00	2	0,17	0,920	-
		11-20Yıl(2)	8	16,69				
		21 Yıl ve üstü(3)	15	16,50				
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	1-10Yıl(1)	10	14,70	2	1,42	0,492	-
		11-20Yıl(2)	8	19,94				
		21 Yıl ve üstü(3)	15	16,97				
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	1-10Yıl(1)	10	14,90	2	0,74	0,690	-
		11-20Yıl(2)	8	17,88				
		21 Yıl ve üstü(3)	15	17,93				

Tablo 64 Devamı

Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	1-10Yıl(1)	10	17,60	2	0,25	0,884	-
		11-20Yıl(2)	8	17,88				
		21 Yıl ve üstü(3)	15	16,13				
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	1-10Yıl(1)	10	17,65	2	0,20	0,904	-
		11-20Yıl(2)	8	15,75				
		21 Yıl ve üstü(3)	15	17,23				

$p < .05$

Denetmenlerin eğitim durumlarının, onların denetim sonrasında bölümündeki ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılaşma kaynağı olup olmadığı t testlerle sınanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farka eğitim grupları açısından rastlanmamıştır (Tablo 65.) Yüksek lisans mezunu denetmenlerin lisans mezunu olanlarla karşılaştırıldıklarında, kendilerini denetim sonrası bölümü maddeleri için daha yeterli görmekte oldukları söylenebilir.

Tablo 65. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Mezuniyet	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Lisans	29	2,31	1,37	1,16	31	0,255
		Y. Lisans	4	1,50	0,58			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Lisans	29	2,59	1,24	1,29	31	0,207
		Y. Lisans	4	1,75	0,96			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Lisans	29	2,55	1,15	0,88	31	0,387
		Y. Lisans	4	2,00	1,41			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Lisans	29	2,41	1,27	1,80	31	0,082
		Y. Lisans	4	1,25	0,50			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Evet	29	2,66	1,26	1,79	31	0,084
		Hayır	4	1,50	0,58			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Lisans	29	2,62	1,37	1,59	31	0,121
		Y. Lisans	4	1,50	0,58			
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Lisans	29	2,34	1,26	1,70	31	0,100
		Y. Lisans	4	1,25	0,50			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	Lisans	29	2,28	1,28	1,18	31	0,245
		Y. Lisans	4	1,50	0,58			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Lisans	29	2,48	1,35	0,69	31	0,495
		Y. Lisans	4	2,00	0,82			

$p < .05$

Aşağıda Tablo 66. ve Tablo 67’de denetmenlerin yaşlarının denetim sonrası bölümünde yer alan ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılığa neden olup olmadığı incelenmiştir. Yaş değişkeni için yaptığımız parametrik ve non-parametrik analizler bize denetmenlerin yaş grupları arasında denetim sonrası bölümündeki ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılığa neden olmadığını göstermektedir. 51-60 yaş grubu denetmenleri diğer gruplarla kıyaslandığında en yüksek puanlamaları yapmıştır. Bu yaş grubu denetmenlerinin denetim sonrası ile ilgili bir seminere ihtiyaç duydukları söylenebilir.

Tablo 66. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Yaş	N=33	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,13	1,13	0,18	0,839	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,08	1,16			
		51-60 Yaş (3)	13	2,38	1,61			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,50	1,07	0,39	0,680	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,25	1,29			
		51-60 Yaş (3)	13	2,69	1,32			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	31-40 Yaş (1)	8	2,38	1,06	1,71	0,198	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,08	1,24			
		51-60 Yaş (3)	13	2,92	1,12			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	31-40 Yaş (1)	8	2,38	0,92	1,89	0,169	-
		41-50 Yaş (2)	12	1,75	1,22			
		51-60 Yaş (3)	13	2,69	1,38			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	31-40 Yaş (1)	8	2,50	0,76	0,52	0,600	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,25	1,48			
		51-60 Yaş (3)	13	2,77	1,30			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmalarını üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	31-40 Yaş (1)	8	2,38	0,74	0,24	0,786	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,25	1,54			
		51-60 Yaş (3)	13	2,62	1,39			

$p < .05$

Tablo 67. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Yaş	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	31-40 Yaş (1)	8	13,50	2	2,04	0,360	-
		41-50 Yaş (2)	12	16,71				
		51-60 Yaş (3)	13	19,42				
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	31-40 Yaş (1)	8	14,63	2	2,64	0,267	-
		41-50 Yaş (2)	12	15,08				
		51-60 Yaş (3)	13	20,23				
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	31-40 Yaş (1)	8	16,56	2	0,35	0,839	-
		41-50 Yaş (2)	12	16,04				
		51-60 Yaş (3)	13	18,15				

$p < .05$

4.2.4. İlköğretim müfettişlerinin demografik özellikleri ile anketin denetim genel bölümündeki ifadeleri algulamalarına ilişkin analizler

Tablo 68. Denetmenlerin denetim anketinin denetim genel maddelerine ilişkin algulamalarına ait ortalama puanlar (\bar{X}) ve standart sapma değerleri (ss)

No	Denetim Genel	\bar{X}	ss
35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	2,82	1,29
36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	3,45	0,97
37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	2,55	1,06
38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	2,67	0,96
39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	2,18	1,04
40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	2,94	1,14
41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	3,06	1,09
42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	3,09	1,13
43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	2,61	1,20
44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	2,52	1,28
45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	2,85	1,28
46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	2,61	1,20
47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	2,61	1,06
48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	2,91	1,21
49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	2,64	1,17
50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	2,27	1,07

Yukarıda, Tablo 68.'de denetmenlerin, anketin denetim genel bölümünde yer alan ifadelere verdikleri ortalama puan ve standart sapmalar yer almaktadır.

Denetmenlerin yukarıdaki ifadelerden en yüksek ortalama puanı Md36 (“Branş uzmanı müfettiş olmaması” $\bar{X}=3,45$) için verdikleri görülmektedir. Son derece yüksek sayılabilecek bu ortalama ile denetmenler yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde yaşanan güçlüğü ifade etmektedirler. Denetmenler Md42 “Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması” ifadesine $\bar{X}=3,09$ gibi yüksek bir puan vererek, yabancı dil öğretmenlerinin denetimde mevcut teknik bir güçlüğü ortaya koymaktadırlar. Yine, Md41 “Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması” ifadesine $\bar{X}=3,06$ gibi yüksek bir puan vererek yabancı dil öğretmenlerini denetimte karşılaştıkları insani boyuttaki bir güçlüğü işaret etmektedirler. Denetmenlerin verdikleri en düşük ortalama puana baktığımızda ise Md39, “Denetim sürecinin demokratik olmaması” $\bar{X}=2,18$ ile karşılaşıyoruz. Denetmenler, denetim sürecinde demokratik davranılmadığı ifadesine katılmamaktadırlar. Taymaz, denetmenlerin eğitim sistemimizde öğretmenlere gerekli yardımı yapabileceklerin başında gelmesi beklentisinin mevcut olduğunu belirtmiştir (2002:159) ancak branş uzmanı olmayan bir denetmenin gerçekleştireceği yardımın öğretmende denetime soğuk bakma ve işbirliğinden kaçınma davranışlarını ortaya çıkarması muhtemeldir. Bu sebeple branş uzmanı denetmen sayısının artırılması gerektiği yorumu yapılabilir.

Denetmenlerin farklı branştan olmalarının, onların denetim genel bölümündeki ifadeleri de farklı algılamalarına neden olup olmadığına yaptığımız t testler ile bakılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır (Tablo 69.). Fen bilgisi branşı denetmenlerinin ifade ettiği bir başka sorun; ‘Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması’dır. Denetimde başlatıcı değişken olan denetmenlerin rehberlik faaliyetlerine ağırlık vermeleri gerektiği yorumu yapılabilir. Sosyal bilgiler branşı denetmenlerinin ifade ettiği bir başka sorun; öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmamasıdır. Denetim formlarının tekrar gözden geçirilerek her branş için ayrı düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 69. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Branş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Branş	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	Sos. Bil.	28	2,79	1,26	-0,34	31	0,737
		Fen Bil.	5	3,00	1,58			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Sos. Bil.	28	3,43	0,96	-0,36	31	0,722
		Fen Bil.	5	3,60	1,14			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Sos. Bil.	28	2,54	1,07	-0,12	31	0,903
		Fen Bil.	5	2,60	1,14			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Sos. Bil.	28	2,68	0,94	0,17	31	0,869
		Fen Bil.	5	2,60	1,14			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Sos. Bil.	28	2,25	1,00	0,88	31	0,383
		Fen Bil.	5	1,80	1,30			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Sos. Bil.	28	2,96	1,14	0,29	31	0,773
		Fen Bil.	5	2,80	1,30			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Sos. Bil.	28	2,96	0,96	-1,21	31	0,235
		Fen Bil.	5	3,60	1,67			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Sos. Bil.	28	3,14	1,18	0,62	31	0,540
		Fen Bil.	5	2,80	0,84			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Sos. Bil.	28	2,68	1,25	0,82	31	0,419
		Fen Bil.	5	2,20	0,84			
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretime ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	Sos. Bil.	28	2,46	1,29	-0,54	31	0,596
		Fen Bil.	5	2,80	1,30			
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	Sos. Bil.	28	2,93	1,30	0,85	31	0,403
		Fen Bil.	5	2,40	1,14			
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	Sos. Bil.	28	2,54	1,14	-0,79	31	0,433
		Fen Bil.	5	3,00	1,58			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	Sos. Bil.	28	2,57	1,10	-0,44	31	0,664
		Fen Bil.	5	2,80	0,84			
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	Sos. Bil.	28	2,82	1,25	-0,99	31	0,332
		Fen Bil.	5	3,40	0,89			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	Sos. Bil.	28	2,57	1,10	-0,75	31	0,458
		Fen Bil.	5	3,00	1,58			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Sos. Bil.	28	2,32	1,09	0,61	31	0,544
		Fen Bil.	5	2,00	1,00			

$p < .05$

Denetmenlerin görev yaptıkları yıllar (kıdemleri) bakımından, onların denetim genel bölümünde yer alan ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılık yaratıp yaratmadığı ANOVA ve non-parametrik Kruskal-Wallis H (Md35, Md36, Md40, Md41, Md42, Md46, Md47 ve Md48 için) testleri ile araştırılmış ve sonuçlar aşağıda, Tablo 70. ve Tablo 71.’de özetlenmiştir.

Denetim genel bölümünde yer alan ifadelerden sadece Md37 (“Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması”) ifadesinin değerlendirilmesi için kıdem grupları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=3,50$ ve $p=0,043$). LSD testi sonrası, 11–20 yıllık kıdeme sahip denetmenlerin diğer iki kıdem grubuna göre denetim için ayrılan süreyi daha az yetersiz buldukları görülmektedir ($\bar{X}_{1-10 \text{ yıl}}=2,70$, $\bar{X}_{11-20 \text{ yıl}}=1,75$ ve $\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=2,87$). Denetim için ayrılan sürenin arttırılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 70. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Kıdem	N=33	\bar{X}	sd	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	1-10 Yıl (1)	10	2,70	0,95	3,50	0,043*	2 ile 1,3
		11-20 Yıl (2)	8	1,75	1,16			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,87	0,92			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,70	0,67	1,98	0,155	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,13	1,25			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,93	0,88			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,20	0,63	0,49	0,618	-
		11-20 Yıl (2)	8	1,88	1,46			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,33	1,05			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,40	0,97	0,22	0,802	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,63	1,69			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,73	1,10			
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	1-10 Yıl (1)	10	2,20	1,03	0,46	0,638	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,75	1,75			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,60	1,18			
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	1-10 Yıl (1)	10	3,00	0,94	0,18	0,833	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,63	1,69			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,87	1,30			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	1-10 Yıl (1)	10	2,30	0,82	0,69	0,508	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,63	1,69			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,87	1,06			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	1-10 Yıl (1)	10	1,80	0,92	1,51	0,238	-
		11-20 Yıl (2)	8	2,38	1,41			
		21 Yıl ve üstü (3)	15	2,53	0,92			

$p < .05$

Tablo 71. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Kıdem	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	1-10 Yıl (1)	10	14,50	2	1,04	0,594	-
		11-20 Yıl (2)	8	18,25				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	18,00				
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	1-10 Yıl (1)	10	15,20	2	2,66	0,264	-
		11-20 Yıl (2)	8	14,06				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	19,77				
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	1-10 Yıl (1)	10	13,45	2	2,13	0,344	-
		11-20 Yıl (2)	8	18,00				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	18,83				
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	1-10 Yıl (1)	10	16,65	2	0,72	0,699	-
		11-20 Yıl (2)	8	15,00				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	18,30				
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	1-10 Yıl (1)	10	16,20	2	0,21	0,901	-
		11-20 Yıl (2)	8	16,50				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	17,80				
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	1-10 Yıl (1)	10	17,05	2	0,22	0,897	-
		11-20 Yıl (2)	8	15,75				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	17,63				
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	1-10 Yıl (1)	10	16,30	2	0,09	0,957	-
		11-20 Yıl (2)	8	17,50				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	17,20				
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	1-10 Yıl (1)	10	13,45	2	2,75	0,252	-
		11-20 Yıl (2)	8	20,69				
		21 Yıl ve üstü (3)	15	17,40				

$p < .05$

Denetmenlerin eğitim durumunun denetim genel bölümünde yer alan ifadeleri değerlendirmede bir farklılaşma kaynağı olup olmadığına t test ile bakılmış ve eğitim durumunun istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma kaynağı olmadığı anlaşılmıştır (Tablo 72.). Aşağıdaki tabloda \bar{X} sütununda yer alan mezuniyet grupları ortalama puanlarının birbirlerine çok yakın olduğu görülebilir. Lisans veya yüksek lisans mezunu denetmenlerin branş uzmanı denetmen olmaması konusunda hemfikir oldukları söylenebilir.

Tablo 72. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Mezuniyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Mez.	N=33	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	Lisans	29	2,76	1,30	-0,71	31	0,482
		Y. Lisans	4	3,25	1,26			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Lisans	29	3,45	0,99	-0,10	31	0,922
		Y. Lisans	4	3,50	1,00			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Lisans	29	2,59	1,09	0,59	31	0,562
		Y. Lisans	4	2,25	0,96			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Lisans	29	2,66	0,94	-0,18	31	0,856
		Y. Lisans	4	2,75	1,26			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Evet	29	2,21	1,05	0,37	31	0,717
		Hayır	4	2,00	1,15			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Lisans	29	2,97	1,21	0,35	31	0,730
		Y. Lisans	4	2,75	0,50			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Lisans	29	3,00	1,07	-0,86	31	0,397
		Y. Lisans	4	3,50	1,29			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Lisans	29	3,10	1,18	0,17	31	0,867
		Y. Lisans	4	3,00	0,82			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Lisans	29	2,62	1,21	0,19	31	0,854
		Y. Lisans	4	2,50	1,29			
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	Lisans	29	2,55	1,27	0,44	31	0,665
		Y. Lisans	4	2,25	1,50			
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	Evet	29	2,93	1,25	1,00	31	0,325
		Hayır	4	2,25	1,50			
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	Lisans	29	2,62	1,21	0,19	31	0,854
		Y. Lisans	4	2,50	1,29			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	Lisans	29	2,59	1,09	-0,29	31	0,777
		Y. Lisans	4	2,75	0,96			
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	Lisans	29	3,00	1,22	1,17	31	0,251
		Y. Lisans	4	2,25	0,96			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	Lisans	29	2,72	1,16	1,17	31	0,251
		Y. Lisans	4	2,00	1,15			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Lisans	29	2,38	1,05	1,58	31	0,125
		Y. Lisans	4	1,50	1,00			

$p < .05$

Denetmenlerin yaşlarının, onların ‘Denetim Genel’ bölümünde yer alan ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılaşma kaynağı olup olmadığına ANOVA ve non-parametrik Kruskal-Wallis H (Md35, Md39, Md41 ve Md46 için) testleri ile bakılmış ve üç ifade için anlamlı fark bulunmuştur (bkz. Tablo 73. ve Tablo 74.).

Denetmenlerin yaşları ne olursa olsun görüş birliğine vardıkları sorun; branş uzmanı denetmen olmamasıdır.

Tablo 73. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan ANOVA ve LSD testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Yaş	N=33	\bar{X}	ss	ANOVA		LSD testi
						F	p	
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	31-40 Yaş (1)	8	3,25	0,89	6,22	0,006*	2-3
		41-50 Yaş (2)	12	2,92	1,00			
		51-60 Yaş (3)	13	4,08	0,64			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	31-40 Yaş (1)	8	2,88	0,83	1,29	0,289	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,17	1,19			
		51-60 Yaş (3)	13	2,69	1,03			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,63	0,74	3,57	0,044*	2-3
		41-50 Yaş (2)	12	2,25	0,97			
		51-60 Yaş (3)	13	3,08	0,95			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	31-40 Yaş (1)	8	2,38	0,74	2,15	0,134	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,83	1,27			
		51-60 Yaş (3)	13	3,38	1,12			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,88	0,99	3,65	0,037*	3-1,2
		41-50 Yaş (2)	12	2,67	1,23			
		51-60 Yaş (3)	13	3,62	0,96			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,13	0,83	1,90	0,167	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,42	1,31			
		51-60 Yaş (3)	13	3,08	1,19			
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretime ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	31-40 Yaş (1)	8	1,88	0,83	1,38	0,268	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,67	1,44			
		51-60 Yaş (3)	13	2,77	1,30			
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	31-40 Yaş (1)	8	2,88	0,99	0,81	0,455	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,50	1,31			
		51-60 Yaş (3)	13	3,15	1,41			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	31-40 Yaş (1)	8	2,25	0,46	0,61	0,549	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,67	1,23			
		51-60 Yaş (3)	13	2,77	1,17			
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	31-40 Yaş (1)	8	2,38	0,92	1,03	0,368	-
		41-50 Yaş (2)	12	3,08	1,44			
		51-60 Yaş (3)	13	3,08	1,12			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	31-40 Yaş (1)	8	2,13	0,83	1,87	0,172	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,50	1,17			
		51-60 Yaş (3)	13	3,08	1,26			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	31-40 Yaş (1)	8	1,75	0,89	2,17	0,132	-
		41-50 Yaş (2)	12	2,17	1,27			
		51-60 Yaş (3)	13	2,69	0,85			

$p < .05$

Tablo 73.’den da görülebileceği üzere denetmenlerin yaş grupları arasında Md36 (“Branş uzmanı müfettiş olmaması”, $F=6,22$ ve $p=0,006$), Md38 (“Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması”, $F=3,57$ ve $p=0,044$) ve Md42 (“Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması”, $F=3,65$ ve $p=0,037$) ifadeleri bakımından anlamlı fark bulunmuştur. Hangi yaş grupları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğunu bulmak üzere post-hoc LSD testi yapılmıştır (Tablo 73., en sağ sütun). “Branş uzmanı müfettiş olmaması” ifadesine 41–50 yaş grubunda bulunan denetmenler diğer yaş gruplarında bulunan denetmenlere göre daha az katılmaktadır ($\bar{X}_{31-40 \text{ yaş}}=3,25$, $\bar{X}_{41-50 \text{ yaş}}=2,92$ ve $\bar{X}_{51-60 \text{ yaş}}=4,08$). “Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması” ifadesine 41–50 yaş grubunda bulunan denetmenler 51–60 yaş grubunda bulunan denetmenlere göre daha az katılmaktadır ($\bar{X}_{41-50 \text{ yaş}}=2,25$ ve $\bar{X}_{51-60 \text{ yaş}}=3,08$) ve son olarak, “Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması” ifadesine 51–60 yaş grubunda bulunan denetmenler diğer iki yaş grubunda bulunan denetmenlere göre daha yüksek puanla katılmaktadır ($\bar{X}_{31-40 \text{ yaş}}=2,88$, $\bar{X}_{41-50 \text{ yaş}}=2,67$ ve $\bar{X}_{51-60 \text{ yaş}}=3,62$).

Tablo 74. Denetmenlerin, anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddelerine verdikleri puanlarının ‘Yaş’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Yaş	N=33	Sıra Ort.	sd	Kruskal-Wallis		Anlamlı Fark
						X ²	p	
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	31-40 Yaş (1)	8	12,31	2	4,19	0,123	-
		41-50 Yaş (2)	12	16,13				
		51-60 Yaş (3)	13	20,69				
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	31-40 Yaş (1)	8	15,94	2	1,01	0,603	-
		41-50 Yaş (2)	12	15,54				
		51-60 Yaş (3)	13	19,00				
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	31-40 Yaş (1)	8	15,50	2	0,69	0,708	-
		41-50 Yaş (2)	12	16,29				
		51-60 Yaş (3)	13	18,58				
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	31-40 Yaş (1)	8	15,00	2	0,67	0,714	-
		41-50 Yaş (2)	12	16,83				
		51-60 Yaş (3)	13	18,38				

$p < .05$

4.3. Yabancı Dil Öğretmenleri İle İlköğretim Müfettişlerinin Denetim Anketi Maddelerine Verdikleri Puanlara İlişkin Analizler

Araştırmanın bu bölümünde yabancı dil öğretmenleri ile onları denetlemekle görevli ilköğretim müfettişlerinin denetim anketi maddelerine verdikleri puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı araştırılmıştır.

Analizler yapılırken; örneklem gruplarını oluşturan yabancı dil öğretmenleri ve ilköğretim müfettişlerinin denetim anketi alt bölümlerinde yer alan maddelere göre normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiş, istatistikî analizlere bundan sonra devam edilmiştir. Normallik dağılımını test etmek üzere Kolmogorov-Smirnov testi ve sonra da dağılımın homojenliğini araştırmak üzere Levene's testi yapılmıştır. Değişkenlerin normal dağılım gösterdiği durumda bağımsız grup t testi, dağılımın normal olmadığı durumda non-parametrik Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

Analizler araştırmanın amaçlarına uygun olacak şekilde tablolatırılmış ve gerekli açıklamalar ile öğretmenlerin denetim anketi alt bölümleri sırasına göre verilmiştir.

Denetim öncesi bölümü ifadelerini değerlendirmelerinde öğretmen ve denetmenler arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına baktığımızda Md2 (“Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması”, $Z=-4,31$ ve $p<0,001$) ve Md3 (“Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması”, $t=-3,98$ ve $p<0,001$) için istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu görüyoruz (Tablo 84. ve Tablo 85.).

“Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması” ifadesini denetmenler öğretmenlere göre yeterli bulmaktadırlar (Sıra Ortalaması Öğretmen=47,11 ve Sıra Ortalaması Denetmen=75,08). Denetlemeleri yapanların denetmenler olduğu düşünülürse, onların bu ifadeye yüksek puan vermeleri anlaşılır olacaktır. “Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması” ifadesi için ise yine denetmenler öğretmenlere göre daha yüksek puanlamada bulunmuşlardır (\bar{X} Öğretmen=2,13 ve

$\bar{X}_{\text{Denetmen}}=3,24$). Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanmasını denetmenler öğretmenlere göre daha yeterli bulmaktadırlar.

- ‘Denetim zamanının önceden bildirilmesi’ sorunu denetmen ve öğretmenler tarafından ‘bazen’ düzeyinde algılanmaktadır. Taymaz’a(2002) göre denetim için derslere ne zaman girileceği öğretmenlere önceden duyurulmalıdır. Ders denetimi kontrolden öte rehberlik gerektirir. Öğretmeni habersizce yakalama görüşü eğitim anlayışı ile bağdaştırılamaz. Denetmenlerin böyle bir anlayışla denetim zamanını önceden bildirmekten ziyade grupla denetim sürecinin planlanmasındaki eksikliklerin uygulama aksaklığı yorumu yapılabilir.
- ‘Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması’ sorunu denetmenler tarafından ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılanırken öğretmenler tarafından ‘nadiren’ düzeyinde algılanmaktadır. Taymaz’ a(2002)göre ders denetiminden önce denetmen dersine gireceği öğretmenle görüşmeli, birbirlerini tanımalı, amaç birliğine ulaşmalı, beklentiler açıklanmalıdır. Denetmenlerin öğretmenin hangi dersine gireceğini, hangi konunun işleneceğini bilmeden çat kapı gerçekleştirdiği denetimin profesyonel ve çağdaş olmaktan uzak olduğu yorumu yapılabilir. Ayrıca öğretmenin algı dayanağının denetmen tarafından bilinmesi önemlidir. Denetmen öğretmenin algı dayanağını bildiği ölçüde, onunla daha sağlıklı iletişim kurma ve daha etkili performans sergilemesinde yardım etme şansına sahip olur(Aydın, 1993:33).
- ‘Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması’ sorunu denetmenler tarafından ‘bazen’ düzeyinde algılanmakta iken öğretmenler tarafından ‘nadiren’ düzeyinde algılanmaktadır. Planlama sürecinde uygulamada yer alacak etkinlikler öğretmen ve denetmen tarafından birlikte kararlaştırılır, çalışma denenceleri saptanır. Sınıf içi etkinlikleri bir anlamda bu denencelerin sınanması olmaktadır(Aydın, 1993:33). Denetmenlerin öğretmenleri sürece dahil etmelerini sürece katılan öğretmende de gelişme isteği yaratacağı, denetime olumlu bakış açıları geliştirebileceği, denetimin etkinliğini arttıracacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 75. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesi)	Görev	N=110	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md1	Denetim zamanın önceden bildirilmesi	Öğretmen	77	2,78	1,38	-0,87	108	0,387
		Müfettiş	33	3,03	1,40			
Md3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	Öğretmen	77	2,13	1,38	-3,98	108	0,000*
		Müfettiş	33	3,24	1,25			

$p < .05$

Tablo 76. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Öncesi’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Öncesinde)	Görev	N=110	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	Öğretmen	77	47,11	-4,31	0,000*
		Müfettiş	33	75,08		

$p < .05$

Öğretmen ve denetmenlerin anketin denetim esnasında bölümünde yer alan ifadeleri değerlendirmelerinde bir farklılık olup olmadığı t test ve non-parametrik Mann-Whitney U (Md8, Md10, Md11, Md17, Md23 ve Md24 için) testi ile araştırılmış ve sonuçları aşağıda Tablo 77. ve Tablo 78.’de verilmiştir.

Tablo 77. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Görev	N=110	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	Öğretmen	77	2,88	1,49	-1,72	108	0,089
		Müfettiş	33	3,42	1,58			
Md5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	Öğretmen	77	3,56	1,15	4,29	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,52	1,20			
Md6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	Öğretmen	77	2,35	1,23	-2,49	108	0,014*
		Müfettiş	33	2,97	1,10			
Md7	Derse hazırlıksız girilmesi	Öğretmen	77	1,92	1,17	-3,13	108	0,002*
		Müfettiş	33	2,67	1,08			

Tablo 77 Devamı

Md9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	Öğretmen	77	1,94	1,12	-2,89	108	0,005*
		Müfettiş	33	2,58	0,94			
Md12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	Öğretmen	77	2,71	1,12	-2,17	108	0,032*
		Müfettiş	33	3,21	1,05			
Md13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	Öğretmen	77	2,13	1,04	-5,06	108	0,000*
		Müfettiş	33	3,21	0,99			
Md14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	Öğretmen	77	2,32	1,17	-2,64	108	0,009*
		Müfettiş	33	2,94	0,97			
Md15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	Öğretmen	77	1,99	1,03	-4,92	108	0,000*
		Müfettiş	33	3,03	0,98			
Md16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması	Öğretmen	77	2,79	1,20	0,02	108	0,986
		Müfettiş	33	2,79	1,14			
Md18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması	Öğretmen	77	2,31	1,16	-3,64	108	0,000*
		Müfettiş	33	3,15	0,97			
Md19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	Öğretmen	77	1,70	0,95	-5,01	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,73	1,07			
Md20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	Öğretmen	77	3,04	1,26	1,56	108	0,122
		Müfettiş	33	2,64	1,19			
Md21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	Öğretmen	77	3,97	1,15	4,00	108	0,000*
		Müfettiş	33	3,00	1,22			
Md22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	Öğretmen	77	3,27	1,11	3,30	108	0,001*
		Müfettiş	33	2,55	0,94			
Md25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	Öğretmen	77	3,21	1,15	3,72	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,27	1,33			

$p < .05$

Tablo 78. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Esnasında’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Esnasında)	Görev	N=110	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md8	Özel alan bilgisinin eksikliği	Öğretmen	77	51,39	-2,15	0,032*
		Müfettiş	33	65,09		
Md10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi	Öğretmen	77	57,14	-0,85	0,398
		Müfettiş	33	51,67		
Md11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	Öğretmen	77	52,44	-1,59	0,111
		Müfettiş	33	62,65		
Md17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması	Öğretmen	77	45,69	-5,13	0,000*
		Müfettiş	33	78,39		
Md23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	Öğretmen	77	64,45	-4,63	0,000*
		Müfettiş	33	34,61		
Md24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	Öğretmen	77	63,01	-3,94	0,000*
		Müfettiş	33	37,98		

$p < .05$

Denetim esnasında bölümündeki ifadelerden Md5, Md6, Md7, Md8, Md9, Md12, Md13, Md14, Md15, Md17, Md18, Md19, Md21, Md22, Md23, Md24 ve Md25 için öğretmenlerle denetmenlerin algılamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (Tablo 77 . ve Tablo 78.).

- ‘Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi’ sorununu denetmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Aslında denetmenlerin sınıfa öğretmenle birlikte girmek istediği, dersin akışını bozmak istemediği ancak grupla denetim esnasında grup başkanının kimin hangi sınıfta denetim yapacağını önceden planlamaması gibi nedenlerle bu sorunu daha yüksek düzeyde algılıyor oldukları yorumu yapılabilir.
- ‘Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Ders denetimi esnasında denetmenlerin evrak incelemesinin nedenleri; denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması ve denetmen sayısının yetersizliği dolayısı ile denetmenlerin iş yükünün çok olması olabilir. Öğretmenlerin bu sorunu daha yüksek düzeyde algılıyor olmalarının nedenleri; denetmenin not alması, kağıtları incelemesi esnasında öğrencilerin dikkatinin dağılması ile ilgi ve merak uyandırmanın yanı sıra kuşku ortamı oluşturması olabilir.
- ‘Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenler bu sorunu daha yüksek düzeyde algılamaktadır. Bu sorunun nedeninin; öğretmenlerin kayıtları unutması, işin önemine inanmaması ile ilişkili olduğu yorumu yapılabilir.
- ‘Derse hazırlıksız girilmesi’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Hastalık, geç kalma vb. durumlar bu soruna sebebiyet verebilir. Denetim esnasında sınıfta bir başkası tarafından gözleniyor olmanın verdiği rahatsızlıkla, heyecanla,

endişeyle, baskı duygusuyla denetmenler tarafından derse hazırlıksız girdiklerini düşündürecek şekilde davranmış olabilecekleri söylenebilir.

- ‘Özel alan bilgisinin eksikliği’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Bu sorunu denetmenlerin daha yüksek düzeyde algılamaları, beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. İlköğretim müfredat konuları basitten karmaşığa ilerleyen, temel yabancı dil ifadelerinden, akılda kalıcı kısa kalıplardan oluşan öğrenciye yabancı bir dil öğrenme merakı ile isteği uyandırma amaçlı, öğretmenin yol gösterici, yardımcı olduğu öğrenci merkezli bir programdır. Öğretim teknikleri düz anlatıma dayalı, oyun ağırlıklı, eğlenirken öğrenme boyutu olması gereken yabancı dil öğretiminin amaçlarına ulaşması için denetmenlerin öğretmenlere işbaşında yardımda bulunmak adına gereken rehberliği kurs veya seminerler düzenleyerek sağlamalarının yararlı olabileceği söylenebilir.
- ‘Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde yaşarken öğretmenler de ‘nadiren’ düzeyinde algılamakta ve bu konuda görüş birliği sergilemektedirler. Yabancı dil öğretmenliğine atamalarda eğitim fakültesi veya pedagojik formasyon şartının getirilmesi, kamu personeli seçme sınavının eğitim bilimleri bölümünün sınav sonucuna ağırlıklı etki etmesiyle öğretmenlerin bu alandaki yeterlik düzeylerinin yükseldiği yorumlanabilir.
- ‘Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenlerin branş uzmanı olmamalarının, bu konuda hizmet içi eğitim almamış olmalarının nedenler arasında olabileceği söylenebilir.

- ‘Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenler için; okullarda bu teknolojilerin mevcut olmaması veya mevcut teknolojileri nasıl kullanacaklarını bilmemeleri gibi nedenler etken olabilir. Ancak denetmenlerin de bu eksiklik olarak gördükleri soruna dair öğretmenlere gerekli mesleki yardım ve rehberlik çalışmalarına ağırlık vermeleri gerektiği yorumu yapılabilir.
- ‘Yeterli araç-gereç kullanılmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler de ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenlerin bu konuda işbaşında yetiştirilmesi gerektiği ve denetmenlerin de araç gereç kullanımı ile ilgili bir seminer hazırlamalarına ihtiyaç olduğu yorumlanabilir
- ‘Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Yabancı dil öğretim tekniklerine eğitim fakültelerinde daha ağırlık verilmesi, denetmenlere ve öğretmenlere bu konuda bir kurs düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.
- ‘Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenlerin öğretmenlere yıllık planlar ve ünite planları hususunda yol göstermeleri gerektiği söylenebilir.
- ‘Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenler kendilerini yeterli bulmakta iken denetmenler tarafından yeterli görülmemekte oldukları söylenebilir.
- ‘Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması’ sorununu denetmenler ve öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Bu konudaki görüşlerini denetmenler bakanlığa bildirmeli kara verme konumundaki

bireyler de bu hususu dikkate almalıdır. Denetmenlerin ayrıca öğretmenlere müfredatı nasıl öğrenci seviyesine indirebilecekleri konusunda rehberlik ve işbaşında yetiştirme etkinlikleri yürütmeleri gerektiği yorumlanabilir.

- ‘Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenlerin bu hususta kendilerine dair güven algılarının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Denetmenler ise öğretmenlerle hemfikir değildir. Denetmenlerin ‘örnek ders verme yöntemi’ ile öğretmenlere yardımcı olması gerektiği söylenebilir.
- ‘Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının sağlanamaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Gözlem esnasında öğrencilerin her zamankinden farklı hissetmeleri ve davranışları, denetmenin yabancı biri olarak algılanmasına bağlı öğrenci tutum ve davranışlarını etkilemesinin bir sonucu olabilir. Denetmen gözlemlerinden yola çıkarak öğrencilerin katılımının sağlanamadığını düşünürken öğretmen aynı öğrencilerle doğal sınıf ikliminde farklı katılım davranışları gözlediği için bu maddeyi düşük düzeyde puanlamış olabilir.
- ‘Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘hiçbir zaman’ düzeyinde algılamaktadır. Yabancı dil öğretimini gerçekleştiren öğretmenlerin yabancı dil öğretiminin amaçlarından haberdar oldukları ve bu konuda kendilerine dair güven algılarının yüksek olduğu söylenebilir. Denetmenler ve öğretmenler arasındaki bu görüş ayrılığının mesleki işbirliğine içinde öğretimin etkililiğini artırmak için görüş alış-verişinde bulunmaları gereken iki grubun aralarındaki mesafeyi açığa vurmakta olduğu söylenebilir.
- ‘Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi’ sorununu denetmenler ve ‘öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde

algılamaktadır. Denetimin amaçları, türleri, gerekliliği konularında denetmenlerin bilgilendirilmeleri gerektiği yorumlanabilir.

- ‘Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Konu alanı uzmanı olmadan sınıf içi etkinlikleri gözleme, analiz etme ve değerlendirmenin yeterli olması istenilen sonucun alınması beklenemez. Böyle olmasına karşın uygulamalar o yönde sürdürülmektedir (Aydın, 1993:33). Denetmenlerin yabancı dil konusunda hizmet içi eğitim almaları gerekmektedir.
- ‘Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Taymaz’a (2002)göre; denetimin etkililiği, oluşturulan ve devam ettirilen etkileşim ile doğrudan ilgilidir. Oluşturulan etkileşim yardım edicilik ruhunu ve güvenliğini artırır, paylaşım ve birleştirme süreci sürekli ve tutarlı olur. Bu da ancak denetmen ve öğretmenin karşılıklı olarak anlaşabilmelerine, aralarında etkili bir iletişim ve denetim konularında sürekli bir etkileşim yolu ile sağlanabilir. Denetmenlerin iletişim hususunda bir seminer almalarının denetim süreci açısından faydalı olacağını söylemek mümkündür.
- ‘Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Aydın’a(1993) göre denetmenlerin işgöreni yani öğretmenleri güdülemek gibi rolleri vardır. Bu rolü gerçekleştirirken de hiçbir maliyeti olmayan sözel tepkiler kullanılabilir. Öğretmenin doğru yaptığı işlerin ve eğitime katkılarının denetmen tarafından ifade edilmesi öğretmenlere olumlu dönüt sağlar ve takdir edilme bildirilmiş olur. Denetmenlerin güdüleme hususunda özenli davranmaları gerektiği yorumlanabilir.

- ‘Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme’ sorununu denetmenler ‘hiçbir zaman’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenlerin bu konuda kendilerine olan güvenlerinin yüksek olduğunu söylemek mümkündür.
- ‘Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde yaşarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Aydın(1993); programda belirtilen hedefler, bu hedefler doğrultusunda düzenlenen etkinlikler, süreçte kilit rol oynayan öğretmenin geçmiş deneyimleri, sahip olduğu tutum ve davranışlar, öğrenciler, okulun örgüt yapısı ve iklimi, okulun sürekli etkileşim içinde bulunduğu sosyal ve kültürel çevre ile tüm yönetim politikası gibi durumlar denetimde dikkate alınması gereken durumlardır. Başar(2000) bu konuda farklı koşullarda çalışan insanlardan aynı sonucu beklemenin yanlış olduğunu belirtmiştir. Denetmenlerin denetimlerinde bu hususa özen göstermeleri gerektiği yorumlanabilir.

Öğretmen ve denetmenlerin anketin denetim sonrasında bölümü ifadelerini algılamalarında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını araştırmak üzere t testi ve non-parametrik Mann-Whitney U testleri yapılmış, sonuçları aşağıda, Tablo 88.’de özetlenmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi öğretmenlerle denetmenler bir madde hariç (Md 29, “Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi”) tüm diğer ifadelerde farklı algılama düzeylerine sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu bölümdeki ifadelerin olumsuz yüklü cümleler olduğu da hatırlanarak, öğretmenlerin farklılık olan tüm ifadelerde denetmenlere göre daha düşük puanlar verdikleri görülmektedir.

- ‘Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Taymaz’a(2002) göre denetimde rehberlik, çalışmalarla amaçlara ulaşılması, çevrenin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması ve uyumun sağlanması, ders dışı etkinliklerinin ve eğitsel kol çalışmalarının başarılı olmasında önemli rol

oyun. Öğretmenlerin yukarıda belirtilen alanlarda sıkıntı yaşamakta oldukları yorumu yapılabilir.

- ‘Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Oysa denetmen rehberlik ve yardım sürecinde davranışlarına ayrı bir özen göstermeli ki bu ilişkide etkilenme durumunda olan bireyin içinde bulunduğu psikolojik durumu gözetmelidir (Taymaz, 2002:94). Ancak denetmenlerin rehberliğe gereken önemi vermedikleri, öğretmenlerin psikolojik durumunu göz ardı ettikleri yorumu yapılabilir.
- ‘Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenlerin gerçekleştirilen mesleki yardımı yeterli bulmadıkları yorumu yapılabilir.
- ‘Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Ders denetimi sonunda öğretmenle görüşülmemesi denetim etkinliklerinin işlevini azaltabilir. Sonuçların öğretmenle paylaşılmaması, olumlu yanların vurgulanmaması, geliştirilmesi gereken alanların planlanmaması, yetersizliklerin saptanmasında denetmenlerin öğretmenlerle görüş alış-verişinde bulunmaması yorumu yapılabilir.
- ‘Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenlerin dönüt vermeyi ihmal etmesi, süreçte öğretmenle işbirliğinden kaçınmaları, iş yükünün çokluğu ve vakit sıkıntısı sebepleri ile öğretmenlerin bu sorunu daha yüksek düzeyde algıladıkları söylenebilir.

- ‘Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Zümre öğretmenler toplantısı düzenleme denetmene birey ismi vermeden öğretim süreci ile ilgili çeşitli konularda eleştiri yapma ve iletişim etkileşimini artırma olanağı sunar (Taymaz,2002:166). Denetmenlerin bu olanağı kullanma sıklıklarının düşük düzeyde olduğu söylenebilir.
- ‘Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmen ve öğretmenin farklı branştan olmaları, bütün branşlar için aynı gözlem formunun kullanılması, denetmenlerin yönetici görüşlerinin etkisinde kalması gibi nedenlerin öğretmeni bu şekilde düşünmeye sevk ettiği söylenebilir.
- ‘Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmen denetim öncesi yöneticiden öğretmen hakkında bilgi almalıdır. Yöneticinin dolduracağı gözlem ve kanaat formu denetmeni bağlamaz, ancak kendisine yardımcı olur (Taymaz, 2002:163). Öğretmenlerin yönetici denetmen işbirliğine dayanan bu eylemi pek de olumlu algılamadığı yorumu yapılabilir.
- ‘Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Bu sorunun demokratiklik ilkesinin ihlali, etkileşimin kaynağı iletişimin sağlıklı olması, sürece katılanlara denetimle ilgili söz hakkı verilmemesi dolayısı ile denetimin çağdaş ve başarılı bir biçimde gerçekleştirilememesine neden olabileceği yorumu yapılabilir.

Tablo 79. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Sonrasında’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Sonrasında)	Görev	N=110	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	Öğretmen	77	3,21	1,13	4,03	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,21	1,32			
Md27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	Öğretmen	77	3,43	1,07	4,06	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,48	1,23			
Md28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	Öğretmen	77	3,96	1,13	6,21	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,48	1,18			
Md29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	Öğretmen	77	2,62	1,33	1,29	108	0,200
		Müfettiş	33	2,27	1,26			
Md30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	Öğretmen	77	3,12	1,31	2,24	108	0,027*
		Müfettiş	33	2,52	1,25			
Md31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	Öğretmen	77	3,18	1,40	2,42	108	0,017*
		Müfettiş	33	2,48	1,35			
Md32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme yapılmaması	Öğretmen	77	3,16	1,11	3,93	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,21	1,24			
Md33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	Öğretmen	77	3,01	1,28	3,15	108	0,002*
		Müfettiş	33	2,18	1,24			
Md34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmalarını üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	Öğretmen	77	3,08	1,27	2,45	108	0,016*
		Müfettiş	33	2,42	1,30			

$p < .05$

Son olarak Tablo 80. ve Tablo 81.’de öğretmen ve denetmenler denetim genel bölümünde yer alan ifadeler konusunda farklı algılamalara sahip olup olmadıkları araştırılmıştır. Denetim genel bölümü ifadelerinden Md36, Md37, Md38, Md39, Md43, Md44, Md45, md46, Md47, Md48 ve Md49 için öğretmen ve denetmenlerin algılamalarında anlamlı bir farklılaşma varken, Md35, Md40, Md41, Md42 ve Md50’deki ifadeler için anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır.

- ‘Müfettiş sayısındaki yetersizlik’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamakta öğretmenler de ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Sayısal orandan ziyade Aydın’ın(1993) da belirttiği gibi esas sorun denetmen ve öğretmenin

aynı eğitim düzeyine sahip olmaları olabilir. Öğretmen ile denk bir eğitime sahip bir denetmenden öğretmene mesleksel rehberlik yapmasını, eğitim liderliği rolünü oynamasını beklemek yerine ancak kontrol görevini yapması beklenebilir ki uygulamada yapılanda budur. Bu konuda bakanlık boyutunda gereken iyileştirmelerin yapılması gerektiği yorumu yapılabilir.

- ‘Branş uzmanı müfettiş olmaması’ sorununu denetmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘her zaman’ düzeyinde algılamaktadır. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçiş süreci ile ilköğretim denetmenleri ilköğretim bünyesinde görev yapmakta olan branş öğretmenlerini de denetlemeye başlamıştır. 1997 yılındaki yasal değişiklikle ilköğretim 4.ve 5.sınıflarda da yabancı dil öğretimine başlanmıştır. Bu yasal değişiklikleri takiben denetmen atamalarında sistem değiştirilmediği ve il teftiş kurulunda branş denetmeni olmadığı için öğretmenler bu sorunu daha yüksek düzeyde algılıyor olabilir.
- ‘Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetlenecek öğretmen sayısının fazla olması nedeniyle her öğretmene yılda bir kez ulaşmayı denetmenler yeterli algılıyor olabilir. Öğretmenler ise yılda bir kez denetim görmeyi yetersiz algılıyor olabilir. Öğretmenlerin denetmenlerle daha sık görüş alış-verişinde bulunma ve mesleki alanlarda denetmen rehberliği beklentisinin daha yüksek düzeyde olduğu yorumu yapılabilir.
- ‘Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Aydın(1993) istedik sonuçların elde edilmesinin, çabaya katılan bireylerin tümünün istekle ve etkili bir biçimde çalışmalarına bağlı olduğu görüşü çağdaş denetimin ilkelerindedir. Öğretmenlere göre denetmenlerin etkinliklerini gerçekleştirirken bu ilkeyi daha fazla göz önüne almaları gerektiği yorumu yapılabilir.

- ‘Denetim sürecinin demokratik olmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Başar’ a(2000) göre denetmen demokratik bir eğitim lideri olmalı, yetkiden çok etkiyi, özendirmeyi, ödülü, işbirliğini, katılmayı kullanmalı ve demokratik denetim sürecinin oluşmasına katkı sağlamalıdır. Öğretmenlerin demokratiklik beklentisinin de katılım, işbirliği gibi konular ağırlıklı olarak yüksek düzeyde olduğu yorumlanabilir.
- ‘Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Değerlendirme sonucu alınan kararların uygulanmasının incelenmesi ve mümkün olduğunca aynı denetmen tarafından takip edilmesi bir gerekliliktir. Durum saptama, değerlendirme, geliştirme ve düzeltme çemberinin denetimde amacına hizmet etmesi için izlemenin daha etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi gerektiği yorumu yapılabilir.
- ‘Öğretmenin teftiş soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenlerin denetim görevlerine ilaveten soruşturma işlerine de bakması, otokratik liderlik rolünü oynamaları, ilköğretim öğretmenlerinin ikinci sicil amiri konumunda bulunmaları öğretmenlerin denetime soğuk bakma, işbirliğinden kaçınma davranışlarının nedenleri arasında sayılabilir. Denetmenlerin denetleyen konumunda; öğretmenlerin ise denetlenen konumunda olmaları da denetmen algılarında etkili olabilir.
- ‘Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Taymaz’a(2002) göre ders denetiminde kullanılan gözlem formu öğretmenlerin dersane içinde yaptıkları öğretimle ilgili gözlem sonuçlarının aynı ölçütlere göre ve sistemli

bir şekilde yazılması ve değerlendirilme yapılması için hazırlanılır ve kullanılır. Ancak gözlem formları dört davranış toplam 10 puandan oluşan A bölümü, dokuz davranış 70 puandan oluşan B bölümü, yedi davranış 20 puandan oluşan C bölümü ile toplam 100 puandır. Her bir davranışın tam puan karşılığı belirtilmediği için objektifliği engeller bir nitelik taşımaktadır. Her branş için ayrı gözlem formlarının oluşturulmasının denetimi amacına ulaştırmada daha etkili olabileceği söylenebilir.

- ‘Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Taymaz’a(2002) göre denetmen, öğretmenin öğretim yapma ve ders vermedeki başarısını değerlendirmenin yanı sıra öğretmenin eksikliklerini giderme, yeteneklerini geliştirme, mesleğe ve çevreye uyumunu sağlama, yenilik ve değişikliklerine de önem verir. Bireyin kendini, başkalarını, örgütü geliştirme çabaları yarar, büyüme ve sürdürme olanakları sağlar. Performans gelişimi için birey ve örgüte ilişkin gereksinimlerin uzlaştırılması, kaynakların geliştirilmesi, sorumluluk çatışmalarının en aza indirilmesi, gelişim çabalarının desteklenmesi gerekir (Başar, 2000:15). Öğretmenlerin gelişim isteklerinin ve çabalarının desteklenmesi eğitimin desteklenmesidir. Öğretmenlerin denetmenler tarafından desteklenme beklentilerinin yüksek düzeyde olduğu yorumu yapılabilir.
- ‘Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmen algılarına denetimin çoğunlukla amacına hizmet etmediği yorumu yapılabilir.
- ‘Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algıırken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Taymaz’a(2002) göre bireyin gösterdiği bir davranışın beğenilmesi, takdir

edilmesi bu nedenle ödüllendirilmesi, terfi veya ikramiyeye esas oluşturması bireyi olumlu yönde etkiler ve bu tür davranışları tekrarlamaya isteklendirmiş olur. Öğretmenlerin isteklendirilme beklentilerinin gerçekleşme düzeyinin düşük olduğu yorumu yapılabilir.

- ‘Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Aydın’a (1993)göre etkili bir etkileşim için iletişim zorunludur. İletişim yeteneğinin geliştirilmesinde birlikte çalışma önemli bir yoldur. Etkileşim için iletişim hususunda öğretmen beklentilerinin karşılanmasında denetmenlerin iletişim becerilerinin düşük düzeyde gerçekleştiği yorumu yapılabilir. Denetmenlerin bu hususta hizmet içi eğitim gereksinimleri olabileceği söylenebilir.
- ‘Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenlerin farklı branş denetmenlerini süreci ve kendilerini geliştirmede yardımcı olarak algılamadıkları yorumu yapılabilir. Sürecin geliştirilmesinde her denetim etkinliğinde farklı bir denetmenin denetim uygulamasını gerçekleştirmesinin de öğretmenlerin bu sorunu daha sık yaşamalarında etkisi olabileceğini söylemek mümkündür.
- ‘Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algılarken öğretmenler ‘çoğunlukla’ düzeyinde algılamaktadır. Öğretmenlerin bu şekilde algılamalarında denetmenlerin olumsuz eleştirilerinin, hoşnutsuz tutum ve davranışlarının etkileri olabileceği yorumu yapılabilir.
- ‘Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması’ sorununu denetmenler ‘bazen’ düzeyinde algılarken öğretmenler de ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenlerin vakit sıkıntısı yaşamaları, grup başkanlarının denetim planlamasındaki

eksiklikler, denetmenin öğretmenleri sürece dâhil etmek istememesi gibi sebeplerin bu sorunun yaşanmasında etkili olabileceği söylenebilir. Bu durumda öğretmenlerin denetim süreci dışında bırakılmış, denetime karşı soğuk hissetmesi sonuçlarıyla karşılaşılabılır.

- ‘Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması’ sorununu denetmenler ‘nadiren’ düzeyinde algılamakta öğretmenler ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır.

Tablo 80. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan t testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Görev	N=110	\bar{X}	ss	t-test		
						t	sd	p
Md35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	Öğretmen	77	2,73	1,36	-0,33	108	0,745
		Müfettiş	33	2,82	1,29			
Md36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	Öğretmen	77	4,21	1,20	3,19	108	0,002*
		Müfettiş	33	3,45	0,97			
Md37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	Öğretmen	77	3,52	1,31	3,76	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,55	1,06			
Md38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	Öğretmen	77	3,56	1,06	4,17	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,67	0,96			
Md39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	Öğretmen	77	3,17	1,21	4,08	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,18	1,04			
Md40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	Öğretmen	77	3,35	1,16	1,72	108	0,089
		Müfettiş	33	2,94	1,14			
Md41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	Öğretmen	77	2,87	1,14	-0,81	108	0,417
		Müfettiş	33	3,06	1,09			
Md42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	Öğretmen	77	3,49	1,13	1,71	108	0,090
		Müfettiş	33	3,09	1,13			
Md43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	Öğretmen	77	3,43	0,99	3,74	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,61	1,20			
Md44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	Öğretmen	77	3,42	1,10	3,74	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,52	1,28			
Md47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	Öğretmen	77	3,52	1,02	4,25	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,61	1,06			
Md48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	Öğretmen	77	3,87	1,09	4,09	108	0,000*
		Müfettiş	33	2,91	1,21			
Md49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	Öğretmen	77	3,27	1,13	2,68	108	0,009*
		Müfettiş	33	2,64	1,17			
Md50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması	Öğretmen	77	2,66	1,11	1,71	108	0,090
		Müfettiş	33	2,27	1,07			

$p < .05$

Tablo 81. Yabancı dil öğretmenlerinin denetlenmesine ilişkin anketin ‘Denetim Genel’ bölümü maddeleri puanlarının öğretmen-denetmen değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları

Md. No	Faktörler (Denetim Genel)	Görev	N=110	Sıra Ort.	Mann-Whitney U	
					Z	p
Md45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	Öğretmen	77	60,32	-2,52	0,012*
		Müfettiş	33	44,24		
Md46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	Öğretmen	77	62,55	-3,69	0,000*
		Müfettiş	33	39,06		

$p < .05$

Yabancı dil öğretmenlerinin denetimlerinde karşılaşılan sorunlara dair ilköğretim müfettişleri ve yabancı dil öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada öğretmen ve denetmen görüşlerinin karşılaştırmalı analizine dayalı olarak ortaya çıkan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 82.’de Denetim sorunları anketi alt boyutları için, denetmen ve öğretmenlerin verdikleri puanlar arasındaki ilişkinin gücü Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi sonucu özetlenmiştir.

Tablo 82. Denetim sorunları anketinin alt boyutlarını değerlendirmede denetmen ve öğretmenlerin verdikleri puanlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek üzere yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi sonuçları

BOYUTLAR	Değişken	Parametre	
		r	p
Denetim Öncesi	Öğretmen	0,268	,000*
	Müfettiş		
Denetim Esnasında	Öğretmen	-0,763	,000*
	Müfettiş		
Denetim Sonrası	Öğretmen	-0,635	,000*
	Müfettiş		
Denetim Genel	Öğretmen	-0,607	,000*
	Müfettiş		

*Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır

<u>İlişkinin Gücü</u>	<u>(r)(+, -)</u>
Çok Zayıf	0,00–0,19
Zayıf	0,20–0,39
Orta	0,40–0,59
Güçlü	0,60–0,79
Çok Güçlü	0,80–1,00

Tablo 82. incelendiğinde;

- Denetim Öncesi boyutu için denetmen ve öğretmenlerin değerlendirmeleri arasındaki ilişkinin zayıf ve pozitif yönde olduğu görülmektedir ($p < ,01$ ve $r = 0,268$). Öğretmen ve denetmenlerin bu boyutu değerlendirmelerinde benzerlik olduğu söylenebilir, ancak bu ilişki güçlü değildir.
- Denetim Esnasında boyutu için öğretmen ve denetmenlerin algılamaları arasında güçlü, ancak ters yönde bir ilişki vardır ($p < ,01$ ve $r = -0,763$). Denetmenler bu boyutu ne kadar olumlu algılıyorsa, öğretmenler de ters yönde olumsuz algılamaktadırlar. Denetmenlerin bu boyut için yapılan çalışmalarını yeterli bulmalarına öğretmenlerin katılmadığı anlaşılmaktadır.
- Denetim Sonrası boyutu için yine ters yönde ancak güçlü bir ilişki olduğu görülmektedir ($p < ,01$ ve $r = -0,635$). Denetmenler bu boyutu olumlu bir yönde değerlendirirken, öğretmenler aksi yönde değerlendirmektedir.
- Denetim Genel boyutu için yine öğretmen ve denetmen algılarında güçlü, ancak ters yönde bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($p < ,01$ ve $r = -0,607$). Denetmenlerin bu boyutta yer alan maddelerdeki ifadelerle ilişkin görüşlere öğretmenlerin katılmadıkları anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak öğretmen ve denetmenlerin denetime ilişkin boyutları, değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Ancak dört alt boyuttan sadece Denetim Öncesi için öğretmen ve denetmenlerin algılamalarında bir benzerlik olduğu, diğer üç boyut için ise farklı değerlendirmelerde buldukları anlaşılmaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar göz önüne alınarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1 Sonuç

Yabancı dil öğretmenlerinin denetimlerinde karşılaşılan sorunlara dair ilköğretim müfettişleri ve yabancı dil öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada elde edilen sonuçlar kullanılan denetim anketinin alt boyutlarına ve bağımsız değişkenlere göre aşağıda özetlenmiştir.

5.1.1 Öğretmen Görüşlerinin Analizine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Sonuçlar

Araştırma sonucunda, ilköğretim okullarında görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin denetimde karşılaşılan sorunlara dair görüşleri belirlenmiştir ve elde edilen sonuçlar bağımsız değişkenlere göre özetlenmiştir.

5.1.1.1 Cinsiyet Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Bu değişkene göre öğretmen algıları arasında hiçbir boyutta fark gözlenmemiştir.

5.1.1.2 Yaş Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Yabancı dil öğretmenlerinin yaş değişkeni açısından denetim esnasında, denetim sonrasında ve denetim genel alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Denetim öncesi alt boyutunda 31-40 yaş grubu öğretmenler tarafından en düşük puanlanan madde ‘Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması’ dır. Denetim esnasında alt boyutunda ‘Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması’ maddesine 31-40 yaş grubu öğretmenler diğer gruplardan daha düşük düzeyde katılmaktadır. Denetim sonrasında alt boyutunda 31-40 yaş grubu öğretmenler ‘Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması’ maddesine diğer gruplardan daha düşük düzeyde katılmaktadır. Denetim genel alt boyutunda 31-40 yaş grubu öğretmenler ‘Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması’ ve ‘Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması’ maddelerine diğer gruplardan daha düşük puanlamada bulunurken, ‘Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması’ maddesine en yüksek düzeyde puanı 45 yaş ve üstü öğretmenler vermiştir.

5.1.1.3 Kıdem Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Yabancı dil öğretmenlerinin kıdem değişkeni açısından denetim öncesi, denetim sonrası ve denetim genel alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Ancak denetim esnasında alt boyutunda ‘Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması’, ‘Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılamaması’, ‘Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama’ maddeleri 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler tarafından diğer gruplardan daha yüksek düzeyde bir sorun olarak algılanmaktadır.

5.1.1.4 Mezuniyet Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Mezun oldukları okul değişkeni açısından bakıldığında yabancı dil öğretmenlerinin denetim öncesi alt boyutu hariç bütün boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Denetim esnasında alt boyutunda ‘Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde olması’ , açık öğretim fakültesi ve diğer grubu mezunları ile fen-edebiyat fakültesi ve eğitim fakültesi mezunları tarafından farklı düzeyde puanlanmıştır. ‘Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi’ maddesi açık öğretim fakültesi mezunları tarafından en yüksek düzeyde puanlanmıştır. Denetim sonrasında alt boyutunda ‘Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi’ fen-edebiyat fakültesi mezunları tarafından diğer gruplara göre en yüksek düzeyde puanlanmıştır.

5.1.1.5 Pedagojik Formasyon Alma Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Yabancı dil öğretmenlerinin pedagojik formasyon alma değişkeni açısından öğretmen algıları arasında hiçbir boyutta farklılaşma olmadığı gözlenmiştir.

5.1.1.6 Denetim Görme Sayısı Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Yabancı dil öğretmenlerinin denetim görme sayısı açısından denetim öncesi ve denetim esnasında alt boyutlarında farklılaşma gözlenirken denetim sonrasında ve denetim genel alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Denetim öncesi alt boyutunda 7 kez ve üzeri denetim gören öğretmenlerin daha yüksek puanlamada bulunduğu ve denetime dair algılarının daha olumlu olduğunu söylemek mümkündür. Denetim esnasında alt boyutunda hiç denetim görmemiş öğretmenlerin diğer gruplara oranla kendilerine olan güvenlerinin daha düşük düzeyde olduğu yorumu yapılabilir.

5.1.2 Denetmen Görüşlerinin Analizine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Sonuçlar

Araştırma sonucunda, ilköğretim müfettişlerinin yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri belirlenmiştir ve elde edilen sonuçlar bağımsız değişkenlere göre özetlenmiştir.

5.1.2.1 Branş Değişkenine İlişkin Sonuçlar

İlköğretim müfettişlerinin branş değişkeni açısından denetmen algıları arasında hiçbir alt boyutta istatistiksel açıdan anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

5.1.2.2 Kıdem Değişkenine İlişkin Sonuçlar

İlköğretim müfettişlerinin kıdem değişkeni açısından denetmen algıları arasında denetim esnasında, denetim sonrasında ve denetim genel alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark gözlenmiştir. Denetim esnasında alt boyutunda ‘Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği’ ve ‘Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması’ maddeleri 11-20 yıl kıdeme sahip denetmenler tarafından diğer gruplardan daha düşük düzeyde puanlanmıştır. Denetim sonrası alt boyutunda ‘Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması’ maddesi 11-20 yıl kıdeme sahip denetmenler tarafından en yüksek düzeyde puanlanırken 21 yıl ve üstü kıdeme sahip denetmenler tarafından en düşük düzeyde puanlanmıştır. Denetim genel alt boyutunda ‘Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması’ 11-20 yıl kıdeme sahip denetmenler tarafından en düşük düzeyde puanlanırken 21 yıl ve üstü kıdeme sahip denetmenler tarafından en yüksek düzeyde puanlanmıştır.

5.1.2.3 Mezuniyet Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Bu değişkene göre denetmen algıları arasında hiçbir alt boyutta istatistiksel açıdan anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

5.1.2.4 Yaş Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Denetim öncesinde ve denetim sonrasında alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Denetim esnasında alt boyutunda ‘Özel alan bilgisinin eksikliği’ maddesi 31-40 yaş grubu denetmenler tarafından en düşük, 41-50 yaş grubu denetmenler tarafından en yüksek düzeyde puanlanmıştır. ‘Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin bilinmemesi’ 51-60 yaş grubu denetmenler tarafından diğer gruplara göre daha yüksek düzeyde sorun olarak görülmektedir. Denetim genel alt boyutunda ‘Branş uzmanı müfettiş olmaması’, ‘Denetim sürecinin işbirliğine dayanmaması’, ‘Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması’ maddeleri 51-60 yaş grubu denetmenler tarafından diğer gruplara göre daha yüksek düzeyde sorun olarak görülmektedir.

5.1.3 Öğretmen ve Denetmen Görüşlerinin Karşılaştırmalı Analizine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Sonuçlar

Yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair öğretmen ve denetmen görüşlerinin karşılaştırılması, denetim sorunları anketinin alt boyutlarına göre aşağıda sırasıyla belirtilmiştir.

5.1.3.1 Denetim Öncesinde Alt Boyutuna İlişkin Sonuçlar

Denetim öncesinde alt boyutuna ilişkin denetmen ve öğretmen görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu görüşmüştür. Denetmenler ‘Denetim zamanının önceden bildirilmesini’ düşük düzeyde puanlarken öğretmenler aynı maddeye bu alt boyutta en yüksek puanı vermişlerdir. Öğretmenler ‘Denetim

etkinliklerini öğretmenle birlikte planlanması'nı en düşük düzeyde puanlarken, denetmenlerin en düşük düzeyde puanladıkları madde; 'Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması'dır. Bu alt boyutun değerlendirilmesinde denetmen algılarının öğretmen algılarından daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

5.1.3.2 Denetim Esnasında Alt Boyutuna İlişkin Sonuçlar

Denetim esnasında alt boyutuna ilişkin, öğretmen ve denetmen görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. Denetmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorun, 'Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi' , iken öğretmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorun, 'Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme'dir. Denetmenlerin en düşük düzeyde algıladıkları sorun 'Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme' iken öğretmenlerin en düşük düzeyde algıladıkları sorun, 'Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi' olmuştur. Bu bölüm için sonuç olarak öğretmenlerle ilgili maddelerde denetmenlerin düşük puanlamada bulunduğu, denetmenlerle ilgili maddelerde de öğretmenlerin düşük puanlamalarda buldukları belirlenmiştir.

5.1.3.3 Denetim Sonrasında Alt Boyutuna İlişkin Sonuçlar

Denetim sonrasında alt boyutuna ilişkin denetmen ve öğretmen algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorun, 'Öğretmene yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması' iken denetmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorun, 'Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesidir'. En düşük düzeyde algılanan sorun ise öğretmenler için 'Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi' iken denetmenler için 'Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi'dir. Bu alt boyuttaki

bütün sorunlara ilişkin denetmen algıları ‘nadiren’ düzeyinde iken öğretmen algıları ‘Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması’ ve ‘Öğretmene yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması’ maddeleri için ‘çoğunlukla’, diğer maddeler için ‘bazen’ düzeyindedir.

5.1.3.4 Denetim Genel Alt Boyutuna İlişkin Sonuçlar

Öğretmenler ‘Denetim sürecinin iş birliğine dayanmaması’, ‘Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelime isteği yaratılmaması’, ‘Denetim sürecinin daha etkili bir öğretme ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması’, ‘Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarının vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi’, ‘Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi’, ‘Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması’, ‘Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması’, ‘çoğunlukla’ düzeyinde sorun olarak algılanırken denetmenler ‘nadiren’ ve ‘bazen’ düzeyinde algılamaktadır. Denetmenler ‘Denetim sürecinin demokratik olmaması’ nı bu alt boyuttaki sorunlar içerisinde en düşük düzeyde puanlarken öğretmenler ‘Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması’ nı en düşük düzeyde puanlamıştır. Denetmen ve öğretmenlerin en yüksek düzeyde algıladıkları sorun ise, ‘Branş uzmanı müfettiş olmaması’ dır.

5.2 Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

A. Uygulamacılar için öneriler:

1. Denetim etkinlikleri öğretmenle birlikte planlanmalıdır.
2. Denetmenler sınıfa öğretmenle birlikte girilmesi ilkesine uygulamalarında özen göstermelidir.
3. Denetim esnasında denetmenler tutumlarına özen göstermeli, gözlem süresini evrak incelemeye ayırmamalıdır.
4. Öğretmen yetiştiren kurumlarda yabancı dil öğretim teknikleri, yeterli araç gereç kullanımı hususlarında uygulamalı derslere ağırlık verilmelidir.
5. Her branştan yeteri kadar denetmen yetiştirilmelidir.
6. Her branş için ayrı ders gözlem formları oluşturulmalıdır.
7. Denetimin amacı, önemi, gerekliliğine ilişkin öğretmenler bilgilendirilmeli ve işbirliğine özendirilmelidir.
8. Denetmenler iletişim becerilerini geliştirmelidir.
9. Denetimde rehberlik ve iş başında yetiştirme etkinliklerine ağırlık verilmelidir.
10. Ders denetimi sonucu önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmesi aynı denetmen tarafından gerçekleştirilerek denetimde süreklilik sağlanmalıdır.

B. Araştırmacılar için öneriler:

1. Denetim sorunlarına dair, daha geniş bir örnekleme ve farklı değişkenlerle yeni araştırmalar yapılabilir.
2. Farklı branşlardaki öğretmenlerin denetim sorunlarına dair görüşleri araştırılabilir.
3. Orta öğretimde görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin denetim sorunlarına dair algıları araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Altıntaş, E. (Ed.).(2003). *Öğretim Becerileri*.(1.Baskı). Ankara : Nobel Yayın Dağıtım.
- Aydın, İ. (2005). *Öğretimde Denetim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aydın, M. (1993). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. (3. Baskı). Ankara : Pegem Yayıncılık.
- Aydın, M. (1998). *Eğitim Yönetimi*. (5. Baskı). Ankara : Hatiboğlu Yayınevi.
- Başar, H. (2000). *Eğitim Denetçisi* (5. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ E. (1996). *Eğitim Yönetimi*. (5. Baskı). Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Baykul, Y. (1999). *İstatistik Metodlar ve Uygulamalar* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bedir, G. (2003). *Türk Milli Eğitiminde İlköğretim Denetim Sisteminin İşleyişi ve Denetmen Yetiştirme Programlarının Etkililiği (Kayseri İli Örneği)* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Bennett, D. D. (1995). "The Role of Content Knowledge in Instructional Supervision" [www.eric.ed.gov ED379277](http://www.eric.ed.gov/ED379277).
- Binbaşıoğlu, C. (1983). *Eğitim Yöneticiliği*. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Bozkurt, E. (1995). *İlköğretim Okullarında Ders Denetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi.(Elazığ İli Örneği)*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış* (12. Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyükaslan, M. A. (1998). *İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin İlköğretim Denetmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Algı ve Beklentileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)., Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Can, N. (2004). İlköğretim Öğretmenlerinin Denetimi ve Sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, 161, 112-122.

- Demirtaş, H. and H. Güneş (2002). *Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dolay, Ö.(1956). *İlköğretimde Teftiş*. Ankara: Desen Matbaası
- Ergun, İ. Ergezer, B. Çevik, İ.Özdaş, A. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara : Ocak Yayınları
- Kaptan, S. (1993). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, S.(1997). İlköğretim II.Kademe Branş Öğretmenlerinin Teftiş Rehberlik Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri (Ankara İli Örneği) Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Olivia, P. F. and G. E. Pawlas (2004). *Supervision For Today's Schools*_(7th ed.). New York: Wiley.
- Ortaç, S. (1976). *Milli Eğitimde Teşkilat ve İdare*(4. Baskı). Ankara: Ders Kitapları A.Ş.
- Öz, F. (2003). Türk Eğitim Sisteminde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü. Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Yayınları.
- Özbek, B. (1998). *İlköğretim II. Kademe Ders Denetim Sorunları (İzmir İli Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Özer, A. (2006). *Branş Değişkeni Açısından İlköğretim Denetçi Yeterliliklerine İlişkin Denetçi ve Öğretmen Görüşleri (Sakarya İli Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Pierson, D. H. (1993). *Teacher Supervision and Evaluation: A Comparative Analysis of The Attitudes and Perceptions of Teachers and Administrators* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Clark University, USA.UMI Order Number:9323644.
- Sağlam, B. (2002). *İlköğretim Okullarında Öğretim Denetimine İlişkin Öğretmen, Müdür ve Denetmen Görüşleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Sağlamer, E. (1977). İlköğretimde Teftiş. Ankara : Milli Eğitim Basımevi.
- Sargent, S. (2003). *Teacher Supervision Experiences of Middle Career Teachers: A Qualitative Study* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Regina Üniversitesi National Library of Kanada.
- Sönmez, V. (Ed.). (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara : Anı Yayıncılık.
- Stoller, F. L. (1996). "Teacher Supervision: Moving Towards an Interactive Approach" <http://exchanges.state.gov/forum> 34 (134): 2.
- Şahin, S. (2005). "İlköğretim Okullarında Uygulanan Öğretmen Teftiş Formlarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi (Gaziantep İli Örneği)." *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 113-124.
- Taşpınar, M. (2004). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara : Nobel Yayın Dağıtım.
- Taymaz, H. (2002). *Eğitim Sisteminde Teftiş: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler* (5. Baskı). Ankara:Pegem A Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2003). *Okul Yönetimi* (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Terzi, A. R.(1996). *İlköğretim Müfettişlerinin Teftiş Sorunları.(Ankara İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, M. (1998). *İlköğretim Okullarında Ders Teftişinde Karşılaşılan Sorunlar (Ankara İli Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK-1: 2006-2007 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI İLKÖĞRETİM OKULLARI VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİ SAYISI

EK-2: DENETİM SORUNLARI ANKETİ (Araştırmada kullanılan anketin öğretmen formu)

EK-3: DENETİM SORUNLARI ANKETİ (Araştırmada kullanılan anketin denetmen formu)

EK-4: ANKET İLE İLGİLİ İZİN YAZISI

EK-1: 2006-2007 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI İLKÖĞRETİM OKULLARI VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİ SAYISI

SIRA	KURUM ADI	İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ SAYISI
1	Atatürk İlköğretim Okulu	8
2	60. Yıl İlköğretim Okulu	3
3	Aziz Gül İlköğretim Okulu	2
4	Bahçelievler İlköğretim Okulu	2
5	Balakgazi İlköğretim Okulu	2
6	Barbaros Hayrettinpaşa İlköğretim Okulu	1
7	Cemal Gürsel İlköğretim Okulu	1
8	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	2
9	Mollakendi İlköğretim Okulu	1
10	Doğukent İlköğretim Okulu	2
11	Dumlupınar İlköğretim Okulu	3
12	Elazığ İlköğretim Okulu	3
13	Evrenpaşa İlköğretim Okulu	2
14	Fatih Mehmet İlköğretim Okulu	1
15	Fevzi Çakmak İlköğretim Okulu	1
16	Gazi İlköğretim Okulu	3
17	Gazi Osman Paşa İlköğretim Okulu	2
18	Hilalkent İlköğretim Okulu	2
19	Gümüşkavak İlköğretim Okulu	2
20	Harput Ekrem Uzel İlköğretim Okulu	1
21	İsmet Paşa İlköğretim Okulu	5
22	İstiklal İlköğretim Okulu	4
23	Karşıyaka İlköğretim Okulu	1
24	Kazım Karabekir İlköğretim Okulu	2
25	Kıbrıs Şehitleri İlköğretim Okulu	1
26	Koç İlköğretim Okulu	4
27	Mehmetçik İlköğretim Okulu	1
28	Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	1
29	Mehmet Mihri Akıncı İlköğretim Okulu	1
30	Mezre İlköğretim Okulu	6
31	Miili Egemenlik İlköğretim Okulu	1
32	Murat İlköğretim Okulu	3
33	Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	3
34	Namık Kemal İlköğretim Okulu	4
35	Nahit Ergene İlköğretim Okulu	2
36	Salim Hazardağlı İlköğretim Okulu	2
37	Selçuklular İlköğretim Okulu	1
38	Şahir Hayri İlköğretim Okulu	2
39	Şht.Öğretmen Nadir Ozan İlköğretim Okulu	2
40	Tevfik Yaramanoğlu İlköğretim Okulu	2
41	Tuncay Küçüközer İlköğretim Okulu	1
42	Türkiye Odalar Borsalar Birliği İlköğretim Okulu	1
43	Ulukent İlköğretim Okulu	1
44	Vali M. Lütfullah Bilgin İlköğretim Okulu	3
45	Vali Tevfik Gür İlköğretim Okulu	2

EK-1 (DEVAMI)

46	Vali Saim Çotur İlköğretim Okulu	1
47	Yakup Şevki Paşa İlköğretim Okulu	1
48	Yunus Emre İlköğretim Okulu	1
49	24 Kasım İlköğretim Okulu	1
50	Yücel İlköğretim Okulu	4
51	100. Yıl İlköğretim Okulu	1
52	75. Yıl İMKB Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	2
53	Bahçekapı İlköğretim Okulu	1
54	İbn-i Sina İlköğretim Okulu	1
55	İçme İlköğretim Okulu	1
56	Koruk İlköğretim Okulu	1
57	Kuyulu İlköğretim Okulu	1

EK-2: ÖĞRETMEN ANKET FORMU

Sayın Meslektaşım,

Yüksek Lisans tezi hazırlamak üzere yaptığım araştırmamın genel amacı, yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair öğretmen ve müfettiş görüşlerini belirlemektir. Bu araştırmada, yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair yabancı dil öğretmenleri ile ilköğretim müfettişlerinin görüşleri belirlenerek bu sorunların çözülebilmesi için öneriler geliştirilecektir.

Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde istatistiksel çözümlenmeler için bir takım kişisel bilgileriniz istenmiştir. İkinci bölümde yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin maddeler yer almaktadır. Lütfen formun ikinci bölümünde yer alan her bir ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra size uygun olan seçeneğin karşısında yer alan derecelendirme seçenekleri üzerinde görüşünüzü belirtiniz. Bu derecelendirmede; 1=Hiçbir zaman, 2= Nadiren, 3= Bazen, 4= Çoğunlukla ve 5= Her zaman anlamına gelmektedir.

Anket sorularına vereceğiniz cevaplar bu araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi, anket sorularının dikkatli okunmasına ve içtenlikle cevaplanmasına bağlıdır. Bu konuda gerekli ilgiyi göstereceğinize inanıyorum.

İlgi ve katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum.

Saygılarımla
Aysun ŞAHİN
İngilizce Öğretmeni
İ.Ü.Sosyal Bilimler
Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

BİRİNCİ BÖLÜM

A. Cinsiyetiniz: 1 () Kadın 2 () Erkek

B. Yaşınız

1 () 30 veya daha az

2 () 31-40

3 () 41-50

4 () 51-60

5 () 60 ve üzeri

C. Öğretmenlikteki Kıdeminiz

1 () 1-5 yıl 2 () 6-10 yıl 3 () 11-15 yıl 4 () 16-20 yıl 5 () 21 yıl ve üzeri

D. En Son Mezun Olduğunuz Yüksek Öğretim Kurumu

1 () Açık Öğretim Fakültesi

2 () Eğitim Fakültesi

3 () Fen-Edebiyat Fakültesi

4 () Diğer

E. Pedagojik Formasyon Aldınız mı?

1 () Evet 2 () Hayır

F.Kaç kez teftiş gördünüz? (ilköğretim müfettişi tarafından)

- 1() Hiç
 2() 1-3 kez
 3() 4-6 kez
 4() 7-9 kez
 5() 10 kez ve daha fazla

İKİNCİ BÖLÜM

<i>Aşağıdaki yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılabilecek sorunlara ilişkin ifadeleri dikkatlice okuyarak bu sorunlarla karşılaşma derecenizi, her bir ifadenin karşısında yer alan derecelendirme seçeneklerinden uygun olanı (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız.</i>		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
Denetim Öncesinde						
1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	①	②	③	④	⑤
2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	①	②	③	④	⑤
3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	①	②	③	④	⑤
Denetim Esnasında						
4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	①	②	③	④	⑤
5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	①	②	③	④	⑤
6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	①	②	③	④	⑤
7	Derse hazırlıksız girilmesi	①	②	③	④	⑤
8	Özel alan bilgisinin eksikliği	①	②	③	④	⑤
9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	①	②	③	④	⑤
10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin	①	②	③	④	⑤
11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	①	②	③	④	⑤
12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	①	②	③	④	⑤
13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	①	②	③	④	⑤
14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	①	②	③	④	⑤
15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	①	②	③	④	⑤
16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde	①	②	③	④	⑤
17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılmaması	①	②	③	④	⑤
18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının	①	②	③	④	⑤
19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	①	②	③	④	⑤
20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	①	②	③	④	⑤
21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	①	②	③	④	⑤

22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	①	②	③	④	⑤
23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	①	②	③	④	⑤
24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	①	②	③	④	⑤
25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	①	②	③	④	⑤
Denetim Sonrasında						
26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	①	②	③	④	⑤
27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	①	②	③	④	⑤
28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	①	②	③	④	⑤
29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	①	②	③	④	⑤
30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	①	②	③	④	⑤
31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	①	②	③	④	⑤
32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme	①	②	③	④	⑤
33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	①	②	③	④	⑤
34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	①	②	③	④	⑤
Denetim Genel						
35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	①	②	③	④	⑤
36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	①	②	③	④	⑤
37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	①	②	③	④	⑤
38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	①	②	③	④	⑤
39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	①	②	③	④	⑤
40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	①	②	③	④	⑤
41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	①	②	③	④	⑤
42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	①	②	③	④	⑤
43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	①	②	③	④	⑤
44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	①	②	③	④	⑤
45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	①	②	③	④	⑤
46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	①	②	③	④	⑤
47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	①	②	③	④	⑤

48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	①	②	③	④	⑤
49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	①	②	③	④	⑤
50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması					

Anket sorularına verilen cevaplar dışında yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlar ile ilgili açıklanmasını uygun gördüğünüz hususlar ve önerilerinizi lütfen maddeler halinde sıralayınız.

.....
.....
.....
.....

EK-3: MÜFETTİŞ ANKET FORMU

Sayın İlköğretim Müfettişim,

Yüksek Lisans tezi hazırlamak üzere yaptığım araştırmanın genel amacı, yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair müfettiş ve öğretmen görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma ile yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara dair yabancı dil öğretmenlerinin ve ilköğretim müfettişlerinin görüşleri belirlenecek ve bu sorunların çözülebilmesi için öneriler geliştirilecektir.

Anket formu altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde istatistiksel çözümlenmeler için bir takım kişisel bilgileriniz istenmiştir. İkinci bölümde yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin maddeler yer almaktadır. Lütfen formun ikinci bölümünde yer alan her bir ifadeyi dikkatlice okuyarak size uygun olan seçeneğin karşısında yer alan derecelendirme seçenekleri üzerinde görüşünüzü belirtiniz. Bu derecelendirmede; 1=Hiçbir zaman, 2= Nadiren, 3= Bazen, 4= Çoğunlukla ve 5= Her zaman anlamına gelmektedir.

Anket sorularına vereceğiniz cevaplar bu araştırmanın dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmanın amacına ulaşması sizlerin anket sorularını, dikkatli okumanıza ve içtenlikle cevaplamanıza bağlıdır. Bu konuda gerekli ilgiyi göstereceğinize inanıyorum.

İlgi ve katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum.

Saygılarımla
Aysun ŞAHİN
İ.Ü.Sosyal Bilimler

Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

BİRİNCİ BÖLÜM

A. Branşınız

- 1 () Sosyal Bilimler (örn, Sınıf Öğrt. Türk Dili ve Edeb., Felsefe, Coğ. Öğrt. vb.)
2 () Fen Bilimleri (örn., Fizik, Kimya, Matematik vb.)
3 () Mesleki Teknik Branşlar (örn, Motor, Elektrik, Tekstil Öğretmenliği vb.)

B. Müfettişlikteki Kıdeminiz

- 1 () 1-5 yıl 2 () 6-10yıl 3 () 11-15 yıl 4 () 16-20 yıl 5 () 21 yıl ve üzeri

C. En Son Mezun Olduğunuz Yüksek Öğretim Düzeyi

- 1 () Ön Lisans
2 () Lisans
3 () Yüksek Lisans
4 () Doktora

D. Yaşınız

- 1 () 30 veya daha az
2 () 31-40
3 () 41-50
4 () 51-60
5 () 60 ve üzeri

İKİNCİ BÖLÜM

<i>Aşağıdaki yabancı dil öğretmenlerinin denetiminde karşılaşılabilecek sorunlara ilişkin ifadeleri dikkatlice okuyarak bu sorunlarla karşılaşma derecenizi, her bir ifadenin karşısında yer alan derecelendirme seçeneklerinden uygun olanını (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız.</i>		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
Denetim Öncesinde						
1	Denetim zamanının önceden bildirilmesi	①	②	③	④	⑤
2	Denetim öncesi öğretmenle ön görüşme yapılması	①	②	③	④	⑤
3	Denetim etkinliklerinin öğretmenle birlikte planlanması	①	②	③	④	⑤
Denetim Esnasında						
4	Sınıfa öğretmenle birlikte girilmemesi	①	②	③	④	⑤
5	Denetim süresinin evrak incelemeye ayrılması	①	②	③	④	⑤
6	Okutulan sınıf ile ilgili defter, kayıt ve dosyaların tutulmaması	①	②	③	④	⑤
7	Derse hazırlıksız girilmesi	①	②	③	④	⑤
8	Özel alan bilgisinin eksikliği	①	②	③	④	⑤
9	Pedagojik formasyon bilgisinin eksikliği	①	②	③	④	⑤
10	Denetlenecek yabancı dilin öğretim tekniklerinin	①	②	③	④	⑤
11	Farklı öğretim teknolojilerinin kullanılmaması	①	②	③	④	⑤
12	Yeterli araç-gereç kullanılmaması	①	②	③	④	⑤
13	Yabancı dil öğretim tekniklerinin öğretmen tarafından uygulanmaması	①	②	③	④	⑤
14	Ders konularının özel amaçlarının yıllık ve ünite planlarına uygunluğunun sağlanamaması	①	②	③	④	⑤
15	Ders konularının özel amaçlarının genel amaçlara uygunluğunun sağlanamaması	①	②	③	④	⑤
16	Yabancı dil müfredatının öğrenci seviyesinin üstünde	①	②	③	④	⑤
17	Derslerin öğrenci seviyesine uygun anlatılmaması	①	②	③	④	⑤
18	Konunun işlenmesinde öğrencilerin katkılarının	①	②	③	④	⑤
19	Yabancı dil öğretiminin amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesi	①	②	③	④	⑤
20	Yabancı dil öğretmenlerini denetleme amaçlarının müfettiş tarafından bilinmemesi	①	②	③	④	⑤
21	Denetimi gerçekleştirilen yabancı dili bilmeme	①	②	③	④	⑤
22	Denetim sürecinde işbirliğine dayalı bir iletişimin kurulamaması	①	②	③	④	⑤
23	Denetim sürecinde öğretmenin olumlu yanlarının yeterince vurgulanmaması	①	②	③	④	⑤
24	Öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirme	①	②	③	④	⑤
25	Çevre koşul ve olanaklarını dikkate almama	①	②	③	④	⑤

Denetim Sonrasında						
26	Öğretmene gerekli rehberlikte bulunulmaması	①	②	③	④	⑤
27	Öğretmenin psikolojik durumunun dikkate alınmaması	①	②	③	④	⑤
28	Öğretmene, yabancı dil öğretimi konusunda rehberlik yapmada yetersiz kalınması	①	②	③	④	⑤
29	Ders teftişi sonunda öğretmenle görüşülmemesi	①	②	③	④	⑤
30	Denetim sonunda, denetimle ilgili olarak öğretmene yeterince dönüt verilmemesi	①	②	③	④	⑤
31	Ders teftişi sonunda zümre öğretmenler toplantısı düzenlenmemesi	①	②	③	④	⑤
32	Ders teftişi sonunda objektif bir değerlendirme	①	②	③	④	⑤
33	Yöneticilerden alınan bilgilerin etkisinde kalınarak öğretmenlerin denetlenmesi	①	②	③	④	⑤
34	Ders teftişi sonunda yapılan toplantılarda öğretmenlerin eğitim öğretim çalışmaları üzerindeki görüşlerini serbestçe açıklamalarına izin verilmemesi	①	②	③	④	⑤
Denetim Genel						
35	Müfettiş sayısındaki yetersizlik	①	②	③	④	⑤
36	Branş uzmanı müfettiş olmaması	①	②	③	④	⑤
37	Denetim için ayrılan sürenin yetersiz olması	①	②	③	④	⑤
38	Denetimin sürecinin işbirliğine dayanmaması	①	②	③	④	⑤
39	Denetim sürecinin demokratik olmaması	①	②	③	④	⑤
40	Denetim sonunda önerilen düzeltici ve geliştirici önlemlerin alınıp alınmadığının izlenmemesi	①	②	③	④	⑤
41	Öğretmenin teftişe soğuk bakması, işbirliğinden kaçınması	①	②	③	④	⑤
42	Öğretmen teftiş formlarının yabancı dil öğretmenlerinin değerlendirilmesine uygun olmaması	①	②	③	④	⑤
43	Denetim sürecindeki uygulamalarla öğretmenlerde gelişme isteği yaratılmaması	①	②	③	④	⑤
44	Denetim sürecinin daha etkili bir öğretim ve öğrenme ortamının oluşmasına katkı yapmaması	①	②	③	④	⑤
45	Denetimde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgulayıcı, destekleyici, özendirici bir yaklaşım izlenmemesi	①	②	③	④	⑤
46	Denetim sürecinde etkileşim için iletişime gereken önemin verilmemesi	①	②	③	④	⑤
47	Teftiş sürecinin geliştirme olarak algılanmaması	①	②	③	④	⑤
48	Teftiş sürecinin eksiklikleri tespit etme olarak algılanması	①	②	③	④	⑤
49	Denetmenin, öğretmenlerin denetime ilişkin görüşlerini açıkça dile getirmelerine olanak sağlamaması	①	②	③	④	⑤
50	Denetim sürecinde etik ilkelere yeterince uyulmaması					

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.23.00.01.311/19503
Konu : Anket Uygulaması.

08 Mars 2007

VALİLİK MAKAMINA

İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Aysun ŞAHİN' in ilimiz yabancı dil öğretmen ve ilköğretim müfettişlerine yönelik olarak yapmak istediği " Yabancı Dil Öğretmenlerinin Denetiminde Karşılaşılan Sorunlara Dair Öğretmen ve Müfettiş Görüşlerini Belirleme " tez çalışmasına ait anket formu müdürlüğümüzce oluşturulan komisyon tarafından incelenmiş, yapılan inceleme sonucunda söz konusu anket formunun müdürlüğümüz ilköğretim müfettişleri ile yabancı dil öğretmenlerine yönelik uygulanmasında sakınca bulunmadığına dair " Araştırma Değerlendirme Formu" ekte sunulmuştur.

Adı geçen in hazırlamış olduğu anket formunun Müdürlüğümüz ilköğretim Müfettişleri ile okullarımızdaki yabancı dil öğretmenlerine yönelik uygulanması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tensiplerinize arz ederim.

Öğuz TAPAN
Millî Eğitim Müdürü a.
Şube Müdürü

OLUR
07.1058007
Nihat BÜYÜKBAŞ
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü



Zübeyde Hanım C. Hükümet Konağı
Kat : 5
23100-ELAZIĞ
Tel: 0 424 2385024-25-26-27-28
Fax: 0 424 2333670
elazigmen@meb.gov.tr /
elazig.meb.gov.tr



EGİTİM
%100
DESTEK



www.egitimdestek.meb.gov.tr
www.bilgiayari.egitimdestek.org

www.haydiokulokule.org

ŞEKİL-1

ÖĞRETMEN TEFTİŞ FORMU

1. İli/İlçesi
2. Okulu
3. Adı ve Soyadı
4. Mebis No
5. Meslekî Kıdem ve Kadrosu
6. Branşı/ Ek Branşı
7. Okuttuğu Sınıf/ Ders
8. Teftiş Edilen Sınıf/ Ders
9. Teftiş Tarihi

GÖZLENEN DAVRANIŞLAR

A.DERSLİĞİN EĞİTİM-ÖĞRETİME HAZIRLIK DURUMU

- Dersliğin düzenlenmesi, bakımı ve temizliği,
- Derslikte gerekli olan etkinlik ve ilgi köşelerini oluşturma,
- Derslikte seviyeye uygun ders/oyun,araç,gereç ve materyalleri bulundurma,
- Sınıf kitaplığı/ kitap köşesi oluşturma ve gerekli kayıtları tutma,

B. EĞİTİM ÖĞRETİM DURUMU

- Yıllık,ünite,günlük ve diğer öğretim plânlarını hazırlama ve uygulama,
- Öğrenme ilkelerini gözetme, dersin/etkinliğin araç ve konusuna uygun strateji. Yöntem,teknik ve araçları seçme,etkili kullanma ve kullandırma. Derslikteki etkinlik ve ilgi köşelerini etkili kullanma ve kullandırma, Gezi,gözlem,inceleme ve araştırma ile deneylere yer verme,
- Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine aktif katılımını sağlayacak ortam ve süreçleri hazırlama. öğrencilerle etkili iletişim kurma ve sürdürme,
- Öğrenci seviyesine ve mevzuatına uygun ödev verme,araştırma yaptırma,bilgiye ulaşma yollarını öğretme,öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirme,
- Öğrencilerde ulusal bilinci ve ulusal değerlere saygı ve sevgiyi geliştirme, seviyelerine uygun olarak istiklâl Marşı, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi. Öğrenci Andı, Atatürk İlke ve inkılâplarını öğretme. Öğrencilere okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, Türkçe'yi etkili ve doğru kullanma ve kullandırma.
- Öğrencilere ders programlarının öngördüğü hedef ve hedef davranışları kazandırma, sorumluluk ve güven duygusu kazandırma,
- Sınıflarda özel eğitimi gerektiren öğrencilerle ilgili etkinlikleri yürütme,
- Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme,
- Öğretmenin sınıf içi çevredeki eğitimsel liderliği becerisi,

C.YÖNETİM-ÇEVRE İLİŞKİLERİ VE MESLEKİ GELİŞİMİ					
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetici, öğretmen ve diğer personel ile iş birliği içinde verilen görevleri yapma, • Okuttuğu sınıf ve dersle ilgili defter,dosya ve kayıtları tutma, • Törenlere, meslekî toplantı, eğitici kol etkinlikleri, öğretmenler kurulu. şube öğretmenleri kurulu ve zümre öğretmenleri toplantılarına katılma. kararlar alma ve uygulama, • Çevreyi tanıtmaya ve koruma, velilerle uyumlu ilişkiler kurma, eğitim öğretim etkinliklerinde çevreden yararlanma. • Öğrencileri. okulunu ve öğretmenlik mesleğini sevmeye, benimsemeye ve örnek olma, • Mesleğin ve görevinin gerektirdiği ilke ve kurallara uyma, • Kendini yetiştirme, eğitimle ilgili eserleri okuma mevzuatı ve çağdaş öğretim stratejilerini izleme, öğrenme ve uygulama, 					
E.DEĞERLENDİRME					
BÖLÜM	A	B	C	TOPLAM	
D.HİZMETİÇİ EĞİTİM GEREKSİNİMİ	Puan Değeri	10	70	20	100
	Başarı Puanı				
	Başarı Derecesi				

İlköğretim Müfettişi

İlköğretim Müfettişi

UYGUNDUR
 .../.../200
 Grup Başkanı
 Resmî Mühür ve İmza